

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
HALKLA İLİŞKİLER ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**TÜRKİYE’NİN İLETİŞİMSEL GÖÇ POLİTİKASI;
TWITTER VERİSİ ÜZERİNE BİR ANALİZ**

Tuğse Su TOĞA

2501202384

TEZ DANIŞMANI

Prof.Dr. Yeşim GÜÇDEMİR

İSTANBUL – 2022

ÖZ

TÜRKİYE’NİN İLETİŞİMSSEL GÖÇ POLİTİKASI; TWİTTER VERİSİ

ÜZERİNE BİR ANALİZ

TUĞSE SU TOĞA

Türkiye çok çeşitli nedenlerle, her geçen gün artan sayıda göçmen nüfusa ev sahipliği yapmaktadır. Ev sahipliği yapılan nüfusun artması Türkiye için yeni sorumluluklar ve uygulamalarda bulunma zorunluluğunu da beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda bu yeni sorumluluklardan birisi de ev sahibi ülke vatandaşları ile göçmenler arasındaki iletişimi sağlamaktır. Günümüz teknolojilerinin, çağın isteklerine cevap vermek için gelişiyor olması kamunun haber alma ihtiyacını karşılama şekillerini de etkilemektedir. Dijital iletişimin temel öğelerinden olan sosyal medya platformları ise, göçmenler ve ev sahibi toplum vatandaşları tarafından haber almak, talepte bulunmak ve fikir belirtmek için sıklıkla tercih edilmektedir. Sosyal medya platformları yapıları gereği anlık ve iki yönlü iletişime elverişli ortamlardır. Yaşanan teknolojik gelişmelerle bağlantılı olarak, sosyal medya bu yönü nedeniyle de tercih edilmektedir.

Sosyal medya platformları sadece bireyler değil kurumlar tarafından da tercih edilmektedir. Hem göç idaresinden sorumlu kurumların hem de bakanlıklardan, Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne kadar çok çeşitli kurumun sosyal medyada aktif olduğu görülmektedir. Kurumlar sosyal medyayı bir vakit geçirme yeri olarak değil, haberleşme ve tanıtım platformu olarak kullanmaktadır. Örneğin Göç İdaresi Başkanlığı’nın resmi Twitter hesabı bilgi akışı sağlamak ve etkinlikleri duyurmak gibi amaçlarla kullanılmaktadır.

Bu bağlamda çalışmada Türkiye’nin göç politikası kapsamında kullanılan dijital iletişim stratejileri ile halkla ilişkiler stratejilerine odaklanılmaktadır. Göç İdaresi Başkanlığı’nın resmi Twitter hesabından alınan verilere uygulanan içerik çözümlemesi sonucunda Türkiye’nin mevcut halkla ilişkiler ve dijital iletişim stratejilerinin tek yönlü

iletişimi baz aldığı ve sosyal medya platformlarının geleneksel halkla ilişkiler modellerine uyumlu olarak kullanıldığı ortaya konulmuştur. Yapılan araştırmalar ve kaynak taramalarıyla uygun olarak, bu betimlenen iletişim stratejilerinin eksiklerinin giderilmesi ve yeni stratejilerle ilgili öneriler alışmanın sonuç kısmında sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: G, İletişim, Halkla İlişkiler, Dijital Halkla İlişkiler, Twitter



ABSTRACT

**COMMUNICATIONAL MIGRATION POLICY OF TURKEY; AN
ANALYSIS ON TWITTER DATA**

TUĞSE SU TOĞA

Turkey is home to an increasing number of immigrant population for a wide variety of reasons. The increase in the hosted population brings with it new responsibilities and practices for Turkey. In this context, one of these new responsibilities is to ensure communication between the citizens of the host country and the immigrants is well established. The fact that today's technologies are developing to respond to the demands of the new age also affects the way they meet the public's need to receive news. Social media platforms, which are one of the basic elements of digital communication, are often preferred by immigrants and citizens of the host community to receive news, to request and to express ideas. Social media platforms are environments suitable for instant and two-way-communication due to their structure. In connection with the technological developments experienced, social media is also preferred due to this aspect.

Social media platforms are preferred not only by individuals but also by institutions. It is seen that both the institutions responsible for migration management and a wide range of institutions, from ministries to the Grand National Assembly of Turkey, are active on social media. Institutions use social media not as a place to spend time, but as a communication and promotion platform. For example, the official Twitter account of the Presidency of Migration Management is used for purposes such as providing information flow and announcing events.

In this context, the study focuses on the digital communication strategies and public relations strategies used within the scope of Turkey's migration policy. In accordance with the content analysis implemented on Migration Administration's official Twitter account, it is represented that current digital communication and public relations are based on one-way communication and social media platforms are used in accordance

with the traditional public relations models. In accordance with the research and literature review conducted, suggestions on eliminating the deficiencies of these described communication strategies and new strategies were presented in the final part of the study.

Keywords: Migration, Communication, Public Relations, Digital Public Relations, Twitter



ÖNSÖZ

Türkiye'nin iletişimsele göç politikasını konu alan bu çalışmada göç konusu halkla ilişkiler ve dijital iletişim bağlamında incelenmektedir. Bu noktada çalışmanın bu kesişimden hareketle Türkiye'nin dijital iletişim politikasına dair görüşler, betimlemeler ve öneriler içermektedir. Çalışmanın öncelikle ülkeme ve halkla ilişkiler alanında çalışma yapan ve yapmak isteyen araştırmacılara katkı sağlamasını bütün kalbimle temenni ederim.

Bugün bu tezi okuyabiliyor olmanızda katkısı bulunan önemli isimlere teşekkürü borç bilirim. İlk günden beri bana her konuda tüm içtenliğiyle destek veren ve anlayış gösteren değerli tez danışmanım Prof. Dr. Yeşim Güçdemir'e en içten duygularıyla teşekkür ederim.

Daha okula bile gitmiyor olduğum zamanlardan beri beni profesörüm diyerek seven, yüksek lisansa başlamam konusunda benden bile daha hevesli olan ve bu tezi kendisine armağan etmekten gurur duyduğum canım babam Aydın Toğa'ya her şey için çok teşekkür ederim. Kıymetli ve çağdaş fikirleriyle her zaman yolumu aydınlatan, on okul daha bitirsem diploma sayısına yetişemeyeceğim, bana her daim tüm kalbiyle inanan canım annem Betül Toğa'ya çok teşekkür ederim. Biricik kız kardeşim Eylül Toğa'ya tez yazım sürecim boyunca en stresli, en yorgun olduğum zamanlarımda neşe kaynağım olduğu, tezle ilgili en komik soruları sorduğu ve beni her zaman güldürdüğü için çok teşekkür ederim. İyi ki benim kardeşimsin, sensiz her şey seni tanımasam bile eksik olurdu. Attığım her adımda ve aldığım her kararda bana koşulsuz güvenen, destek olan, motive eden, heyecanımı paylaşan ve elimi hep tutan bitanem Ahmet Yalçıntürk'e yol arkadaşlığı için en kocamanından teşekkür ederim.

Lisans serüvenimden bu yana her ödevimin ortağı Can Başaran'a tez yazım süreci boyunca ki tüm katkıları, desteği ve yardımı için çok teşekkür ederim ve alacak olduğu fahri diploması için tebrik ederim. Kendisi Türkçe bilmese de çeviri konusunda destek veren ve harika akademik tavsiyeleriyle hepimizi eğlendiren Ekin Irmak Koçkırın'a çok

teşekkür ederim. Eğitim hayatımı çok daha renkli ve eğlenceli kıldığınız için çok teşekkür ederim.

Ailemin tüm üyelerine ve tüm sevdiklerime bana duydukları inanç, anneannem Ayten Poyrazoğlu'na verdiği tüm pozitif enerjiler, eğitim hayatımda yeri ve önemi büyük olan tüm öğretmenlerime ve teyzem Zuhale Solmaz'a emekleri için çok teşekkür ederim. En içten duygularıyla, sorunların nefret ile değil sevgi ile çözüldüğü ve herkesin evi gördüğü ülkesinde huzurla yaşadığı günlerin geri gelmesini temenni ederim.

Tuğse Su TOĞA

İSTANBUL, 2022



İÇİNDEKİLER

ÖZ	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ	vi
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM GÖÇ KAVRAMI VE TARİHSEL SÜRECİ

	<i>Sayfa</i>
1.1. Göç Kavramı ve Göçün Tarihsel Süreci	3
1.2. Göçe İlişkin Kavramlar	4
1.3. Göçün Nedenleri	7
1.3.1. Göçün Ekonomik Nedenleri	7
1.3.2. Göçün Siyasal Nedenleri	8
1.3.3. Göçün Sosyokültürel Nedenleri	8
1.3.4. Göçün Doğal Nedenleri	9
1.4. Türkiye’de Göç	9
1.4.1. Türkiye’nin Göç Yönetimi Yapılanması	13
1.5. Göçün Boyutları	14
1.5.1. Göçün Toplumsal Boyutu	14
1.5.2. Göçün Psikolojik Boyutu	16
1.5.3. Göçün İletişimsel Boyutu	16
1.5.4. Göçün Politik Boyutu	18
1.6. Türkiye’nin Göç Sorunu	18
1.6.1. Adaptasyon Sorunu	20

1.6.2. Kutuplaşma Sorunu	22
1.6.3. Güvenlik Sorunu	24
1.6.4. Ekonomik Sorunlar	26
1.6.5. Nüfus Dengesine Yönelik Sorunlar	27
1.6.6. İletişim Kaynaklı Sorunlar	31

İKİNCİ BÖLÜM

HALKLA İLİŞKİLER BAĞLAMINDA İLETİŞİMSEL GÖÇ POLİTİKALARININ DİJİTAL BOYUTU

	<u>Sayfa</u>
2.1. Halkla İlişkiler Tanımı Üzerine	33
2.2. Halkla İlişkiler Teorileri ve Modelleri	38
2.2.1 Halka İlişkiler Teorileri	38
2.2.2. Basın Ajansı / Tanıtım Modeli	41
2.2.3 Kamuyu Bilgilendirme Modeli	44
2.2.4. İki Yönlü Asimetrik Model	48
2.2.5. İki Yönlü Simetrik Model.....	52
2.3. Halkla İlişkilerin Çalışmadaki İşlevi	55
2.4. Dijital İletişim	55
2.5. Dijital Halkla İlişkiler	58
2.5.1. Dijital Halkla İlişkiler Uygulama Örnekleri	62
2.5.2. Dijital Halkla İlişkilerin Çalışmadaki Yeri	65

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN İLETİŞİMSEL GÖÇ POLİTİKASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

	<u>Sayfa</u>
3.1. Problem	66

3.2. Önem	67
3.3. Araştırmanın Amacı	67
3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları	68
3.5. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Seti	68
3.5.1. Araştırma Modeli	68
3.5.2. Evren ve Örneklem	69
3.6. Bulgular ve Verinin Yorumlanması	69
3.6.1. Görsel İçerikli Tweetler	71
3.6.2. Paylaşılan Haber Tweetleri	74
3.6.3. Özel Gün Kutlama Tweetleri	85
3.6.4. Taziye Haberi Tweetleri	91
3.7 Sonuç ve Değerlendirme	92
EKLER.....	97
KAYNAKÇA.....	125

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1.1 : Türkiye İstatistik Kurumu 2019 Yılı Türkiye’ye Gelen ve Türkiye’den Giden Göç.....	10
Tablo 1.2 : 05.05.2022 tarihi itibarıyla ikamet izni alan yabancıların illere göre dağılımı.....	30
Tablo 1.3 : Toplam doğurganlık hızının en yüksek ve en düşük olduğu 10 il (2021 yılı verilerine göre).....	31
Tablo 2.1 : Guth ve Marsh’ın 5 Halkla İlişkiler elementinin uyarlanması (2006:7).....	37
Tablo 2.2. : Halkla ilişkiler davranışının dört modeli (Grunig ve Hunt, 1984).....	41
Tablo 3.1. : Göç İdaresi Başkanlığı’nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından paylaşılan haberlerle alakalı atılan tweetler.....	85
Tablo 3.2. : Göç İdaresi Başkanlığı’nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından 2021 yılında atılan özel gün kutlamalarıyla alakalı tweetlere.....	88
Tablo 3.3 : Göç İdaresi Başkanlığı’nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından 2021 yılında paylaşılan atılan taziye tweetleri.....	91
Tablo 3.4 : Halkla ilişkiler modeli ile tweetlerin ilişkisi.....	92

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.1. : Türkiye’de yakalanan düzensiz göçmenlerin yıllara göre sayısı.....	11
Şekil 1.2. : Türkiye’de yakalanan düzensiz göçmenlerin yıllara göre uyruk dağılımı.....	12
Şekil 1.3. : Göç İdaresi teşkilat şeması.....	13
Şekil 2.1. : Stratejik halkla ilişkiler yönetim modeli	57
Şekil 2.2. : Halkla ilişkiler modellerinin yeni medya uyarlaması.....	61
Şekil 3.1. : Tweet kategorileri	70
Şekil 3.2. : Tweetlerin oranları.....	71
Şekil 3.3. : 10. Ve 11. Görsel içerikli tweet.....	72
Şekil 3.4. : 14. Görsel içerikli tweet.....	73
Şekil 3.5. : 61. Görsel içerikli tweet.....	74
Şekil 3.6. : Paylaşılan Haber Tweeti 21.....	75
Şekil 3.7. : Paylaşılan Haber Tweeti 27.....	76
Şekil 3.8. : Kutlama Tweeti 1; Yeni yıl tebriki.....	86
Şekil 3.9. : Kutlama Tweeti 2; Göçmenler Günü.....	86
Şekil 3.10. : Kutlama Tweeti 6; Cumhuriyet Bayramı.....	87

KISALTMALAR LİSTESİ

CERP	:	Confederation Europeen Des Relations Publiques
DM	:	Direkt Mesaj
DPRG	:	Deutsche Public Relations Public Gesellschaft
IPRA	:	International Public Relations Association
JK	:	Jimnastik Kulübü
PR	:	Public Relations
Sn.	:	Sayın
Vb.	:	Ve benzeri
Vd.	:	Ve diğerleri

GİRİŞ

Göç toplulukların oturma yerlerini, başka bir yere taşınmaları ve bu sürecin gezginlik, mevsimsel işçilik, şehirselleşme ve köy odaklı motivasyonlar taşıyabilmesi durumu olarak tanımlanabilir (Adler,2003). İnsanlar başka ülkelere çeşitli sebeplerle göç edebileceği gibi, bulundukları ülke içerisinde de yer değiştirebilirler.

Göçler, özellikle de kitleler halinde yapıyorsa göç alan ülkeler için yeni sorumlulukları da beraberinde getirirler. Örneğin göç alan ülkenin kitlesel göçlerle artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılaması için istihdamdan sağlık hizmetlerine, eğitimden güvenliğe birçok konuda yeni adımlar atması gerekir. Bir diğer önemli nokta ise göç alan ülkenin vatandaşları ile konukları arasında gerçekleşecek iletişimidir.

Özellikle Türkiye'ye ülkelerinde yaşanan savaş ve kriz ortamı nedeniyle zorunlu olarak göç etmek zorunda kalan mültecilerin topluma karışma ve uyum süreci halkla ilişkiler noktasında yeni iletişim yöntemlerinin gerekliliğini de beraberinde getirmiştir. Halkla ilişkilerin iki yönlü iletişim tarafıyla Türk toplumu ve göçmenler arasındaki sağlıklı iletişimin oluşturulabilmesi muhtemeldir. Ancak bu iletişimi kimin sağlayacağı ve bu iletişimin hangi araçlarla karşılanacağı soruları ise yanıtlanmaya ihtiyaç duymaktadır. Bu soruların yanıtları ise yürütülecek iletişim politikası ve yeni medya çağına uygun dijital iletişim stratejilerinin detaylarıyla açıklanabilir.

Bu bağlamda halkla ilişkiler stratejileri ve teknoloji çağının gerekliliklerini sağlamak amacıyla yeni yöntemler benimsenmesi ve eskilerin iyileştirilmesi, iletişim politikasının başarısı üzerinde etkilidir. Bu stratejiler geliştirilirken ülkenin mevcut durumu, mülteci ve göçmenlerin uyrukları, sayıları, bu sayıların nüfusa oranı ve etkisi gibi kriterler göz önünde bulundurularak uygulamaya koyulabilirler. Bu geliştirilen stratejiler, hem mültecilere ev sahipliği yapan ülke vatandaşları açısından hem de mülteciler açısından önemlidir. Çünkü herkes mevcut durumdan haberdar olmak, doğru bilgi edinmek ve birincil kaynaktan bilgilendirilme hakkına sahiptir. Aynı zamanda doğru bilgi akışının sağlanması, toplumun mültecilere karşı edinecek olduğu tavır üzerinde de oldukça etkilidir.

Yaşanan göçler, Türk toplumunun birçok farklı kültürle etkileşime girmesine sebep olmuş ve göçmenler için Türkçe öğrenmek, Türkler için de dillerini bilmeyen göçmenlerle diyalog kurabilmek gibi yeni iletişimse ihtiaçları ortaya çıkarmıştır. Bunun sonucu olarak göç kavramının iletişimse açıdan ele alınması önem kazanmaktadır. Oskay'a göre iletişim, topluluk halinde yaşayan insanların etkileşimlerini sağlayan, bazı anlamları paylaşma sürecinde birtakım mesajların karşılıklı olarak ulaştırılmasını ifade etmektedir (Çakır 2010: 76).

Farklı ülkelerden gelen göçmenlerin kendi aralarındaki ve göç ettikleri ülkenin vatandaşları ile olan karşılıklı iletişim sürecinin sağlıklı bir biçimde sürdürülmesi toplumun her kademesi ve göçmenler için oldukça önemlidir. Göçmenlerin sosyal entegrasyonunu sağlayan bazı projeler ile sağlıklı iletişimin gelişmesine katkı sağlanabilmektedir. Kuş'a göre (2019), toplumu entegrasyon fikrine yakınlaştırmak ve göçmenlerin sosyal entegrasyon sürecini gerçekleştirmek amacıyla göçle ilgilenen kurum ve kuruluşlar tarafından halkla ilişkiler yol haritası hazırlanarak pratiğe dökülmesi gerekmektedir. Buna yönelik olarak göçmenlerin Türkçe öğrenip meslek edinebilmeleri için çeşitli imkanlar sağlanması amacıyla meslek eğitim kursları da açılmaktadır (Emin, 2016:13). Bu kurslar aracılığıyla göçmenlerin dil bariyerini aşması sağlanarak, yaşadıkları iletişimse sıkıntıların ve kopuklukların da önüne geçilmektedir.

Ayrıca bu çalışmalar çeşitli projelerle de desteklenmektedir. Bu projeler kapsamında resim, tiyatro, müzik gibi sanat konuları ile dil eğitimi gibi göçmenlerin topluma entegrasyonunu hızlandıran ve kolaylaştıran faaliyetler yer almaktadır. Bu çalışmalardan özellikle dil öğretimi çalışmaları ile, ev sahibi toplumla göçmenlerin arasındaki iletişim kolaylaştırılarak topluma entegrasyon sürecine katkı sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra bazı projeler ile göçmenlerin karşılaşabileceği problemlerin çözümleri ve ülkedeki göçmen profilinin netleştirilmesi hedeflenmiştir. Bu projeler genelde Avrupa Birliğinin bütçeleri dahilinde Türkiye Ulusal Ajansı tarafından fonlanmaktadır (<https://www.ua.gov.tr/programlar/gruplar/gencler-genclik-calisanlari-icin/>).

Yürütülen projeler ve yapılan çalışmalara bakıldığında iletişimse perspektiften üretilen çalışmalara ihtiyaç olduğu açıkça görülmektedir. Çalışmada alanyazında birçok

farklı açıdan ele alınmış olan göç konusuna iletişim perspektifinden yaklaşılarak alana katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra Türkiye’deki göçmenlere yönelik yürütülen iletişim politikasının kademeleri, kamuoyunu bilgilendirme için benimsenen iletişim modeli, bu iletişimi yürütmekle görevli devlet birimleri ve görev tanımları betimlenerek bir şema ortaya koyarak, yeni iletişim politikası önerisiyle topluma fayda sağlamak da amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’nin mevcut göç durumuna değinilmiş, toplumun farklı kademelerinin (hem ev sahibi ülke vatandaşları hem de Türkiye’ye göç etmiş olan yabancıların) hangi model ve anlayış benimsenerek bilgilendirildiği detaylandırılmıştır. Bu detaylandırma için, T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı resmi Twitter hesabından 01.01.2021 ile 23.02.2022 tarihleri arasında atılmış olan tweetlere içerik analizi uygulanmıştır. Bu analiz sonucunda göçmenlere yönelik yerelde yürütülen çalışmaların dijital iletişime yansımaları betimlenmiştir.

1.1. Göç Kavramı ve Göçün Tarihsel Süreci

Tarihi en az insanlık tarihi kadar eski olan göç kavramı, tarihsel açıdan bakıldığında uzun sayfalar kaplamaktadır. Türkiye jeopolitik konumu dolayısıyla, Asya ve Avrupa’nın kesiştiği bir köprü konumundadır. Bu nedenle geçmişten günümüze bakıldığında hem komşu ülkelerinden hem de diğer ülkelerden çokça göç almış bulunmaktadır. Jeopolitik konumunun getirmiş olduğu göç alma durumu, Türkiye’nin kendi dinamikleri ile göçmenlerin taşıdığı dinamiklerle karşı karşıya gelmesine neden olmuştur. Çünkü bireylerin topluca gerçekleştirdikleri ve kazandıkları tüm alışkanlıkların ve kültürün değişmez bir parçası mekandır (Ekici& Tuncel,2015). Bu mekan değişimi neticesinde ise ev sahibi toplumun vatandaşları ile göçmenler arasında bir uyumlanma süreci gerçekleşir. Göçmenlerin, göç etme nedenlerinin çeşitliliğine göre farklı süreçlerden ve yasal denetlemelerden geçseler de tarihsel olarak bakıldığında birbirini tekrar eden durumların süregeldiği görülmektedir. Örneğin düzenli göçmenler için süreç izin alma, ülkeye taşınma, hayat kurma, dil öğrenme ve çevre edinme aşamalarıyla adaptasyon şeklinde gerçekleşebilir. Diğer yandan mülteci, sığınmacı ve düzensiz göçmenler için daha farklı ama eskiden süregelen durumlarla paralellik gösteren, izin

alma, psikolojik, maddi ve manevi yardıma ihtiyaç duyma gibi süreçlerle karşılaşmak mümkündür.

Çalışma özelinde Türkiye'nin yakın dönem göç iletişim politikasına bakıldığında, bu göçlere örnek olarak Cumhuriyet döneminden itibaren aldığı göçler verilebilir. Bu göçler kronolojik olarak şu şekildedir; 1922-1938 yılları arasında Yunanistan'dan 384 bin kişi, 1923-1945 yılları arasında Balkanlar'dan 800 bin kişi, 1933-1945 yılları arasında Almanya'dan 800 kişi, 1988 yılında Irak'tan 51.542 kişi, 1989 yılında Bulgaristan'dan 345 bin kişi, 1991 yılında I. Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'tan 467.489 kişi, 1992-1998 yılları arasında Bosna'dan 20 bin kişi, 1999 yılında Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında 17.746 kişi, 2001 yılında Makedonya'dan 10.500 kişinin, Nisan 2011- Mart 2019 arasında Suriye'de yaşanan iç karışıklıklar nedeniyle yaklaşık 3.6 milyon kişinin Türkiye'ye gelişi ve 2014-2022 yılları arasında ülkeye giriş yaptıkları tespit edilen 572.909 Afgan düzensiz göçmen (<https://www.goc.gov.tr/kitlesel-akinlar>).

Avrupa Komisyonu tarafından göç, küresel bağlamda, bir kişinin ya uluslararası bir sınırdan (uluslararası göç) ya da bir devlet içinden (iç göç), gönüllü ya da istemsiz nedenlerden ve göç etmek için kullanılan düzenli ya da düzensiz araçlardan bağımsız olarak bir yıldan fazla bir süre boyunca hareketi olarak da tanımlanmaktadır ([migration \(europa.eu\)](https://eumigration.europa.eu)). Birden fazla tanımı ile farklı disiplinler için çalışma konusu olan göç kavramı, beraberinde tanımları vurgulanmaya ihtiyaç duyan başka kavramları da getirmiştir. Takip eden bölümde bu kavramlara açıklık getirilmiştir.

1.2. Göçe İlişkin Kavramlar

Alanyazında ve günlük kullanımlarda oldukça farklı şekillerde kullanılan bazı temel kavramlara açıklık getirilmesi gerekmektedir. Bu kavramların asıl karşılıklarından farklı kullanımları açıklanma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Göç, toplumda hemen herkesin üzerinde konuştuğu, araştırmalar yaptığı, politikalar ürettiği, haberlere konu edilen bir olgu olsa da göçün ve göçmenin tanımından hukuki statülerinin belirlenmesine kadar birçok boyutta yanlış kullanımların olduğu bilinmektedir (Sirkeci & Yaylacı,

2019). Sıkça birbirinin yerine kullanılan kavramlardan bazıları bu bölümde açıklanmıştır.

- **GÖÇ;**

En basit tanımıyla göç, siyasal, toplumsal ya da ekonomik nedenlerle bireylerin ya da toplulukların bulundukları, oturdukları yerleşim yerini bırakarak başka bir yerleşim yerine ya da başka bir ülkeye gitme eylemi olarak tanımlanmaktadır (Oxford Dictionary). Kişi veya kişilerin bulundukları ülke sınırları içerisinde yer değiştirmesine iç göç denirken, bulundukları ülke sınırlarını terk ederek başka ülkelere göç etmelerine ise dış göç olarak tanımlanır (Yılmaz,2014).

- **YABANCI;**

Türkiye Cumhuriyeti ile vatandaşlık bağı olmayan herkes olarak mevzuat tanımı bulunmaktadır. Bu aynı zamanda göç ile ilişkili her türlü konsept için bir çatı kavram konumundadır. Göçmen, Düzenli Göçmen ve Düzensiz Göçmen kavramları, yabancı çatı kavramının altında açıklanmaktadır.

- **GÖÇMEN;**

Kişilerin yer değiştirme motivasyonuna veya sebebine bakılmaksızın yer değiştiren kişi veya kişiler için kullanılan kavramdır. Ancak alanda aynı zamanda alanda göç etme kararını kendi iradesiyle vermiş ve motivasyonunu maddi manevi durumunu iyileştirme sebeplerine dayandırmış kişilerin hareketini kapsar (Adıgüzel, 2019) şeklinde de tanımlanmaktadır. Göçmenler bu kararı kendi iradeleriyle vermeseler dahi savaş, baskıcı rejim, kıtlık ve ekonomik yetersizlikler sebebiyle de göç etmiş olabilirler. Bu durum kavramın geniş ve kapsayıcı olmasına örnek olarak verilebilir.

- **DÜZENLİ GÖÇMEN;**

Vatandaşı olduğu ülkeden çıkışı, varsa kullanacağı transit ülkeye girişi ve hedef ülkesine varışı tamamen kayıt altına alınmış ve vize gerekliliklerini ve hukuki gerekliliklerini taşıyan kişiler düzenli göçmenlerdir (IOM, 2013, s. 27).

- **DÜZENSİZ GÖÇMEN;**

Vatandaşı olduğu ülkeden çıkışı ve hedef ülkesine girişi yasadışı yollarla olmuş göçmenlerdir. Bu duruma ek olarak, vatandaşı olduğu ülkeden yasal olarak vize ile çıkmış olsalar dahi, transit veya hedef ülkedeki kalma süresini aşmış ve vizesi bitmesine rağmen kalmaya devam eden kişiler de düzensiz göçmen statüsündedir (IOM, 2013, s. 27).

- **MÜLTECİ;**

Düzenli göçmenlerden farklı olarak yaşadığı ülkede din dil ırk ve siyasi görüş gibi sebeplerden kendisini güvenlik tehdidi altında hisseden kişilerin, hedef ülkelerine talepte bulunarak korunma istemeleridir. Bu koruma talebinde bulunma hakkının herkeste oluşu İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin ilgili maddesinde “*Herkesin zulüm altında başka ülkelere sığınma ve sığınma olanaklarından yararlanma hakkı vardır.*” şeklinde açıkça belirtilmiştir. Hukuki ve yasal yaptırım olarak bakıldığında göçmenlerden statü ve ülkelerine geri dönüş ve geri gönderim prosedürleri olarak farkları mevcuttur.

- **ŞARTLI MÜLTECİ;**

Türkiye’ye Avrupa ülkeleri dışında bir ülkeden gelen ve üçüncü bir ülkeye iltica etmek üzere Türkiye’den uluslararası koruma talep eden kişilerdir. Türkiye, bu durumun hukuki bağlayıcısı olan Cenevre Sözleşmesini (1951) coğrafi açıdan Avrupa’ya kıyasla riskli bir bölgede bulunması nedeniyle coğrafi kısıtlamalar altında kabul etmiştir. Bu bağlamda Avrupa dışından gelen ve şartlı mülteci statüsü verilen kişiler, üçüncü bir ülkeye gitmek ile yükümlüdürler.

- **İKİNCİL KORUMA;**

İmzalanan anlaşma şartları ya da mevcut durumu gereği şartlı mülteci statüsü alamamış ancak ülkesine geri gönderilmesi durumunda can ve mal güvenliği, adaletsiz yargılanma, idam cezası alma gibi riskler taşıyan kişilerin korunma statüsünü belirtir.

İkincil koruma altındaki kişi, göç idaresi tarafından kendisine sağlanan geçici kimlik belgesi ile ülkede ikamet etme ve çalışma hakkına sahiptir.

- **SİĞINMACI:**

Mülteci statüsü almak için başvuruda bulunmuş ancak başvurusu henüz sonuçlanmamış kişilerdir. Eğer statüsü onaylanırsa ülkede kalıp çalışma hakkına sahip olabilecekleri gibi, talepleri olumlu sonuçlanmazsa ülkelerine geri gönderilirler (Uluslararası Göç Örgütü (IOM), 2013, s. 74). Bu kişilerin ülkede kalma taleplerinin kabul edilebilmesi için, kendi ülkelerine geri dönmekle ilgili taşıdıkları endişelerin gerçekliğinin ispat edilmesi gerekmektedir.

1.3. Göçün Nedenleri

Göçün nedenlerini dört başlık altında toplamak mümkündür (Tamer,2020). Bu başlıklar aşağıdaki gibidir;

1. Ekonomik Nedenler
2. Siyasal Nedenler
3. Sosyokültürel Nedenler
4. Doğal Nedenler

1.3.1. Göçün Ekonomik Nedenleri

Toplumun üyeleri yaşadıkları konumun onlara sağladığı ve sağlayabilecek olduğu potansiyel maddi kaynaklardan memnun olmayabilir. Bu nedenle daha yüksek gelir elde etmek amacıyla yaşadığı yerden farklı bir şehre ya da ülkeye gidebilir. Günümüzde göçe sebep olan en önemli etmenlerin başında daha yüksek gelir ve o gelire bağlı olarak artan yaşam standardı gelmektedir (Aksoy, 2012: 294). Tarım arazilerinin giderek azalması ve makineleşmeye bağlı azalan insan gücü ihtiyacı insanları ekonomik nedenle köyden şehre göç etmeye iten durumlara örnek olarak verilebilir. Bir diğer örnek ise, mühendis ve doktorların çalışma saati ve iş yüküne karşılık verilen maaşların tatmin etmemesini gerekçe göstererek Türkiye’den Avrupa ülkelerine göç etmeleridir. Göç veren ülkelerin ekonomik durumlarına bakıldığında enflasyon, yüksek yaşam maliyetleri, ekonomik

krizler ve yüksek işsizlik oranı görülürken, göç alan ülkelere bakıldığında ise yüksek gelir oranları, güçlü ekonomi ve yüksek milli gelir görülmektedir.

1.3.2. Göçün Siyasal Nedenleri

Göçe sebep olan siyasal nedenlerde ülkenin mevcut güvenlik durumu ve yönetilme şekli etkilidir. Siyasal nedenlerle göç veren ülkelerin rejim değişikliği, demokrasiden uzak diktatörlerce yönetilmesi ve baskıcı rejimin hakim olması gibi ortak özellikleri bulunmaktadır. Bu duruma örnek olarak 2011 yılında ortaya çıkan Arap Baharı'nın Suriye'de iç savaşa evrilmesini takiben Suriye'den Türkiye'ye gerçekleşen büyük göç dalgalanmaları ile sonuçlanması verilebilir (Tuncel ve Ekici, 2019). Ek olarak göçe neden olan siyasi sebepler arasında terör tehdidi, savaşlar ve güvenlik zafiyetleri de sıralanabilir. Bu duruma örnek olarak Afganistan'da gerçekleşen silahlı saldırıların ve terör gruplarının oluşturduğu baskıcı rejim sonucu, Türkiye sınırını kayıtsız şekilde geçen Afgan düzensiz göçmenleri verilebilir.

1.3.3. Göçün Sosyokültürel Nedenleri

Göç kavramı incelenirken insanın sosyal bir varlık olması ve bulunduğu ortama adapte olma ve kendini güvende hissetme ihtiyacı unutulmamalıdır. Bireyler yaşadıkları ülkede sosyal statü ve kendilerini toplumda tanımlayan öğelerden dolayı (cinsel yönelim, dini inançlar, politik görüş vb.) rahat hissedemediklerinde göç edebilirler. Diğer yandan ülkenin sağlamış olduğu eğitim, sağlık, nüfus yapısı gibi sebepler de göç için bir zemin hazırlayabilir (Tamer, 2020). Bunun yanı sıra göç ile ilgili süreçlerde, göç kararının alınmasından gidilecek yere ve orada elde edilecek standartlara kadar küreselleşmenin de etkisi vardır (Çağlayan, 2006).

Bireylerin edinmiş oldukları kültürel alışkanlıkları ya da dini ritüelleri, yaşadıkları ortamda sürdürülemez hale geldiğinde de göç kaçınılmaz sonuçlardan biri haline gelmektedir. Bu duruma örnek olarak Balkanlar'da çıkan ayaklanmalar sonucu Bulgaristan'daki Türk ve Bulgar asıllı Müslümanların din değiştirmeye zorlanması verilebilir (Taşçı, 2009).

1.3.4. Göçün Doğal Nedenleri

Göçün gerçekleşmesinde, doğal afetlerin ve çevresel faktörlerin etkili olması halidir. Bu doğal afetler; sel, deprem, toprak kayması, erozyon olarak sıralanabilir. Bunun yanı sıra çevresel faktörlere insan eliyle doğanın tahribatı sonucu, yaşam alanının kullanılamaz hale gelmesi eklenebilir. Bu gibi durumlar neticesinde insanlar geçici veya kalıcı olarak göç etmek zorunda kalabilirler (Varol ve Gültekin, 2016). Bu duruma 2021 yılının yazında Antalya ve Muğla illerini etkisi altına alan yangın felaketinden sonra yakınlardaki yerleşim yerlerinin tahliye edilerek, orada yaşayan vatandaşların daha uzak ve yangından etkilenmeyen bölgelere yerleştirilmesi verilebilir. Yukarıda özetlenen nedenlerle, kişiler birçok farklı yere göç edebilmektedir.

1.4. Türkiye’de Göç

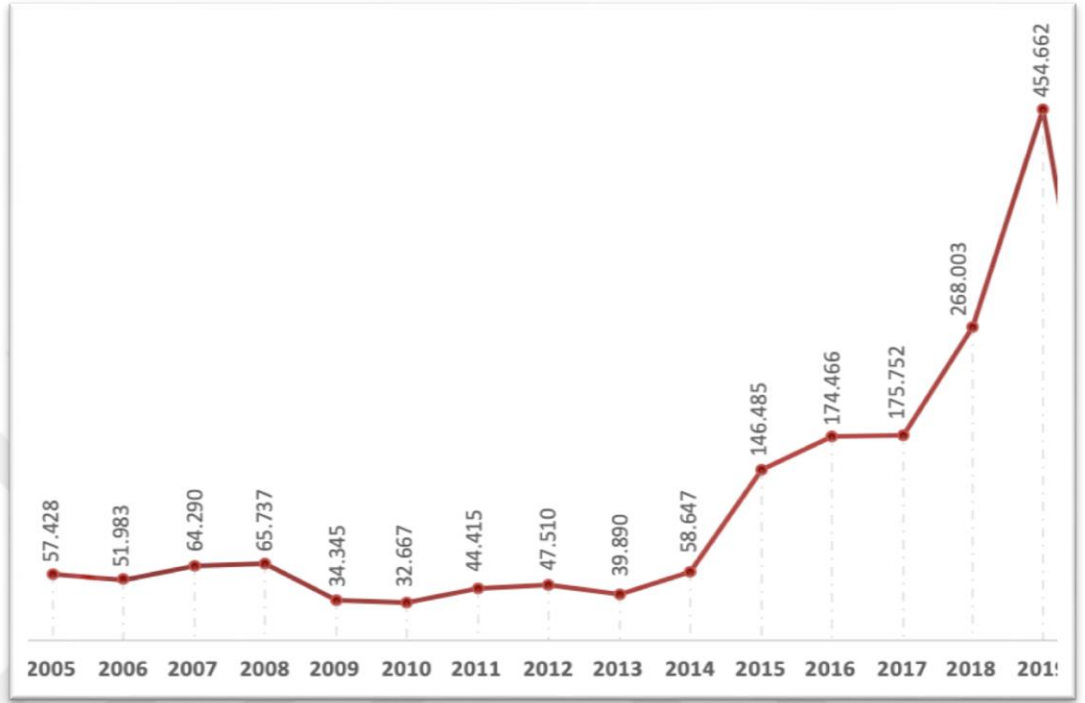
Türkiye, konumu gereği göç almış, göç vermiş ve aynı zamanda da sıkça transit ülke konumunda olmuştur. Bu durum Türkiye’yi kitlesel göçlere sıkça maruz bırakmıştır. Türkiye İstatistik Kurumunun 2019 yılında Türkiye’de gerçekleşen göçlerle ilgili verilerine bakıldığında, Türkiye’nin birçok ülkeden göç aldığı ve aynı zamanda göç veren bir ülke konumundadır. 2019 yılı TÜİK verilerinde aktarılan göçmen sayıları Tablo 1.1.’deki gibidir.

	Türkiye'ye gelen göç Immigrants			Türkiye'den giden göç Emigrants			Net göç Net migration
	Topla m Total	Erke k Male	Kadın Femal e	Topla m Total	Erke k Male	Kadın Femal e	
Toplam-Total	677 042	368 515	308 527	330 289	180 444	149 845	346 753
Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları Turkish Republic citizens	98 554	57 861	40 693	84 863	51 861	33 002	13 691
Yabancı uyruklular- Foreign nationals	578 488	310 654	267 834	245 426	128 583	116 843	333 062

Tablo 1.1. Türkiye İstatistik Kurumu 2019 Yılı Türkiye'ye Gelen ve Türkiye'den Giden Göç.

(Kaynak: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Göç-İstatistikleri-2019-33709> adresindeki tablodan uyarlanmıştır).

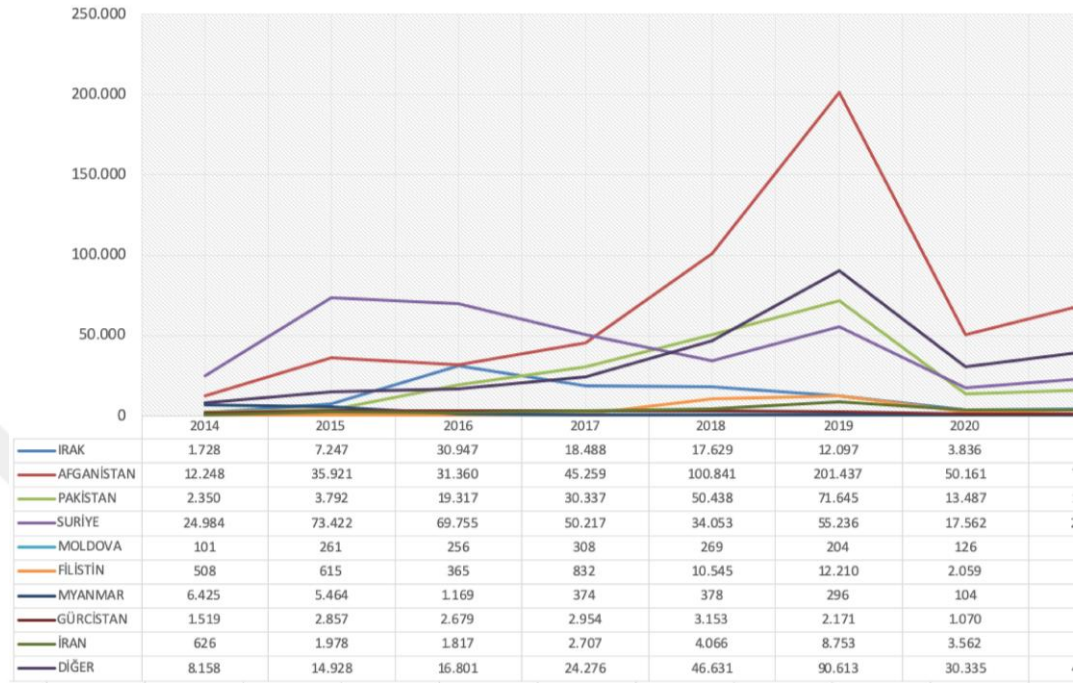
Buna ek olarak, Göç İdaresi Başkanlığının 2005-2022 (Nisan ayına kadar olan periyod) yılları arasında topladığı verilere bakıldığında ise, yabancı uyruklu göçmenlerin çok çeşitli milletlerden Türkiye'ye göç ettiği ve sayılarının yüksek olduğu görülmektedir. 2019 yılında 13691 Türk vatandaşının göç etmesine karşılık 333062 yabancı uyruklu göçmenin ülkeye giriş yaptığı kaydedilmiştir.



Şekil 1.1. Türkiye’de yakalanan düzensiz göçmenlerin yıllara göre sayısı.

(<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>)

Türkiye’deki düzensiz göçmen sayılarının 2014 yılından itibaren hiç azalmadığı ve sürekli bir artış halinde olduğu açıkça görülmektedir. Yakalanan düzensiz göçmen sayısının artması aynı zamanda ülkedeki düzensiz göçmen sayısının da artmış olduğunu göstermektedir.



Şekil 1.2. Türkiye’de yakalanan düzensiz göçmenlerin yıllara göre uyruk dağılımı.

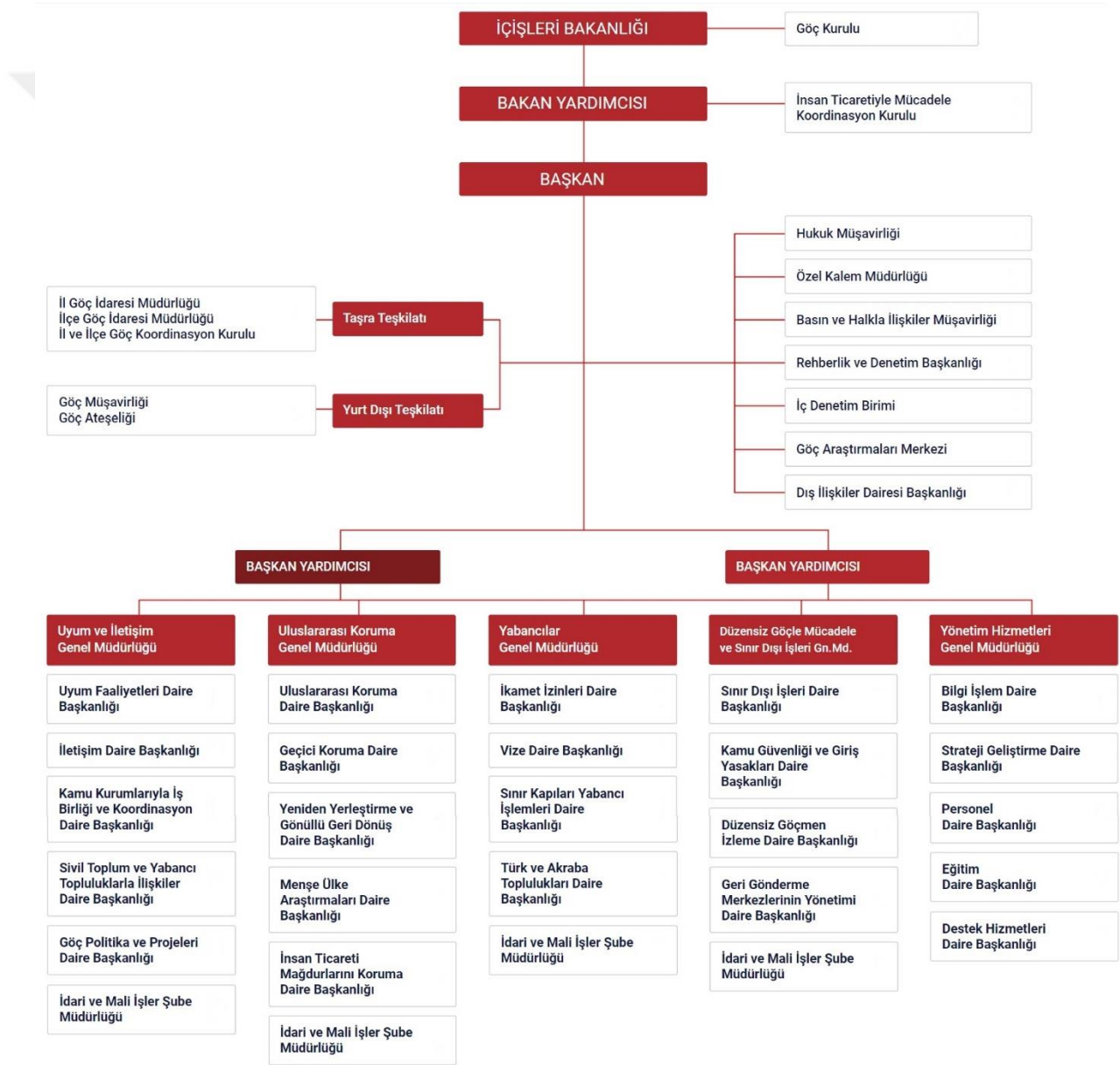
(<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>)

Yukarıdaki şekiller incelendiğinde, sadece sıkça gündeme gelen Suriyeli mülteciler ile Afgan düzensiz göçmenlerinin değil, pek çok farklı milletten göçmenin ülkeye yasadışı yollarla girdiği görülmektedir. Buna ek olarak halihazırda sosyal medyada sıkça karşılaştığımız ve doğrudan sadece bazı milletlerden gelen göçmenlere yöneltilen öfkenin de kaynağının sayılardan bağımsız bir nedenden kaynaklandığını düşünmek mümkündür.

Göçmen sayısı her geçen gün artan Türkiye, bu durumla ilgili çeşitli önlemler almak ve göç idaresini sistematikleştirmek için yeni yapılanmalara gitmiştir. Bu bağlamda sorumluluk alanları ve görevi takip eden başlık altında detaylandırılmış olan T.C. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı kurulmuş ve kollara ayrılarak kendi içinde yeni kurumlar oluşturmuştur. Bu kurumların yetki alanları için EK 3.’e bakınız.

1.4.1. Türkiye'nin Göç Yönetimi Yapılanması

Türkiye göç yönetimi konusunda birtakım yapılanmalara gitmektedir. Göçe ilişkin politikaların kim tarafından yürütüleceği ve her birimin sorumluluk sınırları bu yapılanmada belirtilmektedir. Göç idaresinin teşkilat şeması Şekil 1.3.'teki gibidir.



Şekil 1.3. Göç İdaresi teşkilat şeması.

(<https://www.goc.gov.tr/teskilat-semasi>)

1.5. Göçün Boyutları

Göç hem göç eden bireyler hem göç veren hem de alan ülkeler açısından köklü değişikliklere sebep olmakta ve bireyleri farklı yönlerden fazlasıyla etkilemektedir. Örneğin, bir kişi ailesiyle beraber başka bir ülkeye göç etmeye karar verme motivasyonuna bağlı olarak, psikolojik açıdan olumlu veya olumsuz etkilenebilir. Diğer yandan göçmenlerin, göç ettikleri ülkenin dilini bilmeleri iletişimsel açıdan olumlu etkiler yaratabileceği gibi, dilin bilinmemesi halinde ise adaptasyonun gecikmesi gibi olumsuzluklar ortaya çıkabilir.

Özetle, göçün etkilerini hayatın farklı alanlarında görmek mümkündür. Göçmenler, göç durumundan etkilenirken, göç ettikleri toplumda sayılarının artmalarıyla da etkiler yaratırlar (Tuna ve Özbek, 2014). Bu nedenle göç kavramı sadece bireysel değil, toplumsal açıdan da ele alınmalıdır. Bu bağlamda göçün toplumsal, psikolojik, iletişimsel ve politik boyutları gibi çeşitli yönleri irdelenmelidir. Takip eden başlığın altında, bu boyutlar incelenmiştir.

1.5.1. Göçün Toplumsal Boyutu

Göç kavramı ele alındığında, göç eden kişiler açısından bireysel etkileri olduğu gibi, toplumsal boyutta da etkileri bulunmaktadır. Özellikle kitlesel göçler düşünüldüğünde, göçün sonucunda iki farklı toplumun ve beraberinde getirdikleri kültürün birbiriyle yaşama durumunda kalması söz konusudur. Bu bağlamda göç, coğrafi veya kültürel olarak -benzerlikleri olabileceği gibi- birbirinden bağımsız kişilerin alışkanlık, fikir, tutum ve davranışları arasında bir değiş tokuşa yol açar (Doğan, 2012).

Tüm bu değiş tokuşlar, elbette ki sadece kültürle sınırlı değildir. Bu etkileşim esnasında toplumun değişimine yol açan en önemli öğelerden olan farklı fiziksel yapılar, dinler ve diller de etkileşime girmektedir (Karpas, 2013:9). Toplumların yaşama biçimleri bu durumdan etkilenmektedir. Çünkü göçmenler, gittikleri yere beraberinde tüm yaşam pratiklerini de götürmektedirler. Ev sahibi ülkenin yaşam pratikleri ile, göçmenlerin yaşam pratikleri arasındaki her türlü etkileşim, toplumsal yapıyı etkiler. Örneğin iki toplumun yaşama biçiminin birbirine olan uyumsuzluğu sonucunda asimilasyon ve ayrışma meydana gelebilir. Diğer yandan bu etkileşimlerin daha sorunsuz olduğu

toplumlarda ise değişimin olumlu yönde ve entegrasyon ile gerekleştii söylenebilir (Tümtaş ve Ergün, 2016).

Bu entegrasyonun gerçekleşebilmesi ve ev sahibi ülkenin vatandaşları ile göçmenlerin etkileşimin artırılması ve mültecilerin yaşam koşullarını iyileştirme yönünde çalışmalar yürütölmektedir. İl Göç İdaresi Müdürlüğünün İngiltere ile iş birliği içerisinde yürüttüğü ‘*Study of the Profile and Living Conditions of Foreigners Legally Residing in Our Country*’ ve ‘*Preventing foreigners under temporary protection in Turkey from being subject to human trafficking*’ adlı projeleri bu çalışmalara örnektir (<https://www.goc.gov.tr/goc-projeleri56>).

Ülkedeki göçmenlerin, yaşayış biçimleri ülkede bulunma statülerine göre değişiklik gösterebilir. Örneğin zorunlu göç sonucu Türkiye’ye gelmiş ve ekonomik olarak ev sahibi ülkeye bağımlı olan mülteci ve sığınmacılar günlük yaşantılarını devam ettirmekte zorlanabilirler (Buz, 2008). Savaş psikolojisi, günlük yaşam pratiklerinden travmatik olarak ayrılmış olmaları ve bu durumun Travma Sonrası Stres Bozukluğu gibi durumları tetiklemesi (Rado, 1997) geciktirici nedenler arasında sıralanabilir. Özellikle mülteciler düşünöldüğünde ülkeye giriş ve çeşitli sosyal haklardan faydalanabilmeleri için gereken izinlerin gecikmesi durumu da günlük hayata karışmalarını gecikmesine yol açabilir (Buz, 2004). Göçmenlerin yaşadıkları bu gibi zorluklar sonucu toplumda ayrışmalar meydana gelebilir. Bu ayrışmalara örnek olarak ev sahibi toplum vatandaşları ile göçmenler arasında birbirlerine yöneltilen negatif tutumlar verilebilir (Tümtaş, 2012: 70). Bu tutumlara Türkiye’nin Suriyeli mültecilere ev sahipliği yapmaya başlamasının ardından Twitter’da açılan #ÜlkemdeMülteciİstemiyorum etiketi altında (https://twitter.com/hashtag/ölkemdemölteciistemiyorum?src=hashtag_click) atılan nefret söylemi içerikli tweetler ile, bazı işverenlerin Suriye uyruklu kişilere iş vermeyi reddetmesi durumları örnek gösterilebilir.

Ülkedeki mülteci, sığınmacı ve göçmenlerin dışlanmış hissetmeleri, kendi kültür ve yaşam biçimlerine daha sıkı sarılmalarına ve ev sahibi ülkenin kültüröyle daha az etkileşime geçmelerine neden olabilir. Düşük etkileşim oranı ise topluma entegrasyonu zorlaştırarak, toplumun durumunu olumsuz etkileyebilir.

1.5.2. Göçün Psikolojik Boyutu

Göç kavramı, toplumsal boyutta etkili olduğu gibi psikolojik boyutları da irdelenmesi gereken bir kavramdır. Bireylerin göç etme sebeplerine bağlı olarak değişiklik gösteren psikolojik etkilerin varlığından söz etmek mümkündür. Göç olgusu temelinde büyük bir yer değişikliğini barındırır. Bu durum bireyler üzerinde yüksek bir stres faktörü oluşturur ve bundan dolayı bireyler kendi hayatlarıyla ilgili karar verme, ekonomik bağımsızlığını kazanma, dil adaptasyonu gibi konularda özgüven eksikliği hissedebilirler (Smith ve Maurer, 2000) (Özen, 1996). Aynı zamanda bireyin tümüyle değişen sosyal çevresi, tüm alışkanlıklarının sekteye uğraması ve bunların bireyin isteği dışında gelişmesi gibi durumların, psikososyal sorunları artırdığı ve göçmenlerin adaptasyon sorunlarını tetikleyici bir faktör olduğu bilinmektedir (Tuzcu ve Bademli, 2014).

Psikolojik sorunlar yaşanırken, göçmenlerin gereken psikolojik desteği görememesi de başka bir etkidir. Göçmenlerin, gittikleri ülkedeki sağlık sistemine aşina olmayışı ve dil bariyeri dolayısıyla sorunlarını ifade edememeleri, sağlık hizmetlerinden tam anlamıyla yararlanmalarının önüne geçmektedir. Yapılan geçmiş çalışmalarda, etnik kökenin hasta haklarından ve ülkenin sağlık hizmetlerinden faydalanma durumuna etkisi olduğunu göstermiştir (Fassaert, Hesselink, Verhoeff, 2009). Bu bağlamda, göçmenlerin de kültürel nedenler ve dil bariyeri gibi nedenlerle sağlık hizmetlerinden faydalanamamaları da psikolojik durumlarının iyileşmesini engellemektedir. Bu gibi sorunlar, büyük çerçevede bakıldığında bireylerin topluma karışmasının da önüne geçmekte ve entegrasyonla ilgili sorunları da beraberinde getirmektedir.

1.5.3. Göçün İletişimsel Boyutu

Göç kavramının iletişimsel boyutunun incelenmesi, göçmenler ile ev sahibi ülke vatandaşları arasındaki huzur ortamının sağlanabilmesi için önemli bir faktör olması nedeniyle, gereklidir. Alanda göç kavramının iletişimsel açıdan, kültürler arası iletişim boyutunun çalışıldığı görülmektedir. Türkiye'nin mevcut durumu ve ev sahipliği yaptığı göçmen sayısı düşünüldüğünde Türk kültürü, ev sahipliği yaptığı misafirlerine kültürel aktarım yapmakta ve gelen göçmenlerin beraberlerinde getirdiği kültürel öğelerle de karşılaşmaktadır. Bu durum, iki farklı kültürden insanın evlenme yoluyla düğün adetlerini

aktarması, beslenme alışkanlıklarının değişimi, psikolojik durumun ve hal hareketlerin değişimi şeklinde toplum düzeyinde kültürleşme olarak meydana gelmektedir (Berry vd., 1987).

Bu kültürel alışveriş, Güllüpınar (2012) tarafından aşağıdaki gibi özetlenmiştir; *“Siyasal ve kültürel açıdan uluslararası göçün gelecekte yaratacağı etkilere yakından baktığımızda ise üçüncü dünyadan zengin ülkelere gerçekleşen emek (yüksek ve düşük vasıflı) göçünün, zengin ülkelerde zorunlu ve fiili (de facto) olarak bir kültürel çeşitlilik ya da çokkültürlülük ürettiği ve üretmeye devam edeceği söylenebilir. Ancak, temel çelişki de bu durumdan kaynaklanmaktadır, çünkü bu devletler aynı zamanda iktidarlarını bu göçten kaynaklanan kültürel zenginliği azaltmak ve göçmenleri “asimile” etmek yoluyla, ulusal birlik veya “hayali cemaat” anlayışı içinde sürdürme eğilimindedir.”*

Bu kültürel etkileşim değerlendirildiğinde, baskın kültürün (Türkiye- Suriye örneğinde ev sahibi olması ve nüfus yoğunluğu nedeniyle Türk kültürü) diğer kültürü etkilemeye ve baskılamaya meyilli olduğu bilinmektedir (Şeker, vd. 2015). Kültürel iletişim ve etkileşim hem ev sahibi toplum hem de o topluma adapte olması gereken guruplar açısından farklı derecelerde zorluklara sahiptir. Ancak geliş sebebine göre de değişiklik gösteren bu zorluklar, mülteci ve göçmenler için görece daha zordur (Hernandez, 2009). Bu zorluklardan birisi de dil bariyeridir. Göçmenlerin, ev sahibi toplumun dilini öğrenmesi uyum sürecinin önemli bir parçasıdır. Dil bariyerinin aşılması, iletişimsel sorunların çözümünün de temelinde yer almaktadır. Ülkedeki göçmenlerin dil sorununu giderebilmek için bireysel olarak kurslara gitmesi ve devletin göçmenlere yönelik dil eğitimi politikaları geliştirmesi bu sorunun giderilmesine yönelik atılan adımlara örnek olarak verilebilir.

Diğer yandan, göç olgusunun iletişimsel boyutu, halkla ilişkiler açısından ele alınmıştır. Halkla ilişkiler kapsamında bu konu alanyazında mültecilerin ve göçmenlerin topluma entegrasyonu, uluslararası ilişkilerde mülteci krizinin devletler arası iletişimdeki rolü gibi konular bakımından incelenmiştir. Bu bağlamda bu çalışma, göç politikaları

kapsamında atılan adımlardan iletişime yönelik olanları doğrudan aktarması ve sınıflandırması bakımından alanyazına katkı sunma potansiyeline sahiptir.

1.5.4. Göçün Politik Boyutu

Göç olgusunun politik boyutu ikiye ayrılarak incelenebilir. Bunlardan birincisi göç veren ülke açısından politik durum diğeri ise göç alan ülke açısından politik durumdur.

Göç veren ülke açısından durumu değerlendirdiğimizde, eğer siyasi şartlar eskisine göre ağırlaşmış ve rejim baskısı artmış ise ülkenin vatandaşları kitleler halinde göç etmek zorunda kalabilir (Kanat ve Zenginoğlu, 2017). Eğer savaş sebebiyle göç edilmiyorsa, yüksek sayıda göç veren ülkenin kaybettiği inşa gücünü yerine koymak için yeni siyasi tutumlar ve politikalar yürürlüğe koyması gerekebilir. Göçün nedeni savaş ise de göç veren ülkenin savaşı bitirmek ve sonrasında da etkilerini en aza indirmek yönünde adımlar atması beklenebilir.

Göç alan ülkeler ise aldıkları göçmen sayısına bağlı olarak yeni adımlar atmak durumundadırlar. Örneğin Türkiye'nin 2017 yılı verilerine göre Avrupa'daki 61 ülkenin nüfusundan daha kalabalık (Çoğalan, 2017) bir Suriyeli nüfusa hizmet sağlamak durumunda olması, politik durumunu doğrudan etkilemiş, toplum ile yöneticileri birçok konuda karşı karşıya getirmiştir. Fazla sayıda göçmene ev sahipliği yapan ülkelerin vatandaşları, güvenlik kaygısı hissetmeleri sıkça karşılaşılan bir durumdur. Bu noktada göç alan ülkelerin yönetimlerinin toplumsal huzuru sağlamak yönünde yeni politikalar geliştirmesi ve siyasi duruşlar sergilemesi gerekmektedir. Bu duruma örnek olarak Türkiye'nin daha fazla mülteci alamayacağını ilan etmesi verilebilir (Çoruh, 2021).

1.6. Türkiye'nin Göç Sorunu

Göçmenler, ev sahibi ülke vatandaşları tarafından ülkeye geliş sebepleri, koşulları, geldikleri ülke ve gelen insan sayısı gibi çeşitli değişkenler özelinde farklı karşılanabilirler. Bu kriterler temelde ülkeye gelen göçmenlerin, toplum açısından tehdit oluşturup oluşturmayacağı ile doğrudan ilişkilidir.

Örneğin, ülkeye çalışmaya gelen bir mühendisin toplumda göreceği muamele ile, savaştan kaçıp gelen ve vasfının ne olduğu kestirilemeyen bir göçmenin göreceği muamelenin birbirinden tamamen farklı olacağını tahmin etmek mümkündür. Bu

durumun en yakın örneği ise, ülkeye yasadışı yollarla giren Suriye ve Afgan asıllı mülteci ve düzensiz göçmenlerin toplumda dışlanmış konumda bulunmaları ve her fırsatta ülkede istenmiyor olmalarının sosyal medya ve ana akım medya kanallarında sıkça gündeme gelişidir. Her gün sosyal medyada bir yenisini gördüğümüz saldırgan içerikli videoların öznesi konumunda olan düzensiz göçmenler ve mülteciler, her geçen gün daha fazla istenmeyen kişi konumunda temsil edilmektedir.

Bu durum, günümüz siyasetine baktığımızda ise muhalefet partilerinden ‘İktidar olursak, 2 sene içerisinde tüm Suriyeliler ülkesine dönecek’ (<https://www.amerikaninsesi.com/a/turkiye-suriyeliler-i-geri-gonderecek-mi/6535858.html>) argümanının sunulmasına ve iktidarın da bu argümana karşılık ‘1 Milyon Suriyeliyi bir sene içinde ülkesine döndürecek planlarımızı açıklayacağız’ (<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-61307585>) şeklinde cevap vermesine neden olmuştur. Bu durum göçün politik boyutta ne derece etkili olabileceğinin de en somut örneklerindendir.

Günümüzde Türkiye için göç alan ülke konumunda olmak, beraberinde birçok sorunu getirmiştir. Bu sorunlar şu şekilde özetlenebilir;

1. Göçmenlerin Türk kültürüne, yaşayış biçimine ve diline yabancı olmaları gibi farklı nedenlerle yaşadıkları adaptasyon sorunları (Sirkeci vd., 2015) (Karasu, 2017) (Özgüler, 2018).
2. Adaptasyon sürecinin gecikmesi veya gerçekleşmemesi kaynaklı yaşanan Türk toplumu ile göçmenler arasındaki kutuplaşma sorunu
3. Göçmenlerin belirli bir kısmının ülkeye yasadışı yollarla girmesinden kaynaklanan iç güvenlik ve komşu ülkelerde yaşanan savaşlara bağlı sınır güvenliği sorunları (Rumelili ve Karadağ, 2017) (Gök, 2016).
4. Ülkenin bakmakla yükümlü olduğu göçmen sayısının artmasına bağlı olarak yaşanan ekonomik sorunlar (Güllüpınar, 2012).
5. Türkiye’ye göç etmiş ve sırasıyla önce sığınmacı sonra şartlı mülteci ve yapılan düzenlemeler sonucu Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmuş kişi sayısının artışına bağlı yaşanan istihdam sorunları (Civan ve Gökalp, 2011).

6. Göçmenlerin aile planlamasına yönelik karşılaştığı sorunlar (Civelek ve Koylan, 2020).
7. Göçmen ve mültecilerin göç ettikleri şehirlere bakıldığında eşit dağılımın olmaması kaynaklı bozulan nüfus dengesi (Başel, 2007).

Yukarıda özetlenen sorunlar, aşağıdaki başlıklarla detaylandırılmıştır.

1.6.1. Adaptasyon Sorunu

Göçmenlerin ülkeye giriş şekillerinin, ülkede görecekları saygıdan, göç ettikleri ülkede elde edecekleri statüye kadar birçok konu üzerinde etkilidir. Bu durum adaptasyon sürecinin sadece bir iskân ve sosyal yardımdan faydalanma konusu olmadığını, daha komplike bir yapı olduğunu göstermektedir (Karasu, 2017). Yine aynı sebepler, göçmen bireylerin göç ettikleri ülke toplumuna adapte olma süreçleri üzerinde de etkilidir. Örneğin, Türkiye'ye iş bularak ve çalışma izni alarak gelmiş bir yabancı ile, ülke sınırlarını yasadışı yollarla geçerek gelen bir yabancının toplumda göreceği saygı ve uyum süreçlerinin birbirinden farklı olması muhtemeldir. Çünkü bu iki göçmen farklı sosyal kimlik inşalarını temsil etmektedir (Balcıoğlu, 2007).

İş bularak gelmiş olan yabancının, sosyal yaşantısında kendine denk aktörlerin bulunacağı (iş arkadaşları, iş veren, müşteriler vb.) açıktır. Bu kendine denk aktörler ve onların sosyal çevreleriyle gireceği etkileşim sonucu, Türk toplumundan kesitlerle karşılaşma ve maruz kalma oranı artacaktır. Bu artış ise, bu yabancı bireyin toplumun yaşayış biçimini gözlemlemesi ve bu toplumun insanlarıyla bir araya gelmesine olanak tanır. Tüm bu etkileşim ve çalışma yaşantısı ise bireyin topluma adaptasyonunda kolaylaştırıcı etkenlerdir.

Diğer yandan, ülkeye yasadışı yollarla kayıtsız şekilde girmiş bir yabancı statü olarak düzensiz göçmen konumundadır. Düzensiz göçmenler için Türkiye'nin uyguladığı politika ise yabanciyı kendi ülkesine geri gönderim sürecidir (<https://www.goc.gov.tr/temel-stratejimiz-gonullu-guvenli-ve-onurlu-geri-donus-merkezicerik>). Bu durum ise ülkeye kaçak olarak girmiş olan yabancılarda, iş bularak gelmiş olan yabancıya kıyasla bambaşka bir hayat tarzına yol açmaktadır. Bireyler yakalanma korkusuyla topluma karışmak yerine, toplumdan soyutlanmakta ve ülkeye aynı yollarla geldikleri bireylerle bir arada kalma eğilimindedirler. Ülkeye kaçak yollarla giren

Afgan düzensiz göçmenlerin yine Afganlarla, Pakistanlıların yine Pakistanlılarla yaşaması bu duruma örnektir.

Yukarıda verilen örneğe ek olarak, ülkeye zorunlu haller sonucu göç etmiş kişilerin topluma adapte olamayışları, sosyal medyada sıkça gündeme gelmektedir. Türk vatandaşları, bu duruma tepkilerini Twitter üzerinden yazılı ve görsel destekli şekilde, Tiktok platformunda videolarla ve Instagram’da yazılı ve görsel olarak dile getirmektedirler. Twitter Türkiye gündeminde yer alan ve trendler arasında bulunan ‘Sapık’ konu başlığı altında (https://twitter.com/search?q=%23sapık&src=typed_query&f=top) Afganistan ve Pakistan uyruklu kişilerin Türk kadınlarına hakaret ederken çekilmiş videoları ile özellikle kadınları haberleri dışında dahil ettikleri fotoğraflar ile videoları eleştirilmektedir. Aynı zamanda bu konu başlığı altında, #ülkemdemülteciistemiyorum etiketi ile paylaşımların da yer aldığı görülmektedir (https://twitter.com/hashtag/ülkemdemülteciistemiyorum?src=hashtag_click).

Bu tip toplum düzenine aykırı davranışlarda bulunan göçmenler, hiçbir suç kaydı olmamasına rağmen, sadece aynı milletten oldukları için birçok başka göçmenin de tepkilerle karşılaşmasına sebebiyet vermektedir. Bu sorunun çözülmesine yönelik alınacak her önlem ve atılacak her adım, toplumun her kademesi için faydalı olacaktır.

Adaptasyon sürecinin önemli noktalarından birisi ülkede konuşulan dilin öğrenilmesidir (Avrupa Birliği, 2004 http://europa.eu/rapid/press-release04321_en). Türkiye’ye gelen göçmenlerin, Türklerle sağlıklı bir iletişim sürdürebilmesi ve Türk toplumunun yaşayış biçimiyle ilgili daha iyi bilgi edinebilmesi için dil öğrenmesi önemli bir adımdır (Ünal vd., 2018). Göçmenler ile ev sahibi ülkenin vatandaşları arasındaki dil bariyerinin kalkması, iletişimsizlikten kaynaklanan problemlerin çözümü açısından da önemlidir. Buna ek olarak, göçmenlerin ülkenin sağladığı hizmetlerden faydalanabilmesi ve topluma dahil olabilmesi için de Türkçe öğrenmesi oldukça faydalıdır (Bölükbaş, 2011).

1.6.2. Kutuplaşma Sorunu

Ülkeye adaptasyon sorunu yaşayan göçmenlerin, toplum tarafından hoş karşılanmaması beklenmedik bir sonuç değildir. Ancak bu hoş karşılanmama durumunun günümüzde geldiği nokta endişe vericidir. Çünkü, Türkiye'nin Suriye, Afganistan ve Pakistan uyruklular başta olmak üzere her geçen gün artan sayılarda göçmene ev sahipliği yapıyor oluşu toplumda kutuplaşmaya uzanan ayrılıklara dönüşmüştür.

Bail (2019), Amerika'nın seçimlerindeki toplumsal kutuplaşmayı araştırdığı çalışmasında, seçmenlerin kutuplaştığına işaret eden algoritmaların seçmenleri etkilediğini ancak aynı zamanda algoritmaların da seçmenlerden etkilendiğini fark etmiştir. Bu durumu ise 'Yumurta mı tavuktan çıkar, tavuk mu yumurtadan' metaforu ile sorgulamıştır. Mevcut durumda Türkiye'de sosyal medyada temsil edilen kutuplaşmaya bakıldığında ise benzer bir durum görülmektedir. Ülkedeki göçmen ve mültecilere yönelik negatif göndermeler içeren etiket ve konu başlıklarının yoğunluğu, göçe ilişkin olumlu tarafları etkileşim dışı bırakmaya yönelik olabilir.

Herhangi bir Twitter kullanıcısı, bu etiketlerden olumsuz olanları birkaç kez ziyaret ettikten sonra, çevresindeki herkesin de negatif düşünüyor olduğuna inanmaya başlayabilir ve bu doğrultuda sosyal medya üzerinden verdiği tepkiler sertleşebilir. Buna karşın, konuyu sosyal medyada takip etmeyen veya konuyla alakalı net bir tepkisi olmayan kişiler için durum tam tersidir. Bu kişi sosyal medyada gezinirken karşısına göçmenleri hedef alan veya nefret içerikli paylaşımlar çıkmayacağından herkesin bu konuda kendisi gibi düşündüğüne inanabilir.

Bu noktada Bail'in (2019) metaforuna geri dönüldüğünde, kullanıcılar ziyaret ettikleri konu başlıklarıyla algoritmayı etkiler ve sonra etkiledikleri algoritmanın kendilerine sunduklarıyla bir düşünme şekli geliştirirler. Bunun karşılığında da algoritmayı etkilemeye ve ondan etkilenmeye de devam ederler. Bireylerin etkilenme ve bu etkiye karşılık verdikleri tepkilerin büyümesi (daha sert dille ve nefret öğeleriyle eleştirme boyutuna gelmesi) kutuplaşmayı pekiştirir. Türkiye Twitter gündemine baktığımızda, her hafta en az 1 başlığın göçmenlere yönelik olması ve özellikle de #ülkemdesiğinnmaciistemiyorum #MilleteSordunuzMu #ülkemdemülteciistemiyorum gibi

etiketlerin altında binlerce paylaşımın yapılmış olması kutuplaşmanın geldiği noktayı gözler önüne sermektedir.

(https://twitter.com/hashtag/ülkemdesiğınmaciistemiyorum?src=hashtag_click)

(https://twitter.com/hashtag/ülkemdemülteciistemiyorum?src=hashtag_click)

(https://twitter.com/hashtag/MilleteSordunuzMu?src=hashtag_click)

Etiketlerin altında veya bu etiketlerden bağımsız göçmenlere yönelik yorum yapan kişilerin, ülkede göçmen istememeyi vatanseverlik olarak adlandırmaya başlaması ise, karşıt görüşleri beraberinde getirmiştir. Ülkedeki göçmen ve mültecilerle ilgili sosyal medyada tepkisini dile getirenler kendilerini vatanlarını sevmekle haklı çıkarmaya çalışırken, tepkisi kendisiyle aynı olmayan bireyleri ise vatan hainliği ile suçlamaktadırlar (https://twitter.com/search?q=vatan%20haini%20mülteci&src=typed_query&f=top).

Twitter’da konu başlıkları ve yapılan paylaşımlara bakıldığında sıkça karşılaşılan bir diğer argüman ise, ırkçılıktır. Göçmenlerle ilgili tepkisi olumsuz olmayan kullanıcılar, tepkisi olumsuz olan kullanıcıları ırkçılık ile etiketlemektedirler. Buna karşılık, göçmenler ile ilgili negatif yorumlarda bulunan kullanıcılardan ‘*Ülkemde göçmen ve mülteci istememek ırkçılıksa evet ırkçıyım*’ (https://twitter.com/search?q=ırkçıyım%20evet&src=typed_query&f=top) argümanının farklı versiyonlarını içeren paylaşımlarla karşılık gelmiştir.

Elbette yaşanan kutuplaşma ortamında, konuya ilişkin çekimser kalan ve tepkisini sosyal medya üzerinden dile getirmek istemeyen kişilere yönelik nefret içerikli paylaşımlarla da karşılaşmıştır. Örneğin ülkedeki göçmen ve mültecilerle ilgili yorum yapmayan kişiler korkak olarak etiketlenmiş ve Cumhuriyetin kuruluş dönemindeki zararlı cemiyetlere bile benzetilmişlerdir (https://twitter.com/search?q=zararlı%20%20mülteci&src=typed_query&f=top).

Bu bağlamda sosyal medyada yaşanan kutuplaşmanın her türden kullanıcıyı ilgilendirdiği açıktır. Dolayısıyla bu tarz bir kutuplaşma sadece göçmenlerle Türk vatandaşları arasındaki iletişime değil, vatandaşların birbirleriyle olan iletişimlerinin sağlıklı ve saygı çerçevesinde ilerleyebilmesine engel oluşturmaktadır.

1.6.3. Güvenlik Sorunu

Ülkedeki vatandaşların huzur içinde yaşayabilmesinin temel taşlarından birisi, güvenlidir. Vatandaşların can ve mal güvenliğine dair endişe taşımadan yaşamasını sağlamak, yönetimlerin başlıca görevlerindendir. Türkiye bu bağlamda değerlendirildiğinde, ülkede son on yılda ülke içi ve sınır güvenliğinin sorgulanmasına neden olacak bir dizi olay yaşanmıştır. Bu yaşanan olayların temelinde Türkiye'nin komşu olduğu ülkelerde yaşanan olayların ülkeye de etki etmesi yer almaktadır.

17 Aralık 2010'da Tunus'ta bir seyyar satıcının ekonomik ve rejimsel sıkıntılara dayanamayarak kendini ateşe vermesini protesto ile başlayan ve kısa sürede diğer Orta Doğu ülkelerine de yayılan hareket 'Arap Baharı' olarak adlandırılmıştır. Cezayir, Ürdün, Yemen gibi ülkelerin ardından Suriye'de de karşılık bulmuştur. Elli yılı aşkın bir süredir aynı aile tarafından yönetilen Suriye'de yapılan protestolar Esad rejimi tarafından aşırı güç uygulanarak baskılanmak istenince (Uzman, 2016), gösteriler kısa sürede sivil ve askeri kayıplarıyla bilançosu ağırlaşan ve etkileri günümüzde de hala devam eden bir savaşa dönüşmüştür.

Komşu ülkesinde yaşanan olaylara kayıtsız kalmayan Türkiye, Suriyelilere yönelik bir 'açık kapı' politikası uygulamış ve sınır kapılarına gelen göçmenlerin sığınma taleplerini kabul etmiştir (İhlamur ve Öner, 2014). Ancak Suriye'deki savaşın uzaması, ülkeden kaçan Suriyelilerin her geçen gün daha kalabalık sayılarda sığınma talep etmeleri ve Türkiye'nin sınır illerinde yoğunlaşan nüfusları nedeniyle güvenlik açısından tehdit oluşturur konuma gelmişlerdir.

Türkiye'nin en uzun kara sınırını paylaştığı Suriye'de yaşanan bu iç karışıklıklar ise Türkiye'yi sınır güvenliği konusunda alarma geçirmiş, yeni koruma önlemleri alınmasına neden olmuştur (Uzman, 2016). Suriye'den ateşlenen havan mermilerinin Kilis ve Hatay'ın sınıra yakın köylerine isabet ederek zarar vermesi (<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/afad-cadirina-roket-1-olu-ve-yaralilar-var-40718150>), ülkenin sınır güvenliğinin iyileştirilmesinin önemini gözler önüne sermiştir.

Türkiye, Suriye'de yaşanan olaylar kaynaklı çeşitli terör saldırılarının hedefi olmuştur. Sınır kapılarına düzenlenen terör saldırıları, 11 Mayıs 2013'te gerçekleşen ve

52 kişinin ölümüne neden olan Reyhanlı saldırısı (https://tr.wikipedia.org/wiki/2013_Reyhanlı_bombalı_saldırıları#cite_note-Cover_times-4) , Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde yüzden fazla insanın yaralanmasına ve 34 kişinin hayatını kaybetmesine yol açan canlı bomba saldırısı (<https://www.euronews.com/2015/07/21/suruc-suicide-bombing-turkey-identifies-suspect-in-isil-claimed-attack>) , Türkiye'nin güvenliğinin tehdit edildiği acı olaylardan sadece bir kaçıdır. 2013 ve 2015 yıllarında olayın yaşandığı dönemde, olayın doğrudan aktörleri ve saldırıyı gerçekleştiren kişiler değil, ülkeye gelen Suriyeliler suçlanmıştır. Toplumda göçmenlere yönelik üretilen nefret söylemi, ırkçı davranışlar ve ayrımcılık toplumsal olaylar üzerinden meşrulaştırılmaktadır (Doğan ve Ünal, 2021). Bu bağlamda 2022 yılına geldiğimizde, göçmen ve mültecilere yönelik yaşanan kutuplaşmanın kümülatif olarak biriktiğini söylemek mümkündür.

Türkiye'nin sınır güvenliğinin tehlike altında olduğunun toplum tarafından kaygılanan bir durum olmasının bir diğer nedeni ise Afgan düzensiz göçmenlerdir. Sosyal medyada yayılan ve çok sayıda Afganistanlı erkeğin Türkiye sınırından kontrolsüzce ve koşarak geçtiği videolar (<https://twitter.com/srknnyldz/status/1426184609193250817>), gerçekliğinin tespit edilmesine bile zaman kalmadan büyük tepki toplamıştır. Aynı zamanda Şekil 1.2.'ye bakıldığında ülkedeki Afgan düzensiz göçmen sayısının fazla olduğu görülmektedir.

Türkiye'de yaşanan bir diğer güvenlik sorunu ise iç güvenlik sorunudur. Afganistan ve Pakistan asıllı göçmenler ağırlıklı olmak üzere ülkede kaçak şekilde bulunduğu tahmin edilen kişilerin (<https://twitter.com/HaberReport/status/1514632321986670595>), yolda yanlarından geçtikleri, toplu taşımada yanına oturdukları kadınları gizlice videoya çekerek bunları Tiktok platformunda yayınlaması vatandaşlar tarafından bir tehdit olarak algılanmıştır (<https://twitter.com/tvmedya/status/1513962462177079298>). Bu gibi toplum güvenliğini tehdit edici davranışlarda bulunan göçmenlerin, sonrasında cezalandırıldığına, yakalandığına ya da suçunun sonuçlarına katlandığına dair bir bilginin olmayışı da vatandaşların endişesini pekiştirmeye devam etmektedir.

Türkiye’de kayıtsız şekilde bulunan düzensiz göçmenlerin sosyal medyada her gün başka bir suçun aktörü olarak temsil edilmesi, ana akım medyada yayınlanan cinayet, tecavüz, taciz gibi suçların zanlıları olmaları, toplumda giderek artan öfkenin de pekişmesine neden olmaktadır (<https://twitter.com/who98408150/status/1522213879329091585>).

1.6.4. Ekonomik Sorunlar

Belirli işgücü piyasası sorunlarını çözmek için göçün kullanılmaya çalışılmasının kanıtladığı gibi, göçün ekonomik büyüme için iyi olduğu yönünde örtük bir varsayım vardır (Moody, 2006). Bu varsayımın Türkiye için ne derece etkili olduğu ise tartışmaya açıktır. Yine aynı konu akademik açıdan ele alınarak ve istatistiklerle açıklanarak alanyazındaki eksikler giderilebilir.

Türkiye’nin imzaladığı çeşitli anlaşmaların ve coğrafi konumunun sonucu olarak, milyonlarca göçmene ev sahipliği yapmaktadır. Farklı milletlerden, farklı sebeplerle göç etmiş birçok kişi hayatını devam ettirebilmek için işe ihtiyaç duymaktadır. Örneğin 2017 yılı itibarıyla Türkiye’deki Suriyelilerin geçici barınma merkezinde yaşayan kesimi hariç, %92,6’sı ailelerine para göndermek, yaşamlarını devam ettirmek, kira ödemek gibi çeşitli nedenlerle iş gücünde aktif nüfus olarak yer almaktadır (Akbaş ve Ulutaş, 2018).

Bu noktada, ekonomik olarak dezavantajlı konumda olan göçmenler iş konusunda daha az seçici davranmaktadır. Örneğin savaştan kaçarak Türkiye’ye göç etmek zorunda kalmış ve eski hayatına dair her şeyi ülkesinde bırakmış bir göçmen geçimini sağlamak için, Türkiye vatandaşından çok daha uzun saatler çok daha az ücretler karşılığında çalışmayı kabul edebilir. Türkiye’deki yasa dışı çalışma ile ilgili durum, Toksöz, Erdoğan ve Kaşka (2012) tarafından aşağıdaki gibi örneklendirilmiştir;

‘‘Lordoğlu ve Parlak (2008) Türkiye ekonomisinde ve istihdamında önemli yeri olan turizm sektöründe mevsimlik çalışan küçük ve orta ölçekli işletmelerin yaygınlığının kayıtdışı istihdama yol açmasına, bu durumun göçmen istihdamı için de uygun koşulları sağlamasına dikkat çekmektedir. Kayıtdışı göçmen istihdamının yaygınlığının bir göstergesi ÇSGB İş Teftiş Kurulu Başkanlığının 2007 yılında Antalya, İzmir, Aydın, Muğla, İstanbul, Edirne, Denizli illerini kapsayan ve yabancıların izinsiz çalışmasının

önlenmesine yönelik bir proje kapsamında elde edilen bulgulardır.27 590 işyerini kapsayan ve 29.203 işçiye ulaşan bu projede turizm alanında denetlenen işyerlerinin (otel, lokanta, tatil kompleksi, bar, gazino, seyahat acentesi) 389'unda (%66) yabancıların çalıştığı görülmüş ve bunların 335'inde 641 izinsiz çalışan yabancı göçmene rastlanmıştır.''

Bu durum piyasalarda bir ucuz iş gücü sorununa yol açabilir. İş verenleri ucuz iş gücünü kullanmaya ve Türk vatandaşlarındansa göçmenleri işe almaya sevk edebilir. İşverenlerin bu yönelimi ise gelir eşitsizliğine yol açarak, özellikle de vasıfsız işlerle geçimini sağlayan vatandaşları ekonomik olarak dezavantajlı konuma getirir. Tüm bu süreç işsizlikle sonuçlanabilir. Güney'e (2014) göre ekonomik durumun iyi betimlenmesi ve işsizliğin nedenlerinin analiz edilmesi, işsizliğe bağlı ekonomik sorunların çözümüne giden yoldur.

Diğer bir sorun ise düzensiz göçmenlerin, izne tabi olmadan kayıt dışı çalışmalarıdır. IPSOS'un (2017) araştırmalarına göre %31'i işgücüne dahildir. Ancak sadece %1,7'sinin çalışma izni bulunmaktadır (Kaygısız, 2017). Çalışma izni veya vatandaşlık hakkı elde etmeden çalışan kişiler vergi ödememektedir.

1.6.5. Nüfus Dengesine Yönelik Sorunlar

İnsan nüfusunun gezegendeki hareketi, tarih boyunca insan toplumlarını karakterize etmiştir. Tarihsel olarak, kaynak kıtlığı veya tükenmesi bu hareketi tetiklemiştir. Son yıllarda kırsal nüfus ve çevreleriyle ilişkileri, özellikle nüfus değişimi ve özellikle göçle bağlantılı olarak yeniden artan bir ilgi görmektedir (Richard, 2002). Bu nüfus hareketleri farklı değişkenlerden etkilenmekte ve göç alan bölgeleri de etkilemektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ülke nüfusunun büyük bir çoğunluğu üç büyükşehir olan İstanbul (15. 840.900), Ankara (5. 747.325), ve İzmir (4.425.789), (<https://cip.tuik.gov.tr/#>) başta olmak üzere yoğunlaşmıştır. Yani göçmenlerden bağımsız olarak da ülke nüfusunun orantılı dağılmadığı görülmektedir. Göçmenlerin nüfusa etkisi ise, dağıldıkları illere göre bakıldığında ortaya çıkmaktadır. Örneğin İstanbul'da ikamet izni ile oturan yabancı sayısı 761.966 iken, Antalya'da 142.466 kişidir. Antalya'nın 2.

619.832 kişilik nüfusu düşünüldüğünde, her iki il için de hizmet ihtiyacının arttığını söylemek mümkündür.

İL SIRA	İLLER	TOPLAM*
GENEL TOPLAM		1.414.776
1	Adana	7.727
2	Adıyaman	409
3	Afyonkarahisar	2.594
4	Ağrı	391
5	Aksaray	2.645
6	Amasya	700
7	Ankara	105.649
8	Antalya	142.466
9	Ardahan	162
10	Artvin	461
11	Aydın	8.696
12	Balıkesir	5.288
13	Bartın	1.550
14	Batman	582
15	Bayburt	111
16	Bilecik	1.258
17	Bingöl	127
18	Bitlis	123
19	Bolu	4.689
20	Burdur	1.259
21	Bursa	52.093
22	Çanakkale	3.979
23	Çankırı	2.118
24	Çorum	1.948
25	Denizli	6.314
26	Diyarbakır	1.415
27	Düzce	2.004
28	Edirne	5.475
29	Elazığ	790
30	Erzincan	1.008
31	Erzurum	1.953
32	Eskişehir	7.918
33	Gaziantep	13.693
34	Giresun	1.626
35	Gümüşhane	277

36	Hakkari	1.254
37	Hatay	2.746
38	Iğdır	722
39	Isparta	4.025
40	İstanbul	761.966
41	İzmir	23.273
42	Kahramanmaraş	2.083
43	Karabük	8.122
44	Karaman	788
45	Kars	900
46	Kastamonu	1.934
47	Kayseri	7.782
48	Kırıkkale	626
49	Kırklareli	2.621
50	Kırşehir	2.207
51	Kilis	1.754
52	Kocaeli	15.100
53	Konya	11.970
54	Kütahya	6.042
55	Malatya	1.447
56	Manisa	3.142
57	Mardin	884
58	Mersin	37.795
59	Muğla	21.334
60	Muş	70
61	Nevşehir	1.144
62	Niğde	1.918
63	Ordu	2.369
64	Osmaniye	773
65	Rize	1.005
66	Sakarya	15.262
67	Samsun	24.843
68	Siirt	428
69	Sinop	438
70	Sivas	1.994
71	Şanlıurfa	5.708
72	Şırnak	415
73	Tekirdağ	6.265
74	Tokat	2.565
75	Trabzon	6.246
76	Tunceli	51
77	Uşak	2.124

78	Van	2.830
79	Yalova	24.828
80	Yozgat	1.748
81	Zonguldak	1.737

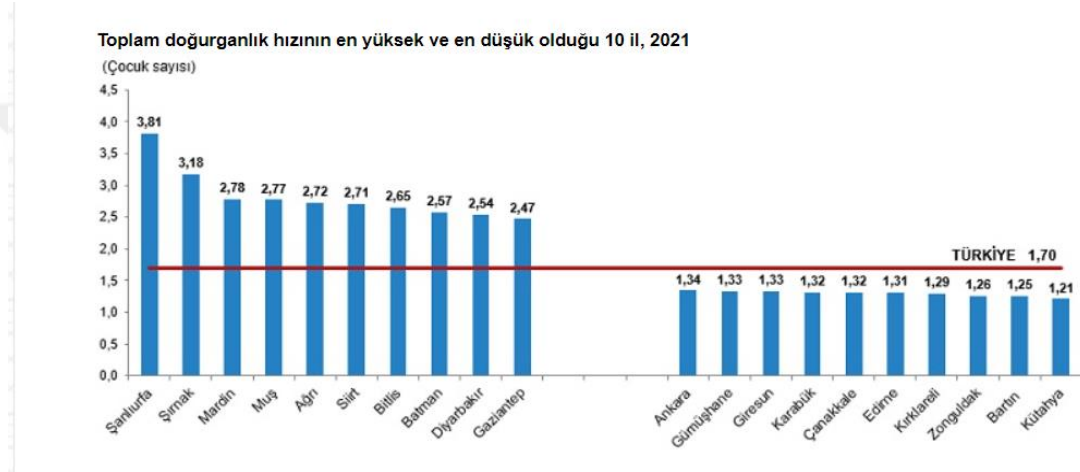
Tablo 1.2. 05.05.2022 tarihi itibarıyla ikamet izni alan yabancıların illere göre dağılımı
(<https://www.goc.gov.tr/ikamet-izinleri#>)

Göçmenler, göç ettikleri illerde neden oldukları nüfus artışı nedeniyle, hizmet edilmesi gereken yeni bir kitle ve artan bir talep oluştururlar. Bu durumda ilin imkanlarının bu artan talebe cevap verebilecek olmamasına bağlı (örneğin yeterli sayıda hastane, doktor, okul, barınma ihtiyacına yetecek kadar sayıda ev olmaması gibi) olarak, hizmette aksamalar yaşanabilir (https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/10/151008_multeciler_saglik). Örneğin hastanelerde randevu bulunmasının zorlaşması, okul kayıtlarının erken dolması, sınıf mevcutlarının artması, toplu taşımadaki insan yoğunluğunun artması gibi.

Tablo 1.2.'ye bakıldığında nüfusu diğer illere kıyasla az olan Yalova (291.001), 24.828 ikamet izni bulunan yabancıya da ev sahipliği yapmaktadır. Mevcut nüfusa ek olarak yukarıda verilen sayılara bir de ilde kayıtsız şekilde yaşayan düzensiz göçmenleri eklediğimizde sayı daha da artmaktadır. Bu durum, Yalova ilinde sağlık, eğitim, toplu taşıma gibi hizmetlerden devamlı şekilde faydalanması gereken bir nüfus artışına neden olmuştur. Bu bağlamda, ildeki hizmetlerin aksamaması için birtakım önlemler alınması gerekmektedir. Yeni okulların inşa edilmesi, mevcut okulların ve hastanelerin kapasitesinin artırılması, toplu taşıma araçlarının sayısı ve kapasitesinin artırılması yapılması gerekenlere örnek olarak verilebilir.

Nüfus artışına veya ani değişimlerinin neden olduğu sorunlar ile ilgili olarak nüfus ve aile planlaması önemli bir konudur. Civelek ve Koylan (2020), 2216 evli kadınla yüz yüze gerçekleştirdiği güvenli anneliği konu alan çalışma, Suriyeli evli kadınların üreme sağlığı konusundaki davranışlarının dil bariyerine takıldığını ve çevre baskısıyla şekillendiğini ortaya koymuştur. Yine aynı çalışmada gebelik önleyici yöntemlere erişim

ve kullanma noktasında, bu hizmetlerden faydalanma kalitesi de sorgulanmıştır. Bu bağlamda bu sürecin psikolojik, sosyolojik ve antropolojik ögeleri de ortaya konmuştur. Bu durum, aile sağlığı hizmetlerinin ve aile planlamasının önemine de dikkat çekmektedir.



Tablo 1.3. Toplam doğurganlık hızının en yüksek ve en düşük olduğu 10 il.
(2021 yılı verilerine göre)

(<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dogum-Istatistikleri-2021-45547&dil=1>)

Diğer taraftan bu nüfus hareketlerinin değişken olduğu ve nüfusu artırmaya yönelik kalıcı etkileri olmadığı ancak göçmenlerin yoğunlukla yaşadığı illerin, nüfus dengesine etki oranlarını artırdığı görülmüştür. Tablo 5’te verilen istatistiklere bakıldığında Şanlıurfa’nın doğum oranı en yüksek il olduğu görülmektedir. Yüksek oranlarıyla Şanlıurfa’yı takip eden Şırnak, Mardin, Muş, Ağrı, Siirt, Bitlis, Batman, Diyarbakır ve Gaziantep gibi ülkenin doğusunda bulunan illerin de sınıra yakınlığı nedeniyle çok sayıda düzenli ve düzensiz göçmene ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Bu bağlamda yürütülen stratejilere ilişkin detaylı bilgiler Ek 2.’de yer almaktadır.

1.6.6. İletişim Kaynaklı Sorunlar

Günümüzde yüz yüze iletişimin yerini, sosyal medyanın merkezinde bulunduğu, teknoloji destekli araçlarla gerçekleştirilen iletişim biçimleri almaktadır (Öztürk ve Talas,

2015). Teknolojiyle beraber hayatın her alanının dijitalleşmesi sonucu bu değişimden yaşam pratikleri de etkilenmiştir (Güçdemir vd., 2020). İnsanlara yeni bir kendini ifade etme alanı sağlayan sosyal medya günümüzde yaygın şekilde kullanılan bir iletişim platformudur. Geniş kitlelere aynı anda hitap edebilme olanağını sunan sosyal medya platformları göçmenlerle ilgili olumlu ve olumsuz her türlü konunun dünyanın her yerine ulaşabilmesine de olanak sağlamaktadır. Herkesin paylaşımlarıyla katkı sunmasına izin veren sosyal medya platformlarında (Yeğen, 2015), yanlış enformasyonun hızla yayılması iletişimi negatif yönde etkilemektedir. Sosyal medyada hızla yayılan yanlış enformasyon, göçmenlerle ilgili negatif düşüncelere ve önyargıya sahip birçok sosyal medya kullanıcısına da çok hızlı şekilde ulaşmaktadır. Sosyal medyada yanlış enformasyonun yayılmasının önüne tam anlamıyla geçilemeyeceğinden, doğru ve güvenilir bilgiyi eldeki tüm kaynaklardan paylaşarak yaygınlaştırmak alınabilecek önlemlerden biridir.

İletişimsel sorunların yaşanmasında etkili bir diğer faktör ise dil bariyeridir. Göçmenlerin dil eğitimi imkanlarından yararlanamadığı veya toplumla kaynaşarak dile maruz kalmadığı durumlarda dil bariyerinin aşılması zorlaşmaktadır. Örneğin Suriyelilerin iletişim kaynaklı sorunlardan dolayı sağlık hizmetlerinden faydalanamamaları sonucu, bazı hastanelere Arapça tercümanlar görevlendirilmiştir (Mardin vd., 2020). Afgan göçmenlerin iletişiminin kendi aralarında sınırlı kalması ve özellikle de yaşlı insanların dil bariyeri nedeniyle yerel halkla iletişiminin zayıf kalması (Külünk, 2020) gibi nedenler de önyargıları pekiştirerek ev sahibi ülke vatandaşları ile göçmenler arasındaki iletişimsel mesafeyi artırmaktadır. Bu gibi iletişim sorunlarına çözüm bulmak için farklı iletişim modelleri ve dijital stratejiler benimsenebilir. İletişim modelleri ve dijital iletişim stratejileri, bölümün takip eden başlıklarında detaylandırılmıştır.

2. BÖLÜM

HALKLA İLİŞKİLER BAĞLAMINDA İLETİŞİMSEL GÖÇ POLİTİKALARININ DİJİTAL BOYUTU

Bu bölümde halkla ilişkilere dair yapılan çalışmalara ve tanımlara odaklanılmaktadır. Dijitalleşen ve değişen dünya düzenine bağlı olarak bu değişime ayak uyduran halkla ilişkiler alanının dijital iletişim ile geldiği nokta ve iletişim perspektifinden bakış açılarına yer verilmektedir. Halkla ilişkiler metot ve yöntemlerinin, zaman içerisindeki gelişiminden izler taşıyan örneklerle ek olarak, dijital halkla ilişkilerin ve halkla ilişkilerin çalışmadaki işlevine de değinilmektedir. Bu bölümde dijital halkla ilişkilere dair güncel örneklerle de yer verilmektedir.

2.1. Halkla İlişkiler Tanımları Üzerine

Alanyazında halkla ilişkiler birçok farklı bakış açısıyla tanımlanmıştır. Okay ve Okay'a (2021) göre ise;

‘Halkla ilişkilerin modern başlangıcı olarak ifade edebileceğimiz 20. yüzyılın başlarından itibaren halkla ilişkiler hem teori hem de uygulama bakımından temelini oluşturan boyutları ve temel amaçları bakımından geniş ölçüde kabul edilen bir tanımlı yapılamamıştır’

Kronolojik olarak halkla ilişkilerin zaman içerisinde farklı halkla ilişkiler öncüleri tarafından nasıl tanımlandığı şu şekilde özetlenebilir (Okay ve Okay, 2021);

- Ivy Lee, halkla ilişkilerin tanımından emin olamamış ancak çalışmalarını doğruluk, anlayış ve karşılıklı münasebetlerin uygunluğu zeminine oturtmuştur.

- Harlow, 1970’lerin ortalarında halkla ilişkiler tanımlarını incelemiş ve iyi niyeti elde bulundurmak ve oluşturmak için iletişimi kullanmanın halkla ilişkilerde önemli olduğuna değinmiştir.

Ayrıca halkla ilişkiler Webster Dictionary’de *‘‘halkı bir kişi, firma veya kuruma karşı anlayış ve iyi niyet sahibi olmaya teşvik etme işi’’* ve *‘‘ elde edilen anlayış ve iyi*

niyet derecesi'' olarak tanımlanmaktadır (<https://yandex.com.tr/search/?lr=106124&oprnd=1808834490&text=webster%27s+thir+d+new+dictionary>). Halkla ilişkiler genellikle propaganda, bilgi, iletişim, reklamcılık ve ikna yerine de kullanılmaktadır (White, 1990). Robinson (1966) Halkla İlişkiler ve İletişim isimli kitabında halkla ilişkilere ve uygulayıcılarına ilişkin olarak şu noktalara değinmiştir (White, 1990);

'' Bir halkla ilişkiler durumu analiz edildiğinde, kaçınılmaz olarak bir tür tutum ve davranış değişikliği veya devamlılık sorununa dönüşür. Yani, uygulayıcı ya birinin ya da bir grubun davranış ve tutumlarını değiştirmeye ya da sürdürmeye çalışmaktadır. Bu yüzden halkla ilişkiler uygulayıcısını uygulamalı bir sosyal ve davranış bilimcisi olarak tanımladım. ''

Cutlip ve Center (1982) yaptıkları tanımda ise halkla ilişkileri *''görüşü etkilemek için iyi karakter ve sorumluluk bilinciyle yürütülen karşılıklı olarak tatmin edici iki yönlü iletişime dayanan planlı çaba''* olarak nitelemektedir.

IPRA (International Public Relations Association), CERP (Confederation Europeen Des Relations Publiques), DPRG (Deutsche Public Relations Public Gesellschaft)'ın yaptıkları tanımlamalardaki Okay ve Okay (2021) tarafından Ronennberger ve Rühl'den (1992) aktarılan önemli noktalar aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Genel anlayış, güven ve sempati yaratmak, oluşturmak veya geliştirmek; bunu sürekli hale getirmek, güçlendirmek, çoğaltmak;
- Organizasyon için anlayış ve güveni geliştirirken çevrelerinde bir sistem oluşturmak, kurumsallaşmak ve sağlamlaştırmak;
- Diğer organizasyonlar, sistemler, gruplar ile iletişimde olmak ve bunun sürekliliğini sağlamak;
- Organizasyonun, sistemin kendi ilgilerini kamu nezdinde geçerli hale getirmek, temsil etmek, grup içinde kendini açık şekilde ifade etmek ve bunu devamlı hale getirmek;

- Kamuoyunun ilgisini, organizasyonun kendi ilgisine yönelik olarak etkilemek;
- Diğer ilgililerle iş birliği amaçlı iletişim kurma ve bu iletişimin devamlılığını sağlama; birlikte hareket etmeyi amaçlama

Halkla ilişkiler tanımlamalarının çeşitliliği beraberinde bu tanımları bir sisteme oturtma ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Fröhlich (2015;103-120) bu sistematigi üçlü bir gruplandırma ile aktarmaktadır. Bunlardan birincisi Bentele'nin ortaya koyduğu **kaynak sistematigidir**. Kaynak sistematiginde gruplandırma tanımı yapan kaynağın niteliğine dayanmaktadır. Kendi içinde de üçe ayrılan bu gruplandırmada tanımın *gündelik perspektiften mi, halkla ilişkiler mesleğinin uygulayıcıları tarafından mı, yoksa bilimsel tanımlamalar içeren bilimsel perspektiften mi* ortaya koyduğuna bakılmakta ve sınıflandırma buna göre gerçekleşmektedir.

İkinci sınıflandırma ise **sınırlandırma sistematigidir**. Bu sınıflandırmada halkla ilişkilerin bağlantısı olan gazetecilik, reklamcılık gibi alanlarla benzerlik ve farklılıkları kıyaslanmakta ve ortaya konmaktadır. Halkla ilişkilerle diğer alanların ayırımına yönelik tanımlamalar, sınırlandırma sistematigine dayanmaktadır.

Üçüncü sınıflandırma ise **sistem sistematigidir**. Bu sınıflandırma kendi içinde *davranış seviyesi, organizasyon seviyesi ve toplum seviyesi* olarak üçe ayrılmaktadır. Bu sınıflandırmada halkla ilişkilerin mikro perspektifinden yapılan tanımlar, halkla ilişkilerin organizasyon seviyesinde kurum ve kuruluşlar açısından yapılan tanımlar ve halkla ilişkilerin toplumdaki yeri ve görevlerini ortaya koyan tanımlar yer almaktadır (Okay ve Okay, 2021).

Ogbuagu (2003) halkla ilişkileri, kamuyu dinlemenin gerekliliği bakımından şu şekilde tanımlamıştır;

“Kamu tutumlarını değerlendiren yönetim işlevi, bir kuruluşun kamu yararına olan politika ve prosedürlerini tanımlar ve bir işletmenin veya işletmenin işleyişinde aydınlanmış bir kişisel çıkar politikası da dahil olmak üzere halkın anlayışını ve kabulünü

kazanmak için eylem programları yürütür. Organizasyon sürekli olarak müşterilerinin, halkın ve çalışanlarının iyi niyetini ve anlayışını kazanmaya çalışır.’’

Kuş’a (2019) göre halkla ilişkilere dair yapılan tanımlamalar halkla ilişkilerin günümüzde eskiye kıyasla daha karmaşık bir disiplin olduğuna işaret etmekte ve kamularla fikir birliğini, ikna ve fikir inşa etmenin önüne koymaktadır. Mengistu ve Hasen (2020) halkla ilişkilerin öncüleri tarafından temelde kamu ile organizasyon arasındaki iletişim yönetimi olarak tanımladıklarını belirtmiştir. Haywood’a (2002) göre *‘‘Halkla ilişkiler iki yönlü bir faaliyet olmalıdır: halkın ne düşündüğünü dinlemek ve örgütün mesajlarını halkın düşüncesine göre yansıtmak. Bu halkla ilişkiler faaliyetleri yalnız kuruluşun amaçlarının halkın amaçlarıyla uyumlu olduğu durumlarda etkili ve faydalı olabilir.’’*

Halkla ilişkiler terimi kullanılırken, bazı yakın konseptleri içeren alanların yerine kullanıldığı bilinmektedir. Austin ve Pinkleton (2015) bazı kavramlar arasındaki ayrımı şu şekilde aktarmaktadır;

*‘‘**Reklamcılık** genellikle ücretli medya mesajlarının kontrollü yerleştirilmesi yoluyla tüketiciler ürün satılmasına odaklanır; bu dar ve belirgin bir roldür. Entegre pazarlama iletişimi de dahil olmak üzere **pazarlama**, genellikle ürün ve hizmetleri satmak için halkla ilişkiler tekniklerini kullanır. Pazarlama rolü reklamcılıktan daha geniştir, ancak yine de bir kuruluşun tüm kilit halkalarından ziyade tüketicilere odaklanmaktadır. Öte yandan **halkla ilişkiler**, kuruluşların paydaş ilişkilerinin çeşitliliğini geliştirmelerine ve korumalarına yardımcı olmaya çalışmaktadır. Bu, uzun vadeli başarı sağlar ve genellikle reklam veya pazarlamadan daha geniş hedeflere sahiptir. Bu paydaşlar yalnızca tüketicileri değil, aynı zamanda hükümet düzenleyicilerini, topluluk üyelerini, hissedarları, medya üyelerini, çalışanları ve diğerlerini de içerebilir. ‘‘*

Halkla ilişkilerin ne olduğunu anlamak için yalnız tanımlarına bakmak yeterli değildir. Halkla ilişkilerin elementlerini ve sorumluluklarını da anlamak gerekir. Guth ve Marsh’ın (2006: 7) çalışmasından Theaker’ın (2020) aktardığı tablo, halkla ilişkilerin ilgili kısımlarının daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Halkla ilişkiler çalışmaları

yürütülürken aşağıdaki maddelere dikkat edilmesi yapılan çalışmanın başarısı üzerinde etkiye sahiptir.

Halkla İlişkiler yönetim işlevidir	Bir kuruluş ile başarısı için önemli olan halk arasındaki ilişki, kuruluş liderliğinin en önemli endişesi olmalıdır. Halkla İlişkiler uygulayıcısı, önemli iletişimin alması gereken zamanlama, yöntem ve biçim konusunda danışmanlık sağlar. Başka bir deyişle, uygulayıcılar sadece emirleri yerine getiren askerler değildir; aynı zamanda politikayı şekillendirmeye yardımcı olan generallerdir. Ve tüm yöneticiler gibi, çeşitli projelerindeki başarılarının derecesini ölçebilmelidirler.
Halkla İlişkiler iki yönlü iletişim içerir	İletişim insanlara sadece bir organizasyonun ihtiyaçlarını anlatmak değildir. Aynı zamanda, aynı insanların endişelerinden bahsetmelerini dinlemeyi de içerir. Bu dinleme isteği, ilişki kurma sürecinin önemli bir parçasıdır.
Halkla İlişkiler planlı bir faaliyettir	Bir kuruluş adına gerçekleştirilen eylemler dikkatli bir şekilde planlanmalı ve kuruluşun değerleri ve hedefleri ile tutarlı olmalıdır. Ve bir kuruluş ile onun başarısı için önemli olan halk arasındaki ilişki en önemli endişe kaynağı olduğundan, bu eylemler aynı zamanda halkın değerleri ve hedefleriyle tutarlı olmalıdır.
Halkla İlişkiler araştırmaya dayalı sosyal bilimdir	Resmi ve gayri resmi araştırmalar, bir kuruluşun faaliyet gösterdiği çevre ve karşılaştığı sorun hakkında tam bir anlayışa sahip olarak etkin bir şekilde iletişim kurmasını sağlamak için yürütülür. Halkla ilişkiler uygulayıcıları ve eğitimciler ayrıca çeşitli profesyonel ve akademik yayınlar aracılığıyla bilgilerini sektördeki diğer kişilerle paylaşırlar.

Halkla İlişkiler sosyal olarak sorumludur	Bir uygulayıcının sorumlulukları kurumsal hedeflerin ötesine geçer. Uygulayıcıların ve temsil ettikleri kişilerin toplumda yapıcı bir rol oynamaları beklenir.
--	--

Tablo 2.1. Guth ve Marsh’ın 5 Halkla İlişkiler elementinin uyarlanması (2006: 7).

Kaynak: (Theaker, A. (Ed.). (2020: 6). *The public relations handbook*. Routledge.’dan çevrilmiştir.)

2.2. Halkla İlişkiler Teorileri ve Modelleri

2.2.1. Halkla İlişkiler Teorileri

Halkla ilişkiler şirketler, dernekler, kurum ve kuruluşlar, devlet, politikacılar gibi birçok farklı alan ve kişi açısından önemlidir. Halkla ilişkilerin akademik ve uygulayıcı bir disiplin olarak ortaya çıkması konusunda ise davranış bilimleri, sosyal bilimler, mühendislik, felsefe, işletme ve yönetim gibi birçok kaynaktan gelen girdilerden faydalanmıştır (Gregory, 2000). Birçok farklı disiplinden gelen bilgi akışıyla, halkla ilişkiler teorileri de farklı temellere dayanmakta ve bakış açıları içermektedir.

Halkla ilişkiler teorilerine bakıldığında karşımıza farklı bakış açıları çıkmaktadır. Bazı teoriler toplumsal bakış açısına sahipken bazıları ise organizasyon açısından bir bakış açısı benimsemektedir. Diğer yandan pazarlama ağırlıklı bakış açıları da mevcuttur (Okay ve Okay, 2021). Signitzer’e (1997) göre bu ayrım yapılırken ele alınan teorilerin illaki aynı gruplama içerisinde incelenmesine gerek yoktur. Signitzer halkla ilişkilere teorilerini, Toplumsal- Teorik yaklaşımlar, Organizasyon Teorisi yaklaşımları ve diğer yaklaşımlar olmak üzere üç gruba ayırmıştır (Okay ve Okay, 2021).

Toplumsal Teorik Yaklaşımlar, halkla ilişkilerin temelini iletişim olması gerektiğini savunmaktadır. Temelinde halkla ilişkilerin ortaya çıkış süreci ve kamuya sağladığı yararlar vardır. Bu teori kapsamında Ronnenberger ve Rühl (1992) halkla ilişkilerin ortaya çıkması için toplumda olması gereken koşullar arasında endüstriyel

faaliyetlerin artması, gelişen teknolojiye bağlı bilgisayarlı üretimleri ve kitle iletişiminin yaygınlaşmasını sıralamaktadır (Okay ve Okay, 2021).

Bu yaklaşımlardan bir diğeri ise ‘konstrüksiyon- yapılandırma’ kavramı ile eş değer tutulması nedeniyle eleştirilen **Konstrüktivist Yaklaşım**dır. Bu yaklaşımda bilmek, idrak etme sürecinin bir özelliğidir (Schulmeister, 2009). Bu yaklaşımda gerçekliğin tam anlamıyla idrak edilemeyeceğine inanılmakta ve bunun yerine özneye bağlı kalmak koşuluyla iletişim ve biliş yoluyla gerçeklik oluşturulmaktadır (Okay ve Okay, 2021).

Diğer bir yaklaşım türü ise **Anlaşma Oryantasyonlu Yaklaşımlardır**. Bu yaklaşım Pearson, Burkart ve Probst tarafından geliştirilmiştir (Signitzer, 1997). Bu yaklaşımda halkla ilişkiler toplumsal anlaşma ilişkilerini geliştirmek için bir araç olarak görülmektedir (Okay ve Okay, 2021). Burkart’a (2000) göre, anlaşma oryantasyonu iletişim toplumunda kurumların yasallaşmalı ve çatışma durumlarında anlaşılabilir olmak zorundadır. Buna ek olarak kişiler arası iletişimin hedefi anlaşma olmalıdır. Halkla ilişkiler çalışmasının başarılı oluşu bu iki koşula bağlıdır (Okay ve Okay, 2021). Anlaşma oryantasyonlu halkla ilişkiler *enformasyon, müzakere, fikir alışverişi ve durum tanımlaması* olmak üzere dört aşamada gerçekleşmektedir (Kunczik, 2010).

Signitzer’e göre halkla ilişkilerdeki ikinci yaklaşım şekli **Organizasyonel Yaklaşımlardır**. Grunig ve Hunt (1984) bu yaklaşımın tanımını ‘*Halkla İlişkiler bir organizasyon (kurum) ile hedef kitleleri arasındaki iletişim yönetimi*’ olarak tanımlamaktadır (Okay ve Okay, 2021). Halkla ilişkilerde önemli bir yeri olan dört halkla ilişkiler modeli de organizasyon teorisi yaklaşımları başlığı altında incelenmektedir.

Halkla ilişkilerde yaygın kabul gören ve farklı iletişim yönlerini de kapsayan James Grunig ile Todd Hunt’ın (1984) ortaya koyduğu dört model bulunmaktadır. Bu modeller halkla ilişkilerin tek yönlülüğünden çift yönlülüğüne uzanan yolculuğunu da içermesi bakımından önemlidir (Bilsel, 2019). Bu modeller sırasıyla **Basın Ajansı/ Tanıtım Modeli, Kamuyu Bilgilendirme Modeli, İki Yönlü Asimetrik ve İki Yönlü Simetrik Modeldir**. Bu modellerin özellikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir. Modellere ilişkin detaylı açıklamalar takip eden başlıklar altında yer almaktadır.

Karakteristiği	Basın Ajansı/ Tanıtım	Kamuyu Bilgilendirm e	İki Yönlü Asimetrik	İki Yönlü Simetrik
Amaç	Propaganda	Gerçek bilginin yayılması	Bilimsel analiz temelinde ikna	Karşılıklı anlayış
Organizasyonu n Hedefi/ Kurumsal Amacı	Kamuoyunu n, çevrenin kontrolü, hakimiyeti	Kamunun kazanılması/ çevresel adaptasyon, iş birliği	Kamuoyunun, çevrenin kontrolü, hakimiyet	Kamuoyu ile uyum, çevresel adaptasyon
Halkla İlişkilerin Rolü	Danışma	Bilgilerin yayılması	Danışma	Aracılık
İletişimin Doğası	Tek yönlü, tam gerçek önemli değil	Tek yönlü, gerçek önemli	Çift yönlü, dengesiz etki	Çift yönlü, dengeli etki
İletişim Modeli	Kaynaktan alıcıya	Kaynaktan alıcıya	Kaynaktan alıcıya geri bildirim	Gruptan gruba geri bildirim
Araştırmanın Doğası	Çok önemli değil	Çok önemli değil	Halkla ilişkiler kampanyalarında n önce ve sonra tutumların kontrol edilmesi	Kamu ile organizasyon arasında karşılıklı anlayışın değerlendirilmesi
Tipik Temsilcisi	P.T. Barnum	Ivy Ledbetter Lee	Edward L. Bernays	Bernays, Halkla ilişkiler eğitimcileri ve

				meslek dernekleri
Günümüzdeki Uygulama Alanları	Spor, tiyatro, satış geliştirme	Hükümetler, belediyeler, kar amacı gütmeyen kuruluşlar, dernekler, iş dünyası	Serbest ekonomi, ajanslar	Sosyal amacı olan iş dünyası, ajanslar
Yüzdesel Yaygınlık (ABD’de 1984 yılında)	%15	%50	%20	%15

Tablo 2.2. Halkla ilişkiler davranışının dört modeli (Grunig ve Hunt, 1984)

(Kaynak; Okay, A., Okay, A. (2021). Halkla İlişkiler Kavram Stratejileri ve Uygulamaları, Genişletilmiş 11. Basım, Der Yayınları, İstanbul.)

Grunig’e göre bu modeller kendi içlerinde de ikiye ayrılmaktadır; ‘‘Zanaatkar-Teknik Halkla ilişkiler’’ ve ‘‘Profesyonel Halkla İlişkiler’’ (Signitzer, 1997). Basına yönelik çalışmaların ağırlıkta bulunduğu basın ajansı ve kamuyu bilgilendirme modeli zanaatkar-teknik halkla ilişkiler olarak sınıflandırılmıştır. Diğer yandan, iki yönlü asimetrik ve iki yönlü simetrik model ise, hedef kitlesinin genişliğinden dolayı profesyonel halkla ilişkiler olarak sınıflandırılmıştır (Okay ve Okay, 2021).

2.2.2. Basın Ajansı / Tanıtım Modeli

Basın Ajansı/ Tanıtım Modeli, Grunig ve Hunt (1984)’ın ortaya koydukları dört modelden ilkidir. Bu model ortaya koyulurken halkla ilişkiler tarihine, dört iletişim biçimi dahil edilerek, tarihsel bağlamda incelenmiştir (Theaker, 2020). Bu modele göre tam gerçeklik önemli değildir, asıl önemli olan basın ajansları veya tanıtımcının müşterinin

yayın alanındaki (örneğin bu gazete, TV haberi ya da günümüzden örnek verecek olursak sosyal medya olabilir) yerinin garanti altına almasıdır. Ajans çalışanları ve tanıtımcılar için ise en önemli konu müşterilerinin medyada yer almasıdır. Genelde bu tip halkla ilişkilerde başarının ölçütü gazete köşelerinin uzunluğu ve yayında bahsinin geçme süreleridir (Grunig ve Hunt, 1984).

Yukarıdaki Tablo 2.2.'de bu modelin tipik temsilcisi olarak adı verilen P.T. Barnum, 1850'li yıllara damga vuran sirk tanıtımlarıyla, bu modelin ortaya konmasına öncülük etmiştir. Günümüzde de kullanılmakta olan yöntemlerden birisi olan bağış da o dönemde kullanmıştır. Açılış gecelerinin ve büyük şovlarının gelirinin bir kısmını çeşitli derneklere bağışlamıştır (Theaker, 2020). Kendisi aynı zamanda 'reklamın kötüsü olmaz' sözü ile de bilinmektedir. Barnum'un sirkinin tanıtımı için yaptıklarına bazı örnekler şu şekilde sıralanabilir;

-Fijili Deniz Kızı: Barnum'un da arkadaşı olan ve kendisini Dr. Griffin olarak tanıtan Levi Lyman insanlara yanında bir denizkızı getirdiğini ve deniz kızını Fiji kıyılarında yakaladığını söylemiştir. İnsanlar geniş kitleler halinde deniz kızının siyah kurumuş ve küçük örneğini görmek için New York konser salonuna akın etmiştir. Sonrasında ise deniz kızı Barnum'a gizlice verilmiştir. Barnum ise bu noktada deniz kızının tanıtımı için gazetelere reklam vermiş ve kendisi deniz kızını sergilemeye başlamış ve geniş kitlelere ulaşmıştır (Levi, 1977).

-Yaşlı Hizmetçi Heth: Barnum George Washington'un 161 yaşındaki hizmetkarını görmeleri için herkesi sirkine çağıran afişler bastırmış ve kişi başı 25 cent ücret almıştır (Okay ve Okay, 2021). Ancak sirkteki hizmetçinin aslında 80 yaşında olduğu ölümünün ardından yapılan otopside ortaya çıkmıştır. Yine de bu gerçek ortaya çıkana dek, Barnum bu tanıtımı sayesinde isminden söz ettirmiş ve de maddi kazanç sağlamıştır.

-General Tom Thumb: Barnum, Connecticut'da doğan ve büyümesi altı aylıkken duran bir cüce olan Charles Sherwood Stratton'u sirk gösterileri için eğitmiştir. Bunun ardından Charles'ın beş yaşında olduğunu iddia ederek, gösterileri için General Tom Thumb takma adıyla afişler bastırıp gösterilerin ilgi çekici olmasını sağlamıştır. Bu

ikilinin ününün giderek yayılmasının üzerine, İngiltere’de de gösteriler düzenlenmiş ve gösterileri dönemin İngiltere Kraliçesi Victoria’nın da övgülerini kazanmıştır (Okay ve Okay 2021).

Barnum yaşadığı dönemde yakaladığı başarılar ile uyguladığı pazarlama taktiklerinin halkla ilişkiler konusunda etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu gibi başarıları sayesinde Barnum’un dünyanın en iyi pazarlamacısı olduğu iddia edilmiştir (Okay ve Okay 2021). Rosenspan (2000) çalışmasında bu başarıyı getiren faaliyetlerden biri olarak reklam metinlerini kendisinin hazırlamasını vermiştir. Barnum çalışmalarının reklamlarını edebi bir dille ve tamamen kendisi hazırlamıştır. Ayrıca yaptığı tanıtım çalışmalarına gösterdiği özen, reklamın gücünü bildiğini ve bunu en iyi şekilde kullandığının da göstergelerindendir. Tanıtımlarını yapıyor olduğu 1850’li yıllarda televizyon, radyo, ulusal yayınlar gibi tanıtımı kolaylaştırıcı öğelerin olmayışı kendisini aynı zamanda yenilikçi bir medya yaratıcı yapmıştır. Kitlesele reklamların olmadığı dönemde bastırıldığı afişleri, hazırlattığı panoları ile tanıtım biçimlerinin de öncüsü olmuştur (Rosenspan, 2000).

Barnum’un bu başarılı çalışmalarında kullandığı yöntemler bazı değişikliklere uğramış olsalar da günümüzde de etkili olmayı sürdürmektedir (Okay ve Okay, 2021). Örneğin günümüzde de ünlüler, sanatçılar, oyuncular, konser, film lansman gibi etkinliklerinin gelirlerini hayır kurumlarına bağışlayacak olduklarını önceden duyurmakta ve etkinliklerinin tanıtımını bu yardım kampanyası ile yapmaktadırlar. Buna ek olarak yayınlanan dizilerde sıkça toplumsal olaylara dikkat çeken sahneler yer verilmektedir. Bunun tesadüfi olmadığı, dizi yayınlandıktan sonra sosyal medyada dizinin sahnelerinin yayınlanmaya devam etmesine yönelik bir tanıtım kampanyası olduğu söylenebilir.

Özetle, basın ajansı / tanıtım modeli temelinde gerçekleri önemsemeksizin görünür olmayı hedeflemektedir. Örneğin Barnum, General Tom Thumb’ın beş yaşında olduğunu iddia ederek istediği görünürlüğü elde etmiştir ancak bu bilgi gerçeği yansıtmamaktadır. Bu durum tanıtımın görünür olma odaklı doğasıyla ilişkilendirilebilir. Bu model alıcının kaynak ile ilgili görüşlerini manipüle etmek amacıyla da kullanılabilir (Okay ve Okay,

2021). Bu manipölasyon için doğru bilgi farklı amaçlarla örtölkenelir, eksiltilebilir veya hiç paylaşılmayabilir.

Modelin iletişiminin doğasının tek yönlü olması nedeniyle amacını propaganda ile bağdaştırmak da mümkündür. Propaganda, özellikle de bürokratlar tarafından organizasyonel birçok farklı amaç için önemli kararların eşğinde istedikleri yöne dikkat çekmek ve seçmenlerin kararlarını etkilemek için kullanılmaktadır (Jackall, 1995). Bu durum, basın ajansı / tanıtım modelinin kaynaktan alıcıya ve tek yönlü gerçekleşen iletişim şekliyle de örtüşmektedir.

Basın ajansı / tanıtım modeli için kullanılan araçlar, kullanıldığı dönemin teknolojik ilerlemeleriyle paralellik göstermiştir. Örneğin Barnum 1850'lerde hareketli tanıtım panoları (billboard) olmadığından reklam için sıradaki gösterisinin sahneleneceğı şehre üzerinde afiş olan bir tren göndermiştir (Rosenspan). Ancak Barnum aynı gösteriyi bugün tanıtmak isteseydi, tıpkı günümüzde tanıtım yapmak isteyen diğer büyük markaların yaptığı gibi New York Times meydanındaki büyük billboardlardan bir tanesine reklam vermesi yeterli olacaktı.

2.2.3. Kamuyu Bilgilendirme Modeli

Grunig ve Hunt (1984)'ın ortaya koydukları ikinci model kamuyu bilgilendirme modelidir. Bu modelde amaç kaynağın alıcıya kendisiyle ilgili olabilecek en gerçek veya gerçeğe en yakın bilgiyi vermesidir (Pira, 2005). Bu model Amerika Birleşik Devletleri'nde, kurumlar tarafından gerçeğe en yakın bilgiyi iletme amacı benimsenerek kullanılmış ve %50'lik yüksek bir uygulama oranına ulaşmıştır (Grunig ve Hunt, 1984). Diğer bir deyişle modelin kullanılma amacı kamuoyunun güvenini ve desteğini kazanabilmek için şeffaflık ilkesinin benimsenmesidir (Ertürk ve Şeşen, 2018). Özellikle de kamu kurumları halkı bilgilendirirken doğru bilgilerin gözetilmesi noktasında halkla ilişkilerden yoğun şekilde yararlanmaktadır (Canöz ve Canöz, 2013).

Basın ajansı / tanıtım modeli için kullanılan araçların dönemin teknolojik ilerlemeleriyle paralellik gösterdiği vurgulanmıştı. Aynı durumun modelin değişmesi ile

de ilişkisi olduğu söylenebilir. Kamuyu bilgilendirme modeli 1950'lerin ihtiyaçlarına yöneliktir ve gündeme geldiği dönemin politik, ekonomik ve siyasi gelişmelerinden etkilenmiştir. Dönemin Amerika'sına bakıldığında 1900'lerin başında iş dünyasına getirilen yeni düzenlemeler ve basın ile halk arasındaki çatışmalar, artık halkla ilişkileri özellikle de büyük şirketler ve kurumlar için zorunlu hale getirmiştir. Yeni iş dünyası ve sanayileşme kapitalist öğeleri fazlasıyla barındırmış, sömürü düzenine hizmet eden faaliyetleri olmuştur. ABD'ye İrlanda, İngiltere, Almanya gibi birçok Avrupa ülkesinden göçler yaşanmıştır (Okay ve Okay, 2021).

Gelişen sanayi ve artan iş gücünün karşılanması için kullanılan insan gücü, hak ettiği değeri görememiştir. Bu durum ise sömürü düzeninin pekişmesine ve bazı şirketlerin tekelleşerek piyasaya ve çalıştırdığı insanlara hükmetmesine neden olmuştur. Büyük firmaların karlarını çalışanların önüne koymaları ve kazalara karşı önlem almamaları, kamuoyunda bu kurumlara karşı olumsuz bir imaj çizmiştir (Peltekoğlu, 2001). Halkla ilişkiler ise bu gibi firmalar için haklarında yayılan olumsuz imajı düzeltebilmek için önem arz etmiştir.

Ancak kurumların imaj düzeltmek için doğruluk ilkesini kullanmaya gönüllü olmamaları, ortaya *Muckrekerizm* tarzı gazeteciliğin çıkmasına neden olmuştur. Ronnenberger ve Rühl'e (1992) göre Muckrekerizmin ortaya çıkışında büyük şirketlerin ve kurumların basına karşı benimsedikleri gizlilik politikası etkili olmuştur. Kurumlar basına ve dolayısıyla da kamuya karşı şeffaf davranmadıkları ve bilgileri saklama eğiliminde oldukları için, bir grup gazeteci çareyi ampirik araştırmalarda bulmuştur. Bu gazeteciler, araştırmalar sonucunda toplumdaki sorunun ortaya daha iyi şekilde konabileceği düşüncesiyle hareket etmişlerdir (Okay ve Okay, 2021).

Muckrekerizmde yapılan araştırmalar birer sosyal sorumluluk olarak görülmüştür (Ronnenberg ve Ruhl, 1992). Dönemin şartları ve sorumluluk bilinci düşünüldüğünde ise bugünkünden farklı bir sosyal sorumluluk anlayışı olduğunu söylemek mümkündür. Günümüzde yöneten birimin yönetilenlere karşı daha fazla sorumluluk sahibi ve bilgilendirici olduğu görülmektedir. Bu bilgi akışının sağlanabilmesi ve bilgi eksikliğinin

giderilmesi ise tanıtım ile mümkündür (Canöz ve Canöz, 2013). Bu prensiple araştırmalar yapan, yazılar yazan gazetecilere, Rockefeller'in Standard Oil Company adlı şirketi için hazırladığı yazılarıyla Ida M. Tarbell ve çocuk işçilerin çalıştırılmasına tepki olarak hazırladığı 'Çocukların Acı Çığı' başlıklı çalışmalarıyla John Spargo (Okay ve Okay, 2021) örnek olarak verilebilir.

Hedef kitlesi daha çok orta sınıf ve işçi sınıfı olan bu dergiler, büyük kuruluşların Amerika'yı üstten bir bakış açısıyla yönetmekle suçlanmasına neden olmuştur. Kamuda yayılan bu negatif algı ise kurumları kendileriyle ilgili gerçekleri parlatarak vermeye ve halkla ilişkilerini kamuyu bilgilendirme üzerinden kurgulamaya yöneltmiştir (Barthenheier, 1994).

Halkla ilişkilerin imajı konusunda endişe taşıyan kurumlar açısından önem arz ettiğine değinmiştik. Bu endişeyle imajlarını düzeltebilmek için kurumlar gazetecilere veya tanıtım amacıyla çalışacak kişilere ihtiyaç duymuşlardır. Kamuyu bilgilendirme modelinin tipik temsilcisi olan Ivy Lee, bu ihtiyaca cevap vermek üzere Rockefeller Şirketi için de çalışmaya başlamış ve kullandığı yöntemlerle döneminde halkla ilişkiler açısından sembol olmuştur (Okay ve Okay, 2021). Lee ortağı George F. Parker ile bir halkla ilişkiler firması kurmuştur. Her görüş gibi, Lee'nin halkla ilişkiler sembolü olduğu görüşü de karşıt fikirlerle karşılaşmıştır. Bir halkla ilişkiler tarihçisi olan Scott M. Cutlip, tanıtımcılığın temellerinin kurumsallıkla birleşmesinin başlangıcı olarak kurduğu 'Fikri Büro'yu işaret etmiştir (Tye, 2002).

Modern halkla ilişkilerin kurucusu olarak bilinen Ivy Lee'nin böyle anılması ve yaşadığı dönemde ünlenmesi elbette bir tesadüfün eseri değildir. Ivy Lee, birçok büyük şirket için çalışmış ve kampanyalar düzenlemiştir. Lee'ye adından söz ettiren başarıları getiren olay örnekleri şu şekilde sıralanabilir;

-Antrasit Kömür Grevi: Bu grev 2 Haziran 1902'de gerçekleşmiştir. United Mine Workers sendikasının kötü çalışma şartlarını protesto etmek için 150.000 işçi bu greve katılmıştır. Mayıs ayından Ekim ayına kadar süren grev, kış koşullarının sertleşmesiyle ABD başkanı Theodore Roosevelt soruna çözüm getirmek için uzlaşmaya varmak için bir

anlaşma hazırlamak zorunda kalmıştır. Bu durum, sendikaya büyük bir başarı getirmiştir (Grunig ve Hunt, 1984). Lee, George F. Baer ve ortaklarının isteği üzerine bu grevde şirketi temsil etmiştir (Okay ve Okay, 2021). Bu temsil sırasında hikayenin iç yüzünü en şeffaf haliyle herkese anlatmanın en doğru yol olduğu anlaşılmıştır. Baer'in basına gönderdiği bildiride grev yapan işçileri din yoluyla korkutmayı tercih etmesi, Lee'nin firmayı temsil sürecinde değişiklikler yapmasına neden olmuştur. Prensipler Bildirisi yayınlayan Lee, bu bildiriye yayınlarak aynı zamanda halkla ilişkiler mesleğinde benimsenecek temel kuralları da oluşturmuştur (Okay ve Okay, 2021). Bu yayınlanmış olan bildiride, açıklığın esas alındığı ve işlerinin reklam yapmak değil, bilgi sağlamak olduğunun vurguları yer almıştır. Yine aynı prensiplere göre amaç kamunun ihtiyaç duyduğu bilgiyi hızlıca ve açık bir biçimde sağlamaktır (Okay ve Okay, 2021). Grevi yönetme sürecinde ise Lee, aynı açıklık ilkelerine sadık kalmıştır. Her toplantı ve görüşmeden sonra basına açıkça bilgi sağlamış ve kamuyu açık şekilde bilgilendirerek, organizasyona da fayda sağlamıştır.

-Pennsylvania Demiryolları; Lee'nin ilk büyük müşterilerinden birisidir. Bu anlaşmayı takiben Lee, diğer büyük demiryolu firmalarına ve çeşitli sektörlerden büyük firmalara halkla ilişkiler danışmanlığı vermek üzere anlaşmalar yapmıştır. Lee'nin bu firma için çalışması, 1906 yılında meydana gelen bir kaza sonucu gerçekleşmiştir. Kurumun başkanı Alexander J. Cassat'ın talebi üzerine çalışmaya başlayan Lee, şirkete şeffaflık kazandıracak stratejiler geliştirmiştir. Antrasit Kömür Grevi sırasında yayınlamış olduğu prensiplere bağlı kalan Lee, gazetecilere olay yerinden görüntü alma imkanı sunarak (Kunczik, 1993) kazanın tüm şeffaflığıyla görülmesini sağlamıştır. Şirkete dair olumlu ve doğru bilgileri kamuyla paylaşarak, şirket ile kamu arasındaki mesafeyi kısaltmıştır. Bu başarılı girişimlerin başka bir sonucu olarak ise Adolf Hitler'in Nazi Almanyası'na danışmanlık vermiş, bu durum ise the New York Times dergisinde kendisine yer bulmuştur (<https://www.nytimes.com/1934/07/12/archives/ivy-lee-as-adviser-to-nazis-paid-25000-by-dye-trust-publicity.html>).

-Colorado Kömür Grevi: Başlangıcından 7 ay sonra kanlı bir katliama sahne olacak grev 1913 yılında başlamıştır. 9000 maden işçisinin katıldığı grev (Grunig ve Hunt, 1984) aylarca devam etmiş, 20 Nisan 1914'te milis kuvvetleri ve grev kırıcıların sivillere saldırarak greve katılan işçilerin ailelerinin öldürülmesiyle Ludlow Katliamı olarak da anılmıştır. Bu olayların üzerine Lee, John D. Rockefeller için çalışmaya başlamıştır. Firmanın bir katliamla anılmasına karşılık olarak Lee, Rockefeller'ın bireysel olarak sahaya inerek itibarını düzeltereği bir yol izlemiştir. Madencilerle ve katliamda ailesini kaybedenlerle bire bir vakit geçiren Rockefeller medyanın ilgi odağı olmuştur. Bu gördüğü ilgi sayesinde medyada daha insani ve duygusal bir profil çizen John D. Rockefeller, bozulan ve kanlı olarak anılan imajını da düzeltme fırsatı bulmuştur (Heath, 2005). Lee'nin Rockefeller ailesi için çalışmaları başka yatırımları için de devam etmiştir. Rockefeller'ların halkla ilişkilerini yürüten Lee, New York'ta yer alan ve simgeleşmiş olan Rockefeller Merkezinin (Rockefeller Center) aile adıyla anılmasına yönelik tavsiyeler vererek, binanın planlanma sürecine de dahil olmuştur (Krinsky, 1978) (Okrent, 2003).

Özetle, kamuyu bilgilendirme modelinde temel bilgidir. Amaç bu bilgiyi olabilecek en şeffaf haliyle en hızlı biçimde yaymaktır. Bu modelde iletişimin tek yönlü olma sebebi ise, bilgi yayıldıktan sonra alınacak geri bildirim dikkat edilmiyor oluşudur. Önemli olan, bilginin yayılması ve kamuya ulaşmasıdır, kamuyu ikna çabası yoktur. Bu duruma örnek olarak Fahrettin Koca'nın Covid-19 pandemisinin başında gerçekleştirdiği bilim kurulu sonrası basına açıklama yapması verilebilir. Bu basın toplantılarının amacı, mevcut duruma dair bilgileri güvenilir bir kaynaktan ve doğrudan basın yoluyla kamuya yaymaktır. Basın ajansı / tanıtım modelinden farklı olarak bu bilgiler ilgi çekici hale getirilmeden olağan sadeliğiyle paylaşılır.

2.2.4. İki Yönlü Asimetrik Model

1920'lerden itibaren kullanılmaya başlanan iki yönlü asimetrik model, hedef kitlenin örgüte karşı olan tutumuna odaklanır. Örgüt bu tutumu olumlu hale getirebilmek için gerekenlerin ne olduğunu tespit etmeye çalışmaktadır. Bu modelde amaç bilimsel

verilerden yararlanmak ve bu bilgiler sayesinde hedef kitleyi ikna etmektir (Pir, 2019). Ancak Grunig'e göre bu model ikna modeli olarak değerlendirilmelidir çünkü model etik ve sosyal sorumluluk bakımından yetersiz bir modeldir. Bu modelde kurum ile hedef kitle arasındaki iletişimsel denge göz ardı edilmektedir (Podnar ve Golob, 2009, s.71). Kamuoyu ile paylaşılan bilgiler üzerinden bir güven ilişkisi kurmak amacıyla çeşitli bilimsel veriler, uzman raporları ve araştırmalar kitleyi ikna için sunulur (Pir, 2019). Bu modelde, hedef kitleyi ikna etmek başarılı olmak için önemli bir unsurdur (Kalyon, 2012). Bu modelin iletişim biçiminin asimetrik olarak adlandırılması, kurumda kamuoyunu ikna ettikten sonra belirli bir değişiklik olmayışıdır. Kurum, hedef kitlenin ne düşündüğüne dair bilgileri yine kendi yararına kullanmaktadır (Bowen, 2010).

Bu modelin ortaya çıktığı 1920'lerin Amerika'sına bakacak olduğumuzda ekonomik iyilik ve refah seviyesi olarak doruğa ulaşmış bir Amerika görülmektedir. Yaşanan teknolojik gelişmeler neticesinde iyice gelişen sanayi ve düşen işgücü maliyetleri ise üretime olumlu katkılar sağlamıştır. Yaşanan gelişmelere bağlı olarak değişen pazar ihtiyaçlarına cevap vermek üzere ticari şirketler tüketicinin tutum ve ihtiyaçlarına yönelik bilgi sahibi olmak istemişlerdir. Bu noktada halkla ilişkiler, şirketlere yol gösterme ve bilgi aktarma noktasında yardımcı olmuştur (Bernays, 1965).

Organizasyonda kamunun tutumunu ve beklentisini anlamaya yönelik çalışmalar yapılması için kullanılmaya başlanan iki yönlü asimetrik model ile aynı zamanda gerçek halkla ilişkiler çalışmalarının da temelleri atılmıştır (Okay ve Okay, 2021). Grunig ve Hunt asimetrik dünya görüşünün temellerini yedi maddede toplamıştır (Okay ve Okay 2021);

-Dahili Oryantasyon: Kurumun üyelerinin bakış açısını organizasyon şekillendirir. Üyeler kurumlarını, kurum dışı kişilerden farklı algılarlar

-Sistem kapalıdır: Bilgi akışı kurumdan dışarıya doğrudur. Aksi yönde bilgi akışı gerçekleşmez.

-*Etkililik*: Yeniliklerle, düşük maliyet ve etkililik kıyaslandığında; yenilikler daha az önemli görülmektedir.

-*Seçkinlik*: Kurumun kamuoyundan daha fazla bildiğine inanılır. Buna ek olarak kurum her şeyin en iyisini bilmektedir.

-*Tutuculuk*: Organizasyon yapısını değiştirmeye yönelik dışarıdan gelebilecek hareketler dirençle karşılaşır. Değişim konusunda gösterilen çaba yıkıcılık olarak görülmektedir.

-*Gelenek*: Geleneklerin kurum kimliğini sürdürme açısından yardımcı olduğu düşünülmektedir. Organizasyon açısından sağlamlaştırıcı olduğu da varsayılmaktadır.

-*Otoritenin merkezileştirilmesi*: Organizasyondaki bazı üst düzey yöneticiler gücü ellerinde bulundurmalıdır. Çalışanların özerkliği az olmalı ve hiyerarşik düzene bağlı kalınmalıdır.

İki yönlü asimetrik modelin en önemli temsilcisi Edward L. Bernay'dır. Amerika'ya Viyana'dan göç etmiş bir ailenin çocuğu olan Bernays, 1891 yılında dünyaya gelmiştir. Babasının geleceğin mesleği olarak değerlendirmesi nedeniyle Cornel Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nde eğitimini tamamlamıştır. Mezuniyetinden sonra bir dönem gazetecilik yapmış, sonrasında ise bir tahıl tüccarının yanında çalışmıştır. Kendisine 'basın ajanı' (firmaların imajlarını düzeltmek için anlaştığı gazetecilere verdiği takma ad) olarak teklif gelene kadar, çeşitli dergilerde de muhabirlik yapmıştır (Okay ve Okay, 2021).

Bernays, halkla ilişkiler başlı başına bir meslek haline getiren önemli çalışmalara imza atmıştır. 1929 yılında, Amerika'daki kadınların sokakta sigara içmesinin yakışıksız bulunduğu dönemde, imza attığı 'Özgürlüğün Meşaleleri' (Amos ve Haglund, 2000) olarak anılan kampanyası sayesinde kadınların da sigara içmesi meşrulaşmış ve toplum tarafından kabul görür hale gelmiştir. Bu kampanyası Bernays'ın başarılı çalışmalarından sadece birisidir. Bernays halkla ilişkiler alanına açıklık getiren kitaplar yazmıştır. Alana oldukça büyük katkılar sağlayan eserleri aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- *Crystallizing Public Opinion, 1923 (Kamuoyunun Kristalleşmesi)*: Bu çalışmada halkla ilişkiler, bir basın temsilcisi olmaktan ziyade kitleler arasındaki sembolleri bağlayabilecek bir danışman olarak nitelendirilmiştir. Bu mesajlar kitle psikolojisine uygun olarak işlenmeli ve sadece paylaşılmak yerine, haberleştirilmelidir.

- *Propaganda, 1928*: Bu çalışmada sosyal bilimler ve psikolojik / duygusal manipülasyon literatüründeki çalışmalar, kamu iletişimi tekniklerinin incelenmesine dahil edilmiştir. Bernays bu çalışmada sembolleri ve propagandayı kullanarak politik ve toplumsal konulardan cinsiyet eşitliğine birçok konuda büyük kitleleri manipüle etmenin ardında yatan psikolojik sebebi araştırmıştır.

- *Public Relations, 1945 (Halkla İlişkiler)*: Bernays'ın bir meslek dalı olarak ortaya çıkardığı halkla ilişkilere dair algısını, başarılı şekilde yürüttüğü halkla ilişkiler çalışmalarını ve halkla ilişkilerin bireyler, organizasyonlar ve devletler açısından önemini anlattığı kitabıdır. Modern halkla ilişkilerin temel öğelerini içeren kitabın ilk baskısı 1945 yılında yayımlanmıştır.

- *Engineering of Consent 1955 (Rızanın Mühendisliği)*: Bernays'ın kendi sözleriyle “ bir mühendislik yaklaşımının kullanılması -yani, yalnızca durumun kapsamlı bilgisine ve insanların fikir ve programları desteklemelerini sağlama görevine bilimsel ilkelerin ve denenmiş uygulamaların uygulanmasına dayanan eylem” olarak tanımladığı rıza mühendisliğini ele alan kitabıdır. Bu kitap Bernays'ın 1947'de yayımlanan aynı başlıklı yazısından hareketle yayımlanmıştır. Bu yazıda Bernays Amerika'ya dair notlarını ve mühendisliğin toplumu ilgilendiren her olaya dair önemini anlatmıştır. Yine aynı yazısında bir kampanya planlamanın inceliklerini ve adımlarını da aktarmıştır.

Elbette Bernays'ın halkla ilişkiler alanına katkıları bunlarla da sınırlı değildir. Dayısı Sigmund Freud'un eserlerinin İngilizce olarak yayınlanmasına yardımcı olan Bernays, yine aynı sebeple halkla ilişkiler kampanyalarını kitle psikolojisi üzerinden şekillendirmiştir (Ewen, 1996). Buna ek olarak, Barneys'ın başarılı olduğu ve bir halkla ilişkiler danışmanı olarak problemleri nasıl çözdüğünü aktardığı kampanyalara örnek olarak aşağıdaki olaylar sıralanabilir (Bernays, 2015);

- Bir otelin kapanacağına dair söylentileri durdurmak için, otelle çalışması için ünlü bir isimle imzalanan kontratı kamuya açık bir şekilde yaptırmıştır.
- Sabah kahvaltılarında pastırma yemenin beslenme düzeni açısından sağlıklı olduğuna dair araştırma yürütmek için doktora danışarak pastırma satmıştır.
- Kansas'ta yaşanan buğday hasadındaki işgücü sorununu, 1.Dünya Savaşından dönen askerleri işe almaya teşvik etmiş, işverenlere çağrıda bulunmuş ve bu durumu basında görünür hale getirerek çözüm üretmiştir.
- Litvanya'nın ulusal kimliğini teşvik etmek amacıyla Litvanya Ulusal Konseyi'ni kurmuş, politikacılara, sporseverlere, aydınlara ve diğer profillerden insanlara ilgili bilgileri yaymıştır.

Bernays yaşadığı dönemde toplumsal birçok olayda da etkin rol almıştır. Frengi hastalığına dikkat çekerek, hastalığın toplumdaki görünürlüğünü artırmıştır. Çalıştığı dergide, Fransız yazar Eugene Brieux'un frengi hastası bir adamın evlilik sürecini anlatan tiyatro oyunuyla ilgili makalesini yayımlamıştır. Bernays aynı zamanda dönemin ünlü sanatçılarının, yapım şirketlerinin, tiyatro ve balelerinin de tanıtım görevini üstlenmiştir (Okay ve Okay, 2021).

Özetle iki yönlü asimetrik model diğer modellerle kıyaslandığında, iknayı ön planda tutması ve başarı sayması bakımından değişiklik göstermektedir. Bu modelde diğerlerinden farklı olarak hedef kitlenin verecek olduğu geri bildirim önemsenmektedir. Ancak bu geri bildirimin kurumda bir değişiklik yapmak için değil, yine hedef kitleyi ikna etmek için kullanılması modeli asimetrik yapmaktadır. Modeldeki amaç, kamuoyunun görüşlerine dair bilgi topladıktan sonra bu taleplere uygun davranmak değil, kamuoyunu kendi istediği gibi davranmaya ikna etmektir.

2.2.5. İki Yönlü Simetrik Model

Dört halkla ilişkiler modelinden sonuncusu, müzakere ve karşılıklı olarak hem kurumun hem de kamunun ihtiyaçlarına yönelik halkla ilişkiler yapma şeklini tarif eden iki yönlü asimetrik modeldir. Bu model aynı zamanda günümüzün modern halkla ilişkiler

biçimini de temsil etmektedir. Çünkü modelde hem organizasyonun hem de hedef kitlenin tutum ve davranışlarında değişiklik olabilmesi için uygulanan halkla ilişkiler biçimi gereken çözüm stratejilerini içermektedir. Grunig (1989) iki yönlü simetrik halkla ilişkiler konseptine yönelik olarak bazı temel koşulları şu şekilde sıralamıştır (Okay ve Okay, 2021);

- *İletişim anlaşmaya götürür:* İletişimin amacı ikna değil, kurum ile kamuoyu, organizasyon ve insanlar gibi sistemlerin anlaşmasını sağlamaktır.
- *Bütünselleme:* Sistemlerin kendilerinden daha küçük başka sistemlerden oluştuğu ve aynı zamanda daha büyük bir sistemin parçası olduğuna inanılmaktadır.
- *Karşılıklı bağımlılık:* Sistemler sınırları konusunda ilişkilidir. Sınır, sistemleri çevrelerinden korusa da başka sistemler bu sınırları aşabilirler.
- *Sistemlerin açıklığı:* Bilgiler diğer sistemlerle de paylaşılır.
- *Akış dengesi:* Düzenli olarak değişen çevreyle sistem bir denge yakalamaya çalışır.

Grunig'in (1989) yukarıdaki koşullara eklediği diğer maddeler şu şekilde sıralanabilir (Okay ve Okay, 2021);

- *Eşitlik:* Herkesin kapasitesi dahilinde sistemin yararına katkı sağlayabileceğine inanılmaktadır. Sistemdeki herkese eşit davranılması bir gerekliliktir.
- *Özerklik:* İnsanlar kendi kararlarını verebiliyor olduklarında daha faydalı bireyler olabilirler.
- *Yenilenme:* Gelenekler ve etkinlikler değil, yeni fikirler daha önemlidir.
- *Yönetimin merkezileşmemesi:* Yönetimler daha az emreden, koordineye yardımcı olan ve kolektif yapılar olmalıdır.
- *Sorumluluk:* Organizasyonlar ve insanlar davranışlarının başkaları üstündeki etkisinin farkında olmalı ve olumsuz sonuçların engellenmesi için çalışmalılardır.
- *Çatışma çözümü:* Sorunların çözümü kavga ve çatışma değil, iletişim ve müzakere yoluyla olmalıdır.

- *Çıkar gruplarının liberalizmi*: Siyasi sistemi besleyen gruplar arası çatışmalardır. Bu nedenle vatandaş inisiyatifleri sıradan vatandaşların kurumlardaki kemikleşmiş yapıya olan ilgilerinin temsili olarak görülmektedir.

Bu modelin temsilcilerinin belirtilmesi, 1960’larda artan halkla ilişkiler uzmanı sayısına bağlı olarak zorlaşmaktadır. Dönemin Amerika’sında yaşanan çalkantılı dönemler, kurumların halkla ilişkilere ağırlık vermesine neden olmuştur. Ancak modelin gelişmesinde dönemin şartları etkili olduğu kadar, eğitimcilerin de katkısı büyüktür. İki yönlü simetrik modele ilk katkı sağlayan eğitimci Scott M. Cutlip’tir. *Effective Public Relations* isimli, çok sayıda baskısı bulunan kitabında bu modeli anlatmıştır. Bu modeli anlatırken de hedef kitlenin görüşlerinin dikkate alınması gerektiğini sıkça vurgulamıştır (Okay ve Okay, 2021) (Grunig ve Hunt, 1984).

Halkla ilişkilerin dört modelini kıyasladığımızda, iki yönlü simetrik model hem organizasyonu hem de hedef kitleyi istişare yoluyla yakınlaştırmayı hedeflemektedir. Amaç ne ikna etme ne propaganda yapmak ne de danışmadır. Bu modeldeki temel amaç uyumdur. Organizasyon hedef kitlesine karşı sorumluluk sahibi bir tutum sergilemektedir. Buna karşılık olarak kamuoyu da geri bildirimleriyle bu sürece dahil olur. Organizasyon kamuoyundan aldığı geri bildirimlere yönelik yaptığı değişikliklerle hedef kitleye yaklaşmış olur. Bu modelde iletişimin dengeli olması nedeniyle kurumun aldığı kararların da yerinde olma ihtimali yükselmektedir (Okay ve Okay, 2021).

Signitzer’in gruplandırmasına göre sonuncu başlık olan halkla ilişkiler teorileri ile ilgili diğer yaklaşımlar (Okay ve Okay 2021) ise aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Dorer (1995): Halkla ilişkiler güç kavramı üzerinden ele alınmış, halkla ilişkiler kamusal gücü paylaşma olarak değerlendirilmiştir.
- Zerfass (1995): Halkla ilişkiler için sosyal teori, iletişim bilimleri ve işletme bilimi arasında köprü oluşturacak bir kavram oluşturmaya çalışmıştır.
- Werner Faulstich (1992): Halkla ilişkileri karşılıklı etkileşim olarak değerlendirmiştir.
- Ulrich Saxer (1991): Halkla ilişkileri tarihsel gelişim sürecinde yenilik olarak nitelendirmiştir.

- Anna Maria Theis (1992): Halkla ilişkilerin çevre kontrolünde etkisi olabileceğini vurgulamıştır.
- L. Long ve Vincent Hazleton (1987): Sibernetik, sistem, yönetim ve organizasyon teorilerini örnek göstererek halkla ilişkiler süreç modelini ortaya koymuşlardır.
- Scott Cutlip ve diğerleri (1985, 1987): Halkla ilişkilerin sibernetik modelini ortaya koymuşlardır.

2.3. Halkla İlişkilerin Çalışmadaki İşlevi

Çalışmada Türkiye'nin göç ve göçe dair yaptığı çalışmaları, hangi iletişimsel stratejilerle ortaya koyduğu araştırılmaktadır. Bu bağlamda Göç İdaresi Başkanlığı'nın yürüttüğü halkla ilişkiler çalışmalarının stratejilerine odaklanılmaktadır. Halkla ilişkilerin ne olduğunun ne için ve nasıl kullanıldığının anlaşılması, çalışma verisinin doğru şekilde yorumlanabilmesi açısından önem taşımaktadır.

2.4. Dijital İletişim

Madhow (2008), iletişimin dijital iletişime dönüşüm noktasına ilişkin olarak iki kavramın farkını şu şekilde ortaya koymaktadır;

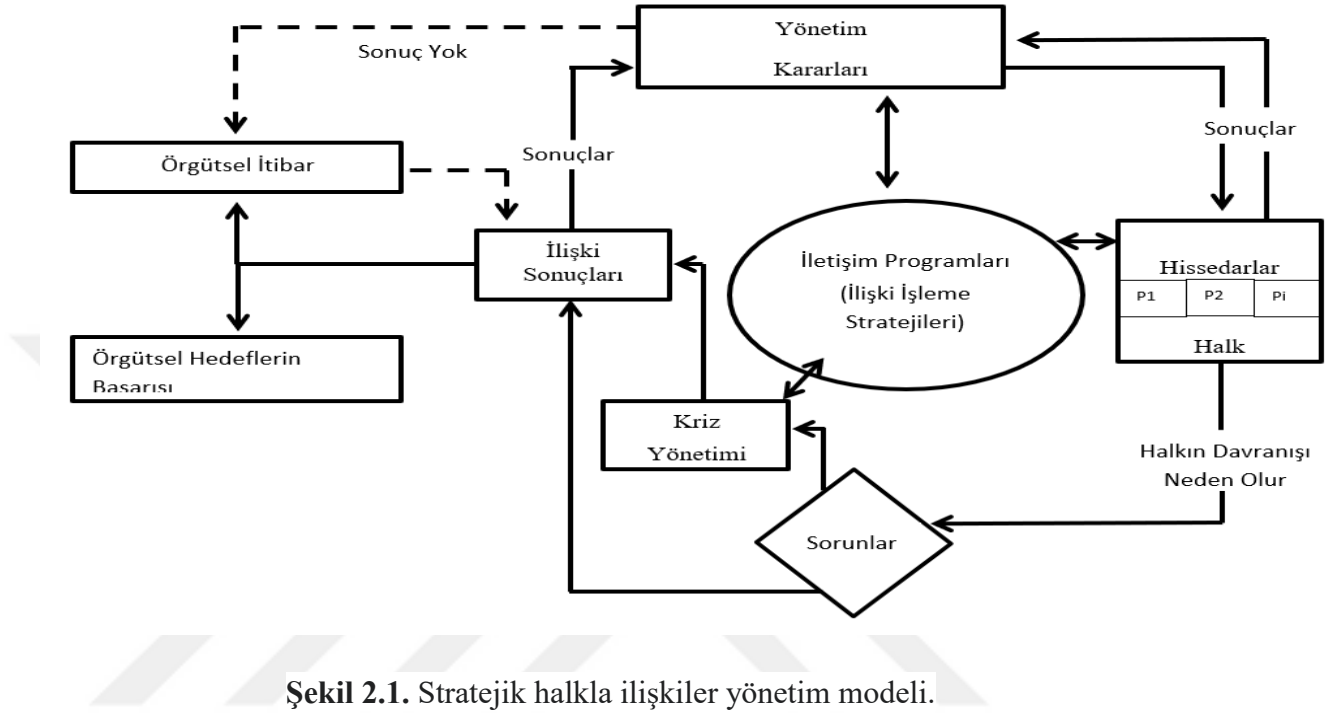
“İletişimi, ses, ses, video, veri dosyaları, web sayfaları vb. gibi hepimizin aşına olduğu standart formatları kapsayacak şekilde bilgi teriminin kullanıldığı uzay veya zamandaki farklı noktalar arasında bilgi aktarımı olarak tanımlarız. İki nokta arasındaki iletişim örnekleri uzayda bir telefon görüşmesi, ev veya ofis bilgisayarınızdan bir internet sitesine erişim veya bir TV veya radyo istasyonuna dönüşme yer alır. Zaman içindeki iki nokta arasındaki iletişim örnekleri arasında kayıt, CD, DVD veya sabit sürücü gibi bir depolama aygıtına erişim sayılabilir.”

Diğer taraftan, dijital iletişimi ise şu şekilde ortaya koymaktadır;

“Dijital iletişimde, aktarılan bilgiler dijital biçimde, çoğunlukla ikili basamak veya bit olarak temsil edilir. Bu, değerlerin sürekliliğini üstlenen analog bilginin tam zıddıdır. Günümüzde bilgi aktarımı için kullanılan çoğu iletişim sistemi ya dijitaldir ya da

analogdan dijitalle dönüştürülmektedir.'' Diğer bir deyişle dijital iletişim, iletişim için kullanılan araçların teknolojik gelişmelerden kaynaklanan değişmelerinden sonraki en güncel halini temsil etmektedir.

Aşağıdaki şekilde, Grunig'in (2009;11) ortaya koymuş olduğu tablonun çevirisi yer almaktadır. Grunig'e göre organizasyonların halkla ilişkileri stratejik biçimde kullanabilmeleri için aşağıdaki iletişim şemasını takip etmeleri gerekmektedir. Şeklin sağında yer alan ikili oklar organizasyonlardaki stratejik karar verme mercilerinin paydaşlarla halkla ilişkiler fonksiyonu üzerinden iletişimde olmasının önemine dikkat çekmektedir. Çünkü bu kararların sonucu halkı etkilemektedir. Ek olarak paydaşlarla olan destekleyici ilişkilerin organizasyon hedeflerinin başarısı üzerinde de etkisi bulunmaktadır. Şekilde organizasyonların kamuya zarar veren davranışları durduramayışının sonuçları, iyi yönetilemediği takdirde krize dönüştüğü görülmektedir. Bu kriz anlarında istişare yoluyla halkla ilişkiler iyi yönde geliştirilebilmektedir. Şeklin ortasında yer alan iletişim programları ise, stratejik karar mercilerinin krizlerden ve sorunlardan önce kamuyla iletişime geçmesinin gerekliliğini temsil etmektedir. Çünkü kararlardan önce iletişime geçilmesi, alınan kararların sonuçlarının krize dönüşmesinin önüne geçmektedir. Şeklin sol tarafı ise alışlagelmiş halkla ilişkiler yöntemlerinden biri olan kurumun pozitif taraflarının paylaşılması yoluyla itibar elde edilme yöntemini işaret etmektedir (Grunig ve Hung, 2002).



Kaynak; (Grunig, J. E. (2009). Paradigms of global public relations in an age of digitalisation. PRism 6(2): http://praxis.massey.ac.nz/prism_on-line_journ.html).

Yukarıdaki model, iletişimin iki yönlü olmasının altını çizmesi yönünden dijital halkla ilişkiler stratejilerine uygulanmaya elverişlidir. Sosyal medya üzerinden yürütülen stratejilerde, platformun anlık iletişime elverişliliği, kurumlarla hedef kitleyi yakınlaştırma konusunda kolaylık sağlamaktadır. Kurumların sosyal medya ve çeşitli dijital platformları özelliklerine uygun şekilde kullanmaları organizasyon hedeflerine ulaşmada başarı oranını artırmaktadır.

Aynı zamanda stratejik halkla ilişkiler planlama ve araştırma teknikleri, halkla ilişkiler uygulayıcılarının kullanabileceği en güçlü araçlara dönüşmüştür. Başarı, uygulayıcıların halkla ilişkiler programlarından elde edilen sonuçların hizmet verdikleri kuruluşlara nasıl fayda sağladığını ölçülebilir bir şekilde göstermelerini gerektirir. Kendilerine sunulan araçları kullanmaya iyi hazırlanmış uygulayıcılar daha büyük

bütçelerden, karar vermede daha fazla özerklikten ve yönetimden daha fazla destekten yararlanabilirler (Austin ve Pinkleton, 2015; 1).

2.5. Dijital Halkla İlişkiler

Dijital halkla ilişkiler (Digital Public Relations) en basit tanımıyla, organizasyonun bilgilerini kamuyla paylaşmak için internetin kullanılmasıdır. Gifford'a (2010) göre dijital halkla ilişkiler bir kuruluşun hizmetlerini duyurmak ve kamuoyunu bilgilendirmek için çevrimiçi (online) haber bültenleri yayınlamayı ve çeşitli güncellemeler paylaşmayı içermektedir. Organizasyonlar çeşitli amaçlarla dijital halkla ilişkiler çalışmalarına yönelebilirler. Bu amaçlara örnek olarak görünürlüğü artırma, daha geniş kitlelere hitap etme, gelişen teknolojilere uygun tanıtım yapma amaçları verilebilir.

Dijital halkla ilişkilerin hedefi kurumlara basın bültenleri yoluyla görünürlük ve güvenilir kazandırmaktır. Bunu yaparken de kurumla ilgili belirli tarafları ve belirli başarıları uygun hedef kitle için öne çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda, hedef kitleye belirli özelliklerde bilginin paylaşılabilmesi için arama motoru optimizasyonundan (search engine optimization) faydalanır. Basın bültenleri yoluyla kuruma görünürlük kazandırılırken, aynı zamanda metnin içine belirli aralıklarla yerleştirilmiş arama motoru optimizasyonuna uygun linkler sayesinde, paylaşımların internetteki sıralamaları da yükseltilmektedir (Scott, 2010).

Dijital halkla ilişkilerin kaynak oluşturma metodu ise bir sebep- sonuç örneğidir. Dijital basın bültenleri, harici sitelerden yayın yapılan siteye geri bağlantılar oluşturur. Arama motorunun gözünde ise, site ne kadar çok geri bağlantı oluştursa o kadar yetkili hale gelmektedir (Gifford, 2010). Bu noktada, paylaşım yapılan metnin içindeki anahtar kelimeler arama motoruna yazıldığında, sıralaması ve güvenilirliği yüksek olan siteler, arama motorundaki sıralamada daha üstte görülmektedir.

Grunig (2009) dijital medya tabanlı halkla ilişkileri ve bu halkla ilişkilerin kullanım durumunu şu şekilde aktarmıştır;

“Yeni dijital medya, halkla ilişkiler uygulayıcılarını geleneksel tek yönlü, mesaj odaklı, asimetrik medyayı terk etmeye zorlayacağını düşündüğü halkla ilişkiler özelliklerinin stratejik yönetim paradigması için onları mükemmel bir şekilde uygun kılan diyalojik, etkileşimli, ilişkisel etnosentrik uygulama değişkenleri ve küresel özelliklere sahiptir. Ancak tarih, yeni medya tanıtıldığında, iletişimcilerin onları eski medyayı kullandıkları şekilde kullanma eğiliminde olduğunu göstermektedir.”

Grunig’in bu tanımı verdiği 2009 senesinden, bu çalışmanın yürütüldüğü 2022 senesine, halkla ilişkiler uygulayıcılarının sosyal medyayı amacına uygun şekilde kullanmama tercihlerini sürdürdüğü görülmektedir. Ancak yaşanan teknolojik gelişmeler de kendi dinamiklerini kurmaktadır. Bazı uygulayıcılar, yeni teknolojiyi kullanmayı eski metotlarla sürdürseler de yeni platformların güncel özelliklerinden faydalanarak tanıtım faaliyetlerini sürdüren uygulayıcılar da bulunmaktadır. Örneğin ajanslar aracılığıyla sosyal medyada tanıtım kampanyaları düzenleyen kuruluşların çoğu, algoritmalarından yararlanarak içerik oluşturmaktadır.

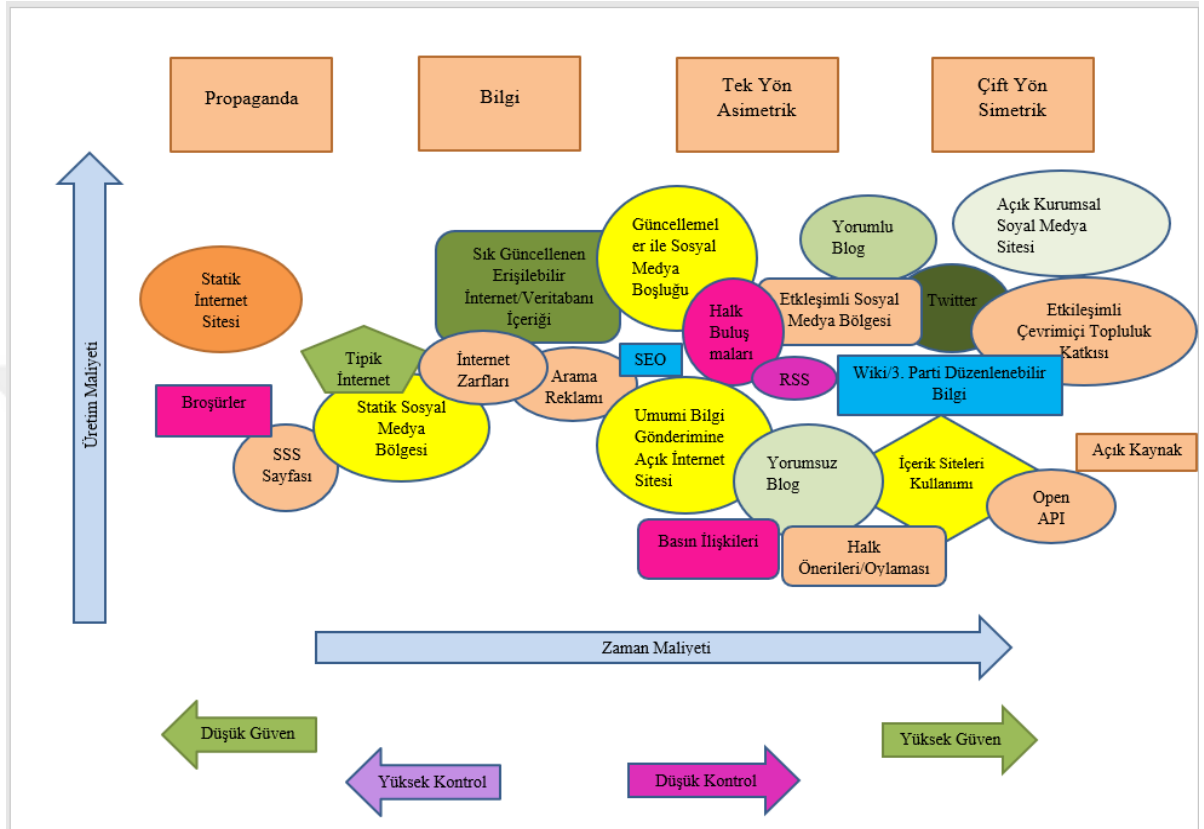
Dijital halkla ilişkiler bağlamında sosyal medyanın kullanımına bakıldığında algoritmaların sistemdeki önemi göze çarpmaktadır. Algoritmalar, kullanıldıkları sitelerde kullanıcının beğendiği içeriklerle karşılaşmasını, beğenmediği içerikleri ise görmemesini sağlamaktadır (Güçdemir, 2017). Instagram platformunda kişi veya kurumların bu platformda görünürlüğünün artması için sosyal medya trendlerini takip ediyor olması gerekmektedir. Örneğin ‘A’ adlı bir kuruma ait resmi Instagram hesabından yapılması planlanan bir video paylaşımında o hafta Instagram’da popüler olarak tercih edilen bir şarkının kullanılması, o şarkıyla ilgili paylaşımları izleyen geniş kitlelerin keşfet sayfasında (kullanıcılara, takip etmeseler dahi beğendiklerine benzer içeriklerin yer aldığı sayfa) gönderi ile karşılaşma ihtimalini artıracaktır. Yani, çok sayıda insan belirli bir şarkıyı popüler hale getirdikleri için, o dinledikleri şarkılarla ilgili içeriklerle karşılaşacaklardır. Çünkü algoritmalara gönderdikleri geri bağlantılar o şarkı ve benzerlerine yönelik olacaktır. ‘A’ kurumunun paylaşımına popüler olan o şarkıyı eklemesi de kurumun görünürlüğüne katkı sağlayacaktır.

Alanyazında dijital halkla ilişkiler çalışmalarına bakıldığında bazı yöntemsel değişikliklerin olduğu görülmektedir. Huang (vd., 2017) yaptıkları çalışmada halkla ilişkiler çalışmalarının tanımlamadan teoriye değişim gösterdiğinin altını çizmişlerdir. 2008-2014 yılları arasında yayınlanmış 141 makalenin, sosyal medyanın yükselmesi sırasında halkla ilişkiler çalışmalarının yöntemlerinde değişme olup olmadığına bakılan çalışmanın bulguları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır;

- a) Halkla İlişkiler çalışmalarında ikinci planda kalsa da sosyal medya önemli bir araştırma konusu haline gelmiştir.
- b) Dijital Halkla İlişkiler çalışmalarında yöntem tanımlamadan teoriye doğru bir değişim göstermiştir.
- c) Dijital Halkla İlişkiler yöntemlerinin nasıl düzenlenmesi ve uygulanması gerektiğinin araştırmacılar tarafından detaylandırılması gerekmektedir.
- d) Kar Amacı Gütmeyen kuruluşlara ilgi yönelirken, dijital halkla ilişkiler çalışmaları organizasyonel bakış açısıyla domine edilmektedir.

Dijital Halkla İlişkiler çalışmalarında güncel teknolojiden en iyi şekilde yararlanılmaktadır. Sürekli yenilenen büyüyen ve gelişen dijital teknolojiler sayesinde daha yüksek veriler işlenmekte ve daha ulaşılır hale gelmektedir (Güçdemir vd., 2020). Bu sayede bu konuda yürütülen akademik çalışmalarda da daha geniş veri setleriyle çalışılabilmektedir. Yaşanan bütün teknolojik gelişmeler Halkla İlişkiler alanının ilerlemesi ve yenilenmesine de olanak tanımaktadır.

Dijital halkla ilişkiler gelenekselleşmiş modellerin de kullanım biçimlerini etkilemektedir. Bu etkilenme durumu farklı boyutlarıyla Grunig (2009;8) tarafından Phillips'in (2009) çalışmasından aktarılarak aşağıdaki gibi şematize edilmiştir;



Şekil 2.2. Halkla ilişkiler modellerinin yeni medya uyarlaması

Kaynak; (Phillips, D. (2009). A Grunigian view of model PR. Leverwealth'den çevrilmiştir.)

Bu etkileşimler beraberinde halkla ilişkilerde yeni yaklaşımları da gündeme getirmiştir. Bu yaklaşımlardan ilki *sembolik ve yorumlayıcı paradigma*, diğeri ise *stratejik yönetim ve davranış paradigması* olarak adlandırılmaktadır (Grunig, 2009;8).

Düşüncelerinde *sembolik paradigmayı* benimseyen bilim insanları ve uygulayıcılar genellikle halkla ilişkilerin halkın örgütü nasıl yorumladığını etkilemeye çalıştığını varsayarlar. Bunlar bilişsel yorumlar, imaj, itibar, marka, izlenimler ve kimlik gibi kavramlarda somutlaştırılmıştır. *Yorumlayıcı paradigma* şu kavramlarda bulunabilir: işletme okullarında itibar yönetimi, reklam programlarında bütünleşik pazarlama iletişimi ve iletişimde eleştirel ve retorik teori bölümleri. Yorumlayıcı paradigmayı takip eden

uygulayıcılar tanıtım, medya ilişkileri, medya etkileri ve mesajları vurgularlar (Grunig, 2009;9).

Diğer yandan *stratejik yönetim paradigması*, yönetim kararlarında halka ses sağlamak ve kararlar alınmadan önce ve sonra yönetim ile halk arasında diyalogu kolaylaştırmak için birçok türde iki yönlü iletişimi vurgulamaktadır. Stratejik yönetim paradigması, medya ilişkileri ve bilginin yayılması gibi geleneksel halkla ilişkiler faaliyetlerini dışlamaz. Aksine, medya ve iletişim faaliyetlerinin sayısını ve türlerini genişletir ve bunları bir araştırma ve dinleme çerçevesine sığdırır (Grunig, 2009;10).

2.5.1. Dijital Halkla İlişkiler Uygulama Örnekleri

Halkla ilişkiler her dönemin değişen koşullarına ve ihtiyaçlarına cevap verebilmesi gereken bir alandır. Bu duruma günümüzden bir örnek olarak, siyasi figürlerden (<https://twitter.com/kilicdarogluk>, <https://twitter.com/RTErdogan>) resmi kurumlara (<https://twitter.com/rtukkurumsal>, <https://twitter.com/Gocidaresi>) spor kulüplerinden (<https://twitter.com/GalatasaraySK>, <https://twitter.com/Fenerbahce>) büyük markalara (<https://twitter.com/MACcosmetics>, <https://twitter.com/Prada>) çok sayıda organizasyonun tanıtım faaliyetlerini yürütürken sosyal medyayı aktif şekilde kullanması verilebilir. Bu gibi çok çeşitli organizasyonun, tanıtım faaliyetlerini sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla çevrimiçi platformlara taşınması aynı zamanda halkla ilişkilerin yaşanan teknolojik gelişmeler ve değişen ihtiyaçlara cevap verdiğini de göstermektedir. Bu durum ise alanın güncelliğini koruması ve kendini yenilemesi açısından önemlidir.

Abrak (2018) müzecilik anlayışının değiştiğine ve bu değişimin teknolojik gelişmelere bağlı değişen ihtiyaçlara yönelik olduğunu ortaya koymaktadır. Beşiktaş JK Müzesini konu alan alışmasında müzelerdeki iletişim faaliyetlerinin çift yönlü ve sosyal medya ve dijital araç kullanımı içeren (bilgilendirici Kiosklar, sanal oyun ortamları, stat mappingleri gibi) duruma geldiklerini ortaya koymaktadır. Abrak (2018) Müzenin sanal ortamdaki dijital halkla ilişkiler faaliyetlerini incelediği çalışmasında değişen ihtiyaçlar ve dijital halkla ilişkiler arasındaki süreci şu şekilde aktarmıştır;

“Günümüz koşullarında milyonlarca tüketici hedef kitlesine hitap eden, anlık iletişimi destekleyen iş modelleri, tüketici ile daha yakından ve hızlı iletişim seçeneklerini kaçınılmaz bir hale getirmiştir. Tüketici ve karşısında bağ kurduğu kurum, kuruluş ve organizasyon yapısı ile anında iletişimde olmayı talep etmekte ve bilgi ve geri bildirim almadığı takdirde ilgi odağını, tercihlerini hızlıca farklı bir kurum ya da hizmet sağlayıcıya yönlendirebilmektedir. Tüketim işleyiş sürecinde ürün ve hizmet sağlayan her kuruluş için hatırlanır olmanın en temel gereklilikleri aidiyet, bağ kurma, etkileşim kavramlarından geçmektedir. Bu noktada geniş kitlelere hitap etmesi ve çok yönlü olması dijital halkla ilişkileri ön sıralara taşıyan önemli etmenlerdir.”

Akar (2018) filmlerin tanıtımında bir sosyal mecra olan Instagram kullanımını konu alan çalışmasında dijital dünyanın olanak tanıdığı geniş görsel yelpazenin ve zamandan bağımsız olarak hedef kitleye ulaşabilmenin sinema açısından faydalı olduğuna değinmektedir. Çalışma kapsamında 90. Oscar Ödülleri’nde adaylığı bulunan Ayla filminin Instagram sayfasından yapılan paylaşımlardaki tanıtım ve halkla ilişkiler faaliyetlerine bakılmış; sonucunda ise Instagramın bilinirliği artırmada ve farkındalık yaratmada etkili bir araç olduğu saptanmıştır.

Kılıç (2017) yaptığı araştırmada, dijital halkla ilişkilere yönelik sınırlılık ve olanakları artırılmış gerçeklik uygulamaları üzerinden tartışmıştır. Bu çalışmada markaların Türkiye’de gerçekleştirdikleri dijital uygulamaların (telekomünikasyon firmalarının mobil uygulamalar aracılığıyla hediye dakika/ internet vermesi gibi) imajlarına olumlu etki ettiği ancak bu teknolojik imkanlara sahip olmayan kamular için anlam ifade etmeyen bu uygulamaların halkla ilişkiler için bir sınırlılık olduğunun altı çizilmektedir. Vercic (vd., 2015) 35 senelik halkla ilişkiler makalesini tarayarak dijital, sosyal ve mobil medyanın izlerini sürdükleri çalışmaları ise alandaki büyümenin tek taraflı olduğunu ve medyanın, paydaşların amaçları doğrultusunda bir ‘araç’ olarak kullanıldığını ortaya koymuşlardır.

Diğer yandan Briones (vd., 2015) Amerikan Kızılhaç Örgütü’nün sosyal medyayı kullanarak gençlerle nasıl iletişim kurup devamlılıklarını sağladıklarını araştırdıkları

alışmalarında, rgtn sosyal medyayı başarılı şekilde kullandığını ortaya koymuştur. Sosyal medyadaki iki yönlü iletişimin hedef kitleye ulaşmayı kolaylaştırması nedeniyle geri dönüş alma hızı ve görünürlük oranı artmıştır.

Dijital halkla ilişkiler uygulamaları yukarıda örnekleri verildiği gibi farklı perspektiflerden tartışılmaktadır. Aynı zamanda bu örnekler, dijital halkla ilişkiler kapsamında yürütülen çalışmaların çeşitliliğini de ortaya koymaktadır. Yukarıda verilenlere ek olarak, dijital halkla ilişkiler kapsamında Türkiye’deki kamu kuruluşlarının güncel şekilde yürüttüğü çalışmaları bulunmaktadır. Bu alışma örnekleri şu şekilde sıralanabilir;

- T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (<https://twitter.com/tcailesosyal>), T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı (<https://twitter.com/HMBakanligi>), T.C. Adalet Bakanlığı (https://twitter.com/adalet_bakanlik), T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (<https://twitter.com/UABakanligi>) gibi çeşitli bakanlıkların sosyal medya aracılığıyla yrttikleri çalışmaların tanıtımlarını yapmaları.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi (<https://twitter.com/ankarabbld>), İzmir Büyükşehir Belediyesi (<https://twitter.com/izmirbld>), İstanbul Büyükşehir Belediyesi (<https://twitter.com/istanbulbld>) gibi çeşitli büyükşehir belediyelerinin faaliyetlerini duyurmak için sosyal medya hesaplarından paylaşım yapılması.
- İstanbul niversitesi (<https://twitter.com/istanbuledutr>), Boğaziçi niversitesi (<https://twitter.com/UniBogazici>), Hacettepe niversitesi (<https://twitter.com/Hacettepe1967>), Orta Doğu Teknik niversitesi (https://twitter.com/METU_ODTU) gibi Türkiye’nin önde gelen devlet üniversitelerinin sosyal medya hesaplarından okullardaki etkinliklerin, ğrenci ve akademisyenlerin başarılarının paylaşılması.
- Türkiye Cumhuriyeti Cumhur Başkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinin kurularak, sosyal medyada bu dönüşüm hareketi kapsamında atılan adımların ve evrimii konferanslara dair paylaşımların yapılması (<https://twitter.com/dijital>).

- İstanbul’da bir semt belediyesi olan Kartal Belediyesi’nin benimsemiş olduğu dijital belediyecilik anlayışıyla ‘Komşu İletişim Merkezi’ aracılığıyla vatandaşların talep ve şikayetlerini hem sosyal medya platformları hem de telefon hatları üzerinden bildirebileceği bir sistem kurması (<https://twitter.com/kartalbld>) (<https://kimer.kartal.bel.tr>).

2.5.2. Dijital Halkla İlişkilerin Çalışmadaki Yeri

Çalışmada Türkiye’nin iletişimsel göç politikasına odaklanılmaktadır. Bu bağlamda kamuyla bilgi paylaşmak ve göçe ilişkin atılan adımları, verilen kararları göçmenler ve ev sahibi toplum vatandaşları tarafından görünür hale getirmek amacıyla kurumlar tarafından sosyal medya kullanılmaktadır. Dijital halkla ilişkiler aracı olarak sosyal medyanın kullanıldığı ve bunun da belirgin iletişimsel motivasyonlar taşıdığı düşüncesinden hareketle, çalışmadaki veri seti Göç İdaresi Müdürlüğü’nün Twitter kullanım örnekleri olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda çalışmada dijital halkla ilişkiler uygulamaları önemli bir yere sahiptir.

3. BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN İLETİŞİMSEL GÖÇ POLİTİKASINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Çalışmanın bu bölümünde çalışmanın temel aldığı problem, çalışmanın önemi, amacı, sınırlılıkları, yöntemi, veri seti, değerlendirmeler ve sonuç kısmı yer almaktadır.

3.1.Problem

Türkiye, çok sayıda göçmen, mülteci ve sığınmacıya ev sahipliği yapan bir ülke konumundadır. Komşu ülkelerinde yaşanan iç karışıklıklar ve bunun sonucunda meydana gelen kitlesel göçlerden etkilenmektedir. Birinci bölümde aktarıldığı gibi insanlar çok çeşitli nedenlerle uzun yıllardır göç etmektedir. Bu noktada birçok farklı milletten insan, iş, evlilik, savaş, ekonomik sıkıntılar, doğal afetler gibi çeşitli nedenlerle Türkiye’ye de göç ettiği bilinmektedir.

Ev sahipliği yaptığı göçmen sayısı giderek artan Türkiye için göç, yönetilmesi gereken bir süreç haline gelmiştir. Gerek ülkenin hizmet sağlaması gereken insan nüfusundaki artış, gerekse ekonomik nedenlerle ev sahibi ülke vatandaşlarının göçmenlere yönelik bakış açıları da değişmektedir. Bu bakış açılarının çoğunlukla negatif yönde olduğu, sosyal medyada gözlemlenebilir durumdadır. Özellikle de Twitter platformunda, göçmen ve mültecilere yönelik olumsuz söylemlerin üretildiği etiketler (#ülkemdegöçmenistemiyorum vb.) açılmakta ve bu etiketler yoğun ilgi görmektedir. Bu ve benzeri etiketler altında sayısı on binleri aşan tweet paylaşımları yapılmaktadır.

Toplumun sosyal medyada göstermiş olduğu tepkiler, göçmenlerle ev sahibi toplum vatandaşları arasındaki diyalogun iyileştirilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Karşılıklı diyalogun gelişmesinde iletişim anahtar bir rol oynamaktadır. Mevcut durumda Türkiye’nin iletişimsel göç politikasına odaklanması önem arz etmektedir. Ülkenin göçmenlere yönelik çalışmalarıyla ilgili kamuyu bilgilendirmesi ve çalışmalarının görünürlüğünün artması, iki grup arasındaki sert iklimin yumuşaması bakımından önem

taşımaktadır. Ev sahibi ülke vatandaşları ile göçmenler arasındaki bu durumu, iletişimsel göç politikası üzerinden tartışan çalışmaların azlığı, literatür tarandığında göze çarpmaktadır.

Bu bağlamda, bu çalışmada Türkiye'nin göç yönetiminde yaptığı iletişimsel çalışmaları betimlemek, bu çalışmaların aktarım kanallarını ortaya koymak, kullanılan iletişim stratejilerine dikkat çekmek ve bu stratejilerin geliştirilmesine katkı sağlamak amaçlanmaktadır.

3.2. Önem

Türkiye'nin mevcut göç politikasının iletişim boyutunun ortaya konması ve bu boyutunun halkla ilişkiler kapsamında tartışılması göç çalışmalarının güncelliği noktasında önem taşımaktadır. Göç konusu ele alınırken farklı bakış açılarından yararlanılması, internet tabanlı veriler kullanılması ve bu veriler kullanılırken farklı disiplinlerden araştırma yöntemlerinden yararlanılması ise, akademinin çok yönlülüğünün sürdürülmesine katkı sağlamaktadır.

3.3. Araştırmanın Amacı

Göç kavramı akademide oldukça farklı disiplinlerde çalışılmış güncelliğini koruyan konular arasında yer almaktadır. Çalışmanın amacı göç konusunu halkla ilişkiler ve iletişim perspektifinden ortaya koymaktır. Bu bağlamda çalışmada Türkiye'nin göç politikası kapsamında oluşturduğu teşkilatlanma yapısına ve bu yapılanma kapsamında kurulmuş olan Göç İdaresi Başkanlığı'nın sosyal medyada yürüttüğü dijital iletişim stratejilerine odaklanılmaktadır. Bu stratejilerin betimlenebilmesi için Göç İdaresi Başkanlığı'nın Twitter hesabından paylaştığı gönderilere içerik analizi uygulanmış ve yapılan paylaşımlar kategorilerine ayrılmışlardır. Bu çalışma çerçevesinde aşağıda belirtilen araştırma sorularının cevaplanması amaçlanmaktadır;

1. Türkiye'nin göç politikasında kullanılan iletişim stratejileri nelerdir?
2. Türkiye'nin iletişimsel göç politikası yürütülürken hangi halkla ilişkiler modelinden yararlanılmaktadır?

3. Türkiye'nin göç politikasının halka aktarım kanalları nelerdir?

3.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

-Araştırma Eylül 2021'de başlamış, Haziran 2022'de tamamlanmış, 8 ay sürmüştür.

-Araştırmada kullanılan veri setinin kapsamı 01.01.2021 ile 23.02.2022 tarihleri arasındadır.

-Araştırmanın veri setinin üst tarih sınırını, veri setinin toplandığı gün olan 02.03.2022 itibarıyla Göç İdaresi Başkanlığı'nın Twitter sayfasındaki mevcut en güncel paylaşım tarihi belirlemiştir.

3.5. Araştırmanın Yöntemi ve Veri Seti

Çalışmanın verilerinin toplanması süreci Twitter API aracılığıyla Excel kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu veri seti Göç İdaresi Başkanlığı'nın resmi Twitter sayfası üzerinden (<https://twitter.com/Gocidaresi>) 01.01.2021 ile 23.02.2022 tarihleri arasında yaptığı paylaşımları içermektedir.

Bu tarih aralığında paylaşılan 230 adet tweete içerik analizi uygulanmıştır. Bu içerik analizi sonucunda tweetler kategorilerine ayrılmıştır. Her bir tweet kategorisi literatür taramasında halkla ilişkiler modelleri ve dijital halkla ilişkilerdeki yeni yaklaşımlar çerçevesinde tartışılmıştır.

Nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılan çalışmada, literatür taraması yapılırken basılı ve çevrimiçi kaynaklardan yararlanılmıştır. Makaleler, kitaplar, sosyal medya, web siteleri gibi çeşitli kaynaklar kullanılarak araştırma zenginleştirilmiştir. Çalışmada hem yerli hem de yabancı kaynaklardan araştırmalara yer verilmiştir.

3.5.1. Araştırma Modeli

Kaynak taraması ve metin okumaları çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturmuştur. Araştırmanın temel aldığı problem ve araştırmanın kuramsal çerçevesi doğrultusunda,

oluşturulan araştırma sorularına cevap bulabilmek için elde edilen veri seti halkla ilişkiler, dijital halkla ilişkiler ve iletişim perspektiflerinin kesişiminde tartışılmıştır.

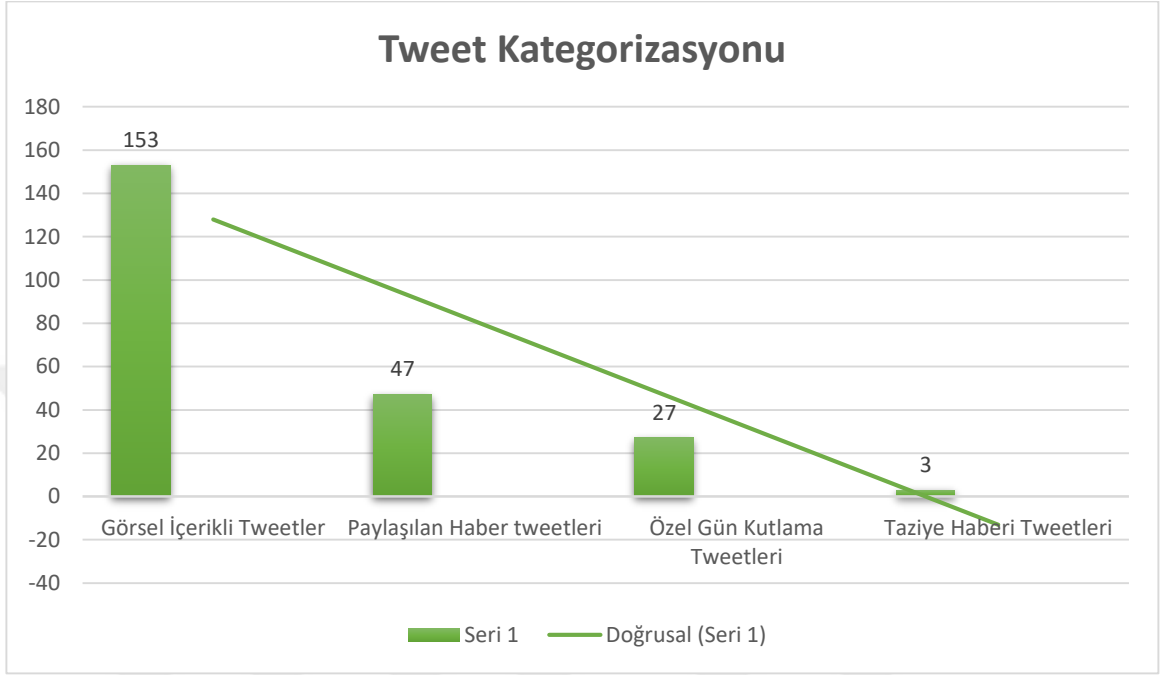
Bu perspektiflerin kesişiminde tartışılan ve betimlenmek istenen konu ise Türkiye'nin iletişimsel göç politikasıdır. Bu iletişimsel öğelerin izini sürebilmek için, resmi makamlardan en kapsayıcı olan Göç İdaresi Başkanlığı seçilmiş ve kamuyla olan iletişim stratejileri araştırılmıştır.

3.5.2. Evren ve Örneklem

- Araştırma kapsamında Göç İdaresi Başkanlığı'nın resmi Twitter hesabı üzerinden paylaştığı tweetler incelenmiştir.
- Araştırmanın örneklemi @Gocidaresi kullanıcı adıyla Twitter'da faaliyet gösteren resmi hesaptan alınmış 230 adet paylaşım oluşturmaktadır.
- Bu çalışma için seçilen örneklemde, Göç İdaresi Başkanlığı'nın tek bir il ya da ilçeye değil, genel olarak göçe ilişkin Türkiye'de yürütülen çalışmalardan haberdar olmak isteyen herkese yönelik bir kapsayıcılığının olması belirleyici olmuştur.
- Araştırmada veri toplanan platform olarak Twitter, çevrimiçi mecralarda platformların daha geniş kitlelere hitap ediyor olması yürütülen politikanın kapsayıcılığına etki etmesi nedeniyle tercih edilmiştir.
- Araştırma kapsamında bilgi edinebilmek amacıyla, 08.02.2022 tarihinde Gaziantep İl Göç İdaresi Müdürlüğünde yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir.

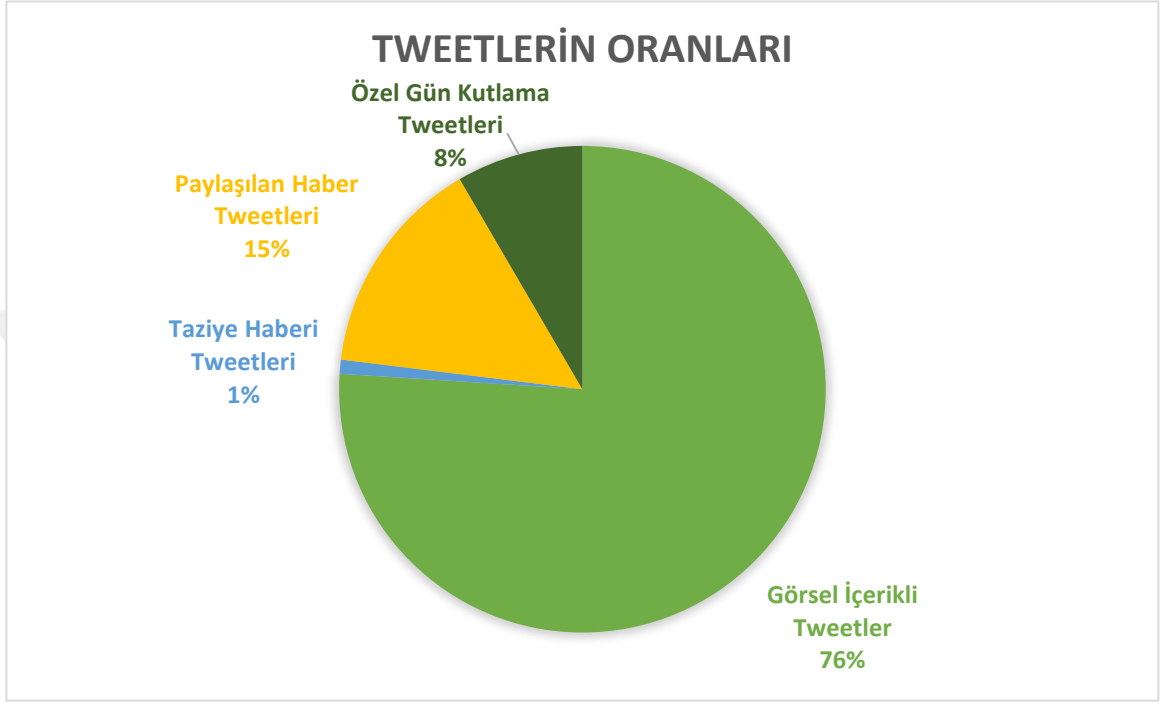
3.6. Bulgular ve Verinin Yorumlanması

Verilere uygulanan içerik analizi sonucunda tweetler kategorilerine ayrılmıştır. Bu kategoriler sırasıyla “*Görsel İçerikli Tweetler*”, “*Paylaşılan Haber Tweetleri*”, “*Özel Gün Kutlama Tweetleri*” ve “*Taziye Haberi Tweetleri*” olarak sıralanmaktadır. Tweetlerin sayıları ve kategori başlıkları aşağıdaki şekilde gösterilmektedir.



Şekil 3.1. Tweet kategorileri

Paylaşılan tweetlerin miktarlarına bakıldığında ise %76 oranıyla çoğunluğunun görsel içerikli tweetler olduğu görülmüştür. Bu oranı %15 ile paylaşılan haber tweetleri takip etmektedir. Özel gün kutlama tweetleri veri setinin %8'ini oluştururken, taziye haberi tweetlerinin %1 ile en düşük oranda olduğu görülmüştür. Oranlara ilişkin grafiğin şekli aşağıdaki gibidir;



Şekil 3.2. Tweetlerin oranları

3.6.1. Görsel İçerikli Tweetler

Veri setinde bulunan tweetlerin çoğunluğunun görsel içerikli olduğu bulgulanmıştır. 153 adet görsel içerikli paylaşım olduğu görülmektedir. Sayfaya bakıldığında görsel ağırlıklı bir şekilde Twitter platformunun kullanılması platformdaki medya etkileşimini artırmaya yönelik bir hareket olarak yorumlanabilir. Diğer yandan bu durum, tweetlerin yazıldığı dili bilmeyen hedef kitle tarafından bir zorluğa yol açmaktadır. Twitter'ın otomatik olarak kişinin telefonunu kullandığı dile (bunun kişinin ana dili olduğu varsayılabilir) çeviri yapma özelliği görsellerde bulunmamaktadır. Bu durum, sayfayı takip ederek bilgi almaya çalışan göçmenler ile organizasyon arasında iletişim kopukluğuna neden olabilir. Diğer yandan, Göç İdaresi'nin bu duruma önlem olarak bilgilendirme içerikli tweetleri birden fazla dilde attığı görülmektedir. Örneğin Şekil 3.4.'deki gibi



Şekil 3.3. 10. ve 11. Görsel içerikli tweet

Yukarıda verilen tweet dizisinin başında yer alan Türkçe bilgilendirmeyi, İngilizce, Almanca, Rusça, Farsça ve Arapça takip etmektedir. Ancak, bilgilendirme tweet içeriklerinde yer almayan dillerin konuşuru olan göçmenler için iletişim kopukluğu devam etmektedir.

Görsel içerikli tweetler incelendiğinde, göçmenlere yönelik bilgilerin aktarılırken metinlerin görseller destekli aktarıldığı saptanmıştır. Örneğin, Türkiye’deki yaşama dair bilgilerin edinilebileceği bir sayfa olan ‘Live In Türkiye’ (<https://t.co/Hbad76K12x>) uygulamasının tanıtımının da Şekil 3.3.’deki gibi olduğu aşağıda verilen Şekil 3.4.’de görülmektedir.



Şekil 3.4. 14. Görsel içerikli tweet

Ek 1’de yer alan tüm görsel içerikli tweetler incelendiğinde bu paylaşım biçiminin sistemli şekilde benimsendiği ortaya çıkmaktadır. Sayfada Twitter’ın mention atma (*yazılmış bir tweete devam niteliğinde yanıt oluşturma*) özelliğinden faydalandığı görülmektedir. Buna karşın tüm veri seti incelendiğinde ise, hesaptan sadece kendi tweet dizileri için mention atıldığı ancak kendilerine atılan mentionlara cevap verilmediği dikkat çekmektedir. Bu durum ise sosyal medya platformlarının sağladığı anlık ve iki yönlü iletişim özelliğinden yararlanılmadığını göstermektedir.

Buna ek olarak, göçmenlere yönelik bilgilendirme tweetlerinin 6 dilde paylaşıldığı görülse de aynı durumun her paylaşım için geçerli olmaması, sayfada yer alan tweetlerden sadece bazılarının göçmenleri hedef kitle olarak belirlediğini göstermektedir. Buna örnek olarak 35. ve 61. Görsel içerikli tweetler verilebilir.



Şekil 3.5. 61. Görsel içerikli tweet

Yukarıdaki şekilde gösterilen tweetlerde Gaziler Gününe ve Türkiye için önemine ilişkin göçmenlere faydalı olabilecek bir bilgi yer almamaktadır. Gaziler Günü'nün önemini Türk vatandaşlarının biliyor olacağı varsayımından hareketle, günün önemine ilişkin bilgi verilmeden paylaşılması, paylaşımların hedef kitlelerinin farklı şekilde planlandığını göstermektedir.

Görsel içerikli tweetlerde kamuyu özel günlere dair bilgilendirmenin yanında, Phillips'in (2009) tablosuna uygun olarak sosyal medyada halk buluşmalarının paylaşımı yapıldığı ve buluşmaların görüntülerinin aktarıldığı görülmektedir. Bu bağlamda bu tweet dizisinde hem tek yönlü asimetrik modelin hem de kamuyu bilgilendirme modelinin kullanıldığı görülmektedir.

3.6.2. Paylaşılan Haber Tweetleri

Paylaşılan 47 haber tweetinden sadece aşağıdaki şekilde verilen tweetin hem Türkçe hem de İngilizce olarak yazıldığı görülmektedir. Tweetin içeriğinin göçe yönelik

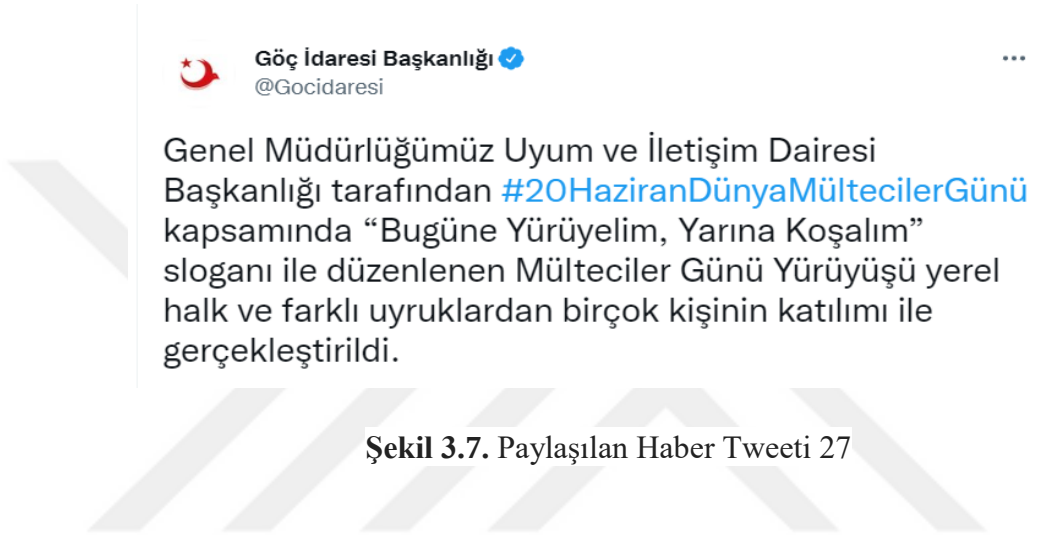
bir dergi tanıtımı olmasına karşılık sadece tek dilde çevrilerek paylaşılması, hedef kitleyi Türkçe ve İngilizce konuşan kişiler olarak daraltmaktadır. Çünkü bu şekilde iki dilde birden atılan tweetlerde, platformun sağladığı otomatik çeviriden yararlanılamamaktadır. Bu durum da görsel içerikli tweet paylaşımlarıyla uyumlu, farklı hedef kitlelere yönelik paylaşım yapılıyor olmasını desteklemektedir.



Şekil 3.6. Paylaşılan Haber Tweeti 21

Diğer yandan, paylaşılan haberin içeriğinin uyum olduğu noktalarda da paylaşımların sadece Türkçe yapılıyor oluşu, kurumun hedef kitlesinin ağırlıklı olarak Türk vatandaşları olduğu izlenimini yaratmaktadır. Ayrıca paylaşılan haberler incelendiğinde uyum çalışmalarının hem ev sahibi ülke vatandaşlarını hem de farklı uyruklardan göçmenlerin dahil edildiği görülmektedir. Ancak buna karşılık etkinliğin haberinin tek bir dilden aktarılması etkinliğe katılamamış ancak yapılanları takip etmek isteyen göçmenler için iletişim kopukluğuna yol açmaktadır. Her ne kadar yapılan etkinliğin hedef kitlesi hem ev sahibi ülke vatandaşları hem de göçmenler olsa da

paylaşımın hedef kitlesinin etkinlikle birbirine uyumlu olmadığı görülmektedir. Bu paylaşımın örneği aşağıdaki şekilde yer almaktadır;



Şekil 3.7. Paylaşılan Haber Tweeti 27

Paylaşılan haber tweetlerinin tamamına bakıldığında, gelen mentionlara cevap verilmediği, bunun diğer tweet kategorileriyle uyumlu olduğu ve yine platformun anlık ve iki yönlü iletişim özelliklerinin kullanılmadığı görülmektedir. Tweetlerin tümü Tablo 3.1.'de yer almaktadır. Aşağıdaki tablo incelendiğinde halkla ilişkiler modellerinden kamuyu bilgilendirme modelinin kullanılarak, sadece kamuya doğru bilginin aktarıldığı görülmektedir. Yapılan paylaşımlarda haber değerini artırmak için yanlış bilgi verilmediği, sadece o gün, ay, hafta, yıl içerisinde yaşanan haberlerin aktarıldığı görülmektedir.

Kullanılan bu modele ek olarak Phillips'in (2009) ortaya koyduğu tabloyla uyumlu şekilde kamuyla yakınlık hedefli, tek yönlü asimetric halkla ilişkiler modeli kullanılarak düzenlenen halk buluşmalarının haber şeklinde paylaşıldığı görülmektedir.

Paylaşılan Haberler	Tarih	Saat	Tweet İçeriği
Haber Tweeti 1	2022-02-23	23:03:10	İçişleri Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli @Gocidaresi Başkanımız Sn.@DrSavasUnlu'nun katılımı ile düzenlenen "Medya Temsilcileri İle Göç Buluşması-2" toplantısında basın mensupları ile bir araya geldik. https://t.co/qpiqh3u08E
Haber Tweeti 2	2022-02-17	15:18:48	İçişleri Bakanımız Sn. @suleymansoylu Başkanlığında, Bakan Yardımcımız Sn.@ismailcatakli ve Başkanımız Sn.@DrSavasUnlu'nun katılımı ile düzenlenen "Medya Temsilcileri Göç Buluşması"nda medya temsilcileri ve basın mensupları ile bir araya geldik. https://t.co/BGup3gTQHv
Haber Tweeti 3	2022-01-29	17:06:26	Sayın Fatih Altaylı'nın "Resmi Sitede FETÖ Reklamı" adlı köşe yazısında geçen ifadeler böhyan olup, Başkanlığımıza yönelik bu iftiranın acilen düzeltilmesini bekliyoruz. https://t.co/YF6PLA8xHf
Haber Tweeti 4	2021-12-22	20:17:03	Türk Kızılay'ımıza destek olmak için kan bağıışı etkinliği düzenledik... @TC_icisleri @Kizilay https://t.co/l0Q2jbW0JK
Haber Tweeti 5	2021-12-16	18:02:55	Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde düzenlenen "Kültürlerin Buluşma Noktası Türkiye" 18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü 13 ilimizde çeşitli etkinliklerle kutlanacak. https://t.co/1VdrhBWpHt #tanisansendeseversin https://t.co/ndZBUwIBYs

Haber Tweeti 6	2021-12-11	13:01:56	 @Gocidaresi Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde düzenlenen, @FotoMuhabirleri tarafından organize edilen "Bir Fotoğraf Bin Hikaye" Göç Fotoğrafları Yarışması sonuçlandı... https://t.co/JJ8GIQEnwW https://t.co/qODsQPOsS9
Haber Tweeti 7	2021-12-09	16:38:31	Başkanlığımız ile @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen “Uyum Biz Bize Sohbetler” etkinliğinin 17’incisi Kütahya’da gerçekleştirildi. https://t.co/73cC8SlONJ
Haber Tweeti 8	2021-11-15	10:15:28	Başkanlığımız, @WorldBank ve @Kizilay iş birliğinde ülkemizde yaşayan yabancıların sosyal uyumunu arttırmak amacıyla "Sosyal Hayata Uyumun Desteklenmesi Projesi" kapsamında teknoloji atölyeleri, spor yolu ile uyum faaliyetleri ve mobil tiyatro etkinlikleri gerçekleştirildi. https://t.co/iRMXfTCfZp
Haber Tweeti 9	2021-11-14	13:36:56	"Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes" sloganıyla başlatılan, toplam 252 milyon fidanın dikildiği etkinliğe Antalya İl Göç İdaresi Müdürlüğümüz, ilde bulunan yabancılarla birlikte katıldı. https://t.co/DIZVha5J6r
Haber Tweeti 10	2021-11-10	12:32:52	Başkanlığımız ve @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdur Korumaya Yönelik Gerçekleştirilen İş ve İşlemler ile Uluslararası Koruma Eğitimi Gaziantep ve Hatay illerinde gerçekleştirildi. https://t.co/dxVYqIYw8i
Haber Tweeti 11	2021-11-05	09:51:18	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikasını, TSE tarafından gerçekleştirilen detaylı bir inceleme sonrasında bünyemize kazandırmış

			bulunmaktayız. https://t.co/I6ruJO3Q39
Haber Tweeti 12	2021-11-04	15:14:51	Başkanlığımız ile @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen “Uyum Biz Bize Sohbetler” etkinliğinin 16'ncısı 01-02 Kasım 2021 tarihleri arasında Tokat'ta gerçekleştirildi. https://t.co/rSWJt0805m
Haber Tweeti 13	2021-11-04	11:42:55	Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde, ev sahibi toplumla ülkemizde yaşayan yabancıların sosyal uyumunu artırmak amacıyla düzenlenen 'Uyum Buluşmaları' Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde gerçekleştirildi. https://t.co/B2atpdfIEh
Haber Tweeti 14	2021-10-28	15:20:16	https://t.co/TRDDJzPvuW
Haber Tweeti 15	2021-10-28	15:20:05	https://t.co/kWGtwF0Imv
Haber Tweeti 16	2021-10-28	15:19:56	https://t.co/i7Xl2HPyCc
Haber Tweeti 17	2021-10-28	15:19:44	https://t.co/rEsUdL70de
Haber Tweeti 18	2021-10-28	15:19:32	Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare Toplantıları İstanbul'da 8 ilçede 5 ayrı çalıştay ile gerçekleştirildi. https://t.co/qealqqWRmG
Haber Tweeti 19	2021-10-28	09:53:10	İçişleri Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nün katılımıyla Göç ve Uluslararası Koruma Konularında Kamu Farkındalığının Arttırılmasına Dair Teknik Projesi kapsamında Göç Alanında Yerel Yönetimler İstişare Çalıştayı hibrit olarak gerçekleştirildi. https://t.co/jU5iHG7QUg
Haber Tweeti 20	2021-10-04	13:52:42	Gururluyuz 
Haber Tweeti 21	2021-09-29	10:11:09	Türkiye'nin Göç Dergisi Kırangıç ve "her çocuk çocukça yaşamalı" mottosuyla yola çıkan Muyu Çocuk Dergi ikinci sayısıyla sizlerle! Second issues of Kırangıç, Turkey's migration newsletter, and Muyu Çocuk with the motto "All children

			deserve to live like children." are out now! https://t.co/HmqVyoX0vG
Haber Tweeti 22	2021-09-23	22:14:04	Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak katılım sağladığımız dünyanın en büyük teknoloji etkinliği olan Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali #TEKNOFEST2021'de Milli Parmak İzi Sistemi, YİMER 157, Live in Turkey ve MUYU çocuk internet sitesinin tanıtımlarını gerçekleştirdik.
Haber Tweeti 23	2021-09-15	15:30:37	Genel Müdürlüğümüzün ev sahipliğinde düzenlenen "Göç Kurulu Toplantısı"nın on birincisi İçişleri Bakanımız Sn. @suleymansoylu başkanlığında 15 Eylül 2021 Çarşamba günü gerçekleştirildi. Kurulda, Göç yönetimine ilişkin mevcut durum değerlendirildi. https://t.co/ps9ndRgkwA
Haber Tweeti 24	2021-07-14	15:36:42	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı ile @unicefturk iş birliğinde, "Kadın varsa umut, umut varsa yaşam var" sloganı ile düzenlenen #YereldeKadınBuluşmaları'nın dokuzuncusu İstanbul-Esenyurt'ta gerçekleştirildi. #KadınVarsaUmutVar https://t.co/L2HR7i3eME
Haber Tweeti 25	2021-06-27	11:49:48	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı ve @unicefturk iş birliğinde, "Kadın varsa umut, umut varsa yaşam var" sloganı ile düzenlenen #YereldeKadınBuluşmaları'nın sekizincisi Afyonkarahisar'da gerçekleştirildi. #KadınVarsaUmutVar https://t.co/pHJ9KMEhoI

Haber Tweeti 26	2021-06-22	10:46:20	Genel Müdürlüğümüz ve @IOMturkey iş birliği ile düzenlenen "İnsan Ticaretiyle Mücadele Vali Yardımcıları İstişare Toplantısı" Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli ve Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nün katılımları ile Antalya'da gerçekleştirildi. https://t.co/ZsxcqiA14N
Haber Tweeti 27	2021-06-21	20:51:46	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından #20HaziranDünyaMültecilerGünü kapsamında "Bugüne Yürüyelim, Yarına Koşalım" sloganı ile düzenlenen Mülteciler Günü Yürüyüşü yerel halk ve farklı uyruklardan birçok kişinin katılımı ile gerçekleştirildi. https://t.co/2XKk4HGFdN
Haber Tweeti 28	2021-06-17	08:29:37	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare toplantılarının ikincisi, İstanbul Ataşehir&Maltepe mahalle muhtarlarının katılımı ile çevrim içi gerçekleştirildi. #BizimMahallemiz https://t.co/dk8SG8SBjL
Haber Tweeti 29	2021-06-13	12:52:13	Genel Müdürlüğümüz, @IOMturkey ve @UNHCRTurkey iş birliğinde, Geri Gönderme Merkezlerinde çalışan 7. ve 8. promosyon İl Göç Uzman Yardımcılarına Yönelik Oryantasyon Eğitimi Antalya'da gerçekleştirildi. https://t.co/e56LyRDVCs
Haber Tweeti 30	2021-06-13	10:52:28	Bakan Yardımcımız Sn. T.Sabri Erdil @serdilt Verimlilik&Teknoloji Fuarında standımızı ziyaret ederek Milli

			Parmak İzi Projesi hakkında bilgi aldı. https://t.co/nDCTN63yop
Haber Tweeti 31	2021-06-11	21:56:22	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare toplantılarının ilki, İstanbul Beykoz mahalle muhtarlarının katılımı ile çevrim içi gerçekleştirildi. #BizimMahallemiz https://t.co/ISQE1Gqcr5
Haber Tweeti 32	2021-05-27	13:57:53	Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nun dönem başkanlığımız stratejisi sunumunun ardından, düzensiz göçle mücadele ve işgücü göçü alanında iyi uygulama örneklerine dair bilgi paylaşımında bulunuldu.
Haber Tweeti 33	2021-05-27	13:57:53	27.01.2021'de iki yıllık dönem başkanlığı devralınan Almatı Süreci'nin ilk etkinliği olan Kıdemli Memurlar Toplantısı, Genel Müdürlüğümüz ev sahipliğinde Orta Asya bölgesinden üye ülkeler, UNHCR ve IOM yetkililerinin katılımları ile İstanbul'da gerçekleştirildi. https://t.co/K9RnNSBYdz
Haber Tweeti 34	2021-04-11	17:32:49	2013'ten bu yana GİGM olarak insan odaklı göç faaliyetlerimize hız kesmeden devam ediyor, "Her İnsan Bir Göç, Her Göç Bir İnsan" diyoruz. #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/wohx3bYRhV
Haber Tweeti 35	2021-04-11	23:58:04	Ülkemizin nadide incisi #VanGölü'müz, Nasa'nın düzenlediği fotoğraf yarışmasında finale kaldı. Bu eşsiz güzelliği tescillemek ve birinciliğe taşımak adına hep birlikte #VanGölünüOyla diyoruz.TR Oy vermek için 🗳

			https://t.co/XAXVeNADJ6 https://t.co/EbeSp3RpT7
Haber Tweeti 36	2021-04-09	23:04:21	Ülkemize yeni atanan #Kore Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Sn. Lee Won-Ik, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu 'ye nezaket ziyaretinde bulundu. https://t.co/rjGuh9scU7
Haber Tweeti 37	2021-04-09	14:24:40	Bosna Hersek Güvenlik Bakanı Sayın Selmo ÇIKOTIĆ, Adana Sarıçam Geçici Barınma Merkezini Ziyaret Etti. Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, ÇIKOTIĆ ve beraberindeki heyete bilgilendirmelerde bulundu. https://t.co/7QicX3Umzb
Haber Tweeti 38	2021-04-09	14:17:56	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızca, Geri Gönderme Merkezlerinin Kapasitesinin İnsan Hakları Standartları Çerçevesinde Güçlendirilmesine Destek Projesi kapsamında, GGM Müdürleri İstişare Toplantısı Sn. Genel Müdürümüz @DrSavasUnlu'nün katılımları ile gerçekleştirildi. https://t.co/BXld5BB6Yy
Haber Tweeti 39	2021-04-06	19:32:31	@TC_icisleri Bakanlığımızın öncülüğünde, BİYOTEKSAN tarafından geliştirilen #MilliParmakİziSistemi'miz devrede 🇹🇷 https://t.co/oSTuySC1UG
Haber Tweeti 40	2021-03-26	22:43:43	"Basın ve İletişim Araçları Konusunda Farkındalık Artırıcı Uyum Eğitimi" 69 katılımcı ile tamamlandı. Katılımcılar basın ve iletişim araçları konusunda bilgilendirildi. 📝📷🔗👉 https://t.co/qCb8ude13g https://t.co/iSU68Bu8gt

Haber Tweeti 41	2021-03-23	21:17:46	KKTC Ankara Büyükelçisi Sn. Kemal KÖPRÜLÜ Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü ziyaret etti. Görüşmede, ülkemizde yaşayan KKTC vatandaşları ve göç konularında istişarelerde bulunuldu. https://t.co/86Ew0xcbOY
Haber Tweeti 42	2021-03-19	15:03:50	#YerelveyabancıBasınBuluşması etkinliğimizi  basın mensubunun katılımı ile gerçekleştirdik.  https://t.co/iVsFEoW4Xk
Haber Tweeti 43	2021-03-11	12:59:51	@UNFPATurkey Temsilcisi Sn. Hassan MOHTASHAMİ Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü makamında ziyaret etti. Görüşmede @Gocidaresi ile @UNFPA arasındaki iş birliği konusunda değerlendirmelerde bulunuldu. https://t.co/Md3YYuj2er
Haber Tweeti 44	2021-03-11	12:48:23	Afganistan İslam Cumhuriyeti Büyükelçisi Sn. Amir RAMİN, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü makamında ziyaret etti. https://t.co/FV3XLF8wzq
Haber Tweeti 45	2021-03-09	10:34:02	Ulusal Destekli Gönüllü Geri Dönüş Mekanizması ile ilk gönüllü geri dönüş operasyonunu gerçekleştirdik. Ülkelerine gönüllü olarak geri dönmek isteyen 44 Afganistan uyruklu yabancıyı @Kizilay ve @ARCSAfghanistan iş birliğiyle Afganistan'a uğurladık. @TC_Disisleri @Tika_Turkey https://t.co/mD3aKIVqru

Haber Tweeti 46	2021-01-29	15:32:37	Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, @IOMturkey tarafından çevrim içi düzenlenen "Orta Asya'da Alt-Bölgesel Göç İş Birliğinin Güçlendirilmesi" konulu toplantıya katıldı. Toplantıda; Küresel Göç Mutabakatı hedefleri kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin paylaşımlarda bulunuldu. https://t.co/DnIM7dCV1G
Haber Tweeti 47	2021-01-29	15:21:35	Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli ve Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, Almatı Süreci Sekreteryası @IOMturkey tarafından çevrim içi düzenlenen Almatı Süreci Bakanlar Konferansına katıldı. Toplantıda; ülkemiz tarafından 2021-2022 dönem başkanlığı Tacikistan'dan devralındı. https://t.co/OtSLXCjHWJ

Tablo 3.1. Göç İdaresi Başkanlığı'nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından paylaşılan haberlerle alakalı atılan tweetler

3.6.3. Özel Gün Kutlama Tweetleri

Paylaşımlara bakıldığında 27 adet özel gün kutlama tweetinin yer aldığı görülmektedir. Bu kategorideki tweetlerle Yeni Yıl, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü, Öğretmenler Günü, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gibi Türkiye için önemli günlerin kutlandığı görülmektedir.



Şekil 3.8. Kutlama Tweeti 1; Yeni yıl tebriki

Diğer bir kutlama örneği ise 18 Aralık Göçmenler Günüdür. Ancak bugünün kutlama paylaşımının da sadece Türkçe olarak yapıldığı görülmektedir. Bu durum ise Göçmenler gününün öznesi olan göçmenlerin paylaşımın hedef kitlesinde yer almadığı algısını yaratmaktadır.



Şekil 3.9. Kutlama Tweeti 2 ; Göçmenler Günü

Kutlanan bir diğer özel gün ise 29 Ekim Cumhuriyet Bayramıdır. Bu kutlamanın da sadece Türkçe yapıldığı görülmektedir. Ancak bu tweette otomatik çeviri özelliğinden yararlanılabilmektedir. Bu da tweetin daha geniş bir kitleye hitap edebileceğini göstermektedir.



Şekil 3.10. Kutlama Tweeti 6; Cumhuriyet Bayramı

Yukarıda verilen örneklerle ek olarak, aşağıda Tablo 3.2.'de bu kategorideki tüm tweetler yer almaktadır. Kutlama Tweetleri incelendiğinde diğer kategorilerle uyumlu olarak sayfadaki mentionlara cevap verilmemiş, bu özellik sadece tweet dizisi oluşturmak için kullanılmıştır. Bu durum platformun anlık ve iki yönlü iletişim özelliğinin sistematik bir şekilde kullanılmadığını göstermektedir.

Buna ek olarak bu modelde sadece özel günün ve başarıların kutlanıldığı ve yanlış bilgi verilmediği görülmüştür. Bu kategorideki tweetlerde doğrudan kamuyu bilgilendirme modelinin benimsendiği görülmektedir.

Özel Gün Kutlamaları	Tarih	Saat	Tweet İçeriği
Kutlama Tweeti 1	1.01.2022	01:30:55	#2022 #yeni yıl https://t.co/Dbx518lxOs
Kutlama Tweeti 2	17.12.2021	22:00:27	#tanısansendeseversin https://t.co/XWH615xBJm
Kutlama Tweeti 3	3.12.2021	10:14:42	Birbirimizi anladığımız her an, bir engeli daha yıkar ve yaşamı herkes için daha huzurlu kılarız. Sevgi varsa, engel yoktur! #3AralıkDünyaEngellilerGünü https://t.co/zjPDggO2oJ
Kutlama Tweeti 4	24.11.2021	11:55:07	Ülkemizin her köşesinde görevlerini büyük bir özveriyle yerine getiren tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Gününü kutluyor, şehit öğretmenlerimizi saygı ve rahmetle anıyoruz. #ÖğretmenlerGünü https://t.co/GDlfiOA1zs
Kutlama Tweeti 5	10.11.2021	09:21:24	Mill Mücadelemizin Lideri ve Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, ebediyete intikal edişinin 83. yılında saygı, özlem ve rahmetle anıyoruz. #10Kasım https://t.co/aM13yiT2ln
Kutlama Tweeti 6	29.10.2021	08:57:27	Cumhuriyetimizin ilanının 98'nci yıl dönümünde başta Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve bizlere bu toprakları vatan kılan tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve saygıyla anıyoruz. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız Kutlu Olsun. #29EkimCumhuriyetBayramı https://t.co/CxFEnuxkpH
Kutlama Tweeti 7	19.09.2021	09:43:09	Kahraman gazilerimizin gaziler gününü kutluyor, tüm şehitlerimizi ve ebediyete intikal etmiş gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyoruz. #GazilerGünü https://t.co/2EgaQWFCpF

Kutlama Tweeti 8	30.08.2021	08:23:48	#30Ağustos Zafer Bayramımızın 99. yıl dönümünde, başta Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere şanlı bayrağımızın ve vatanımızın bağımsızlığı uğruna mücadele etmiş olan tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyoruz. https://t.co/STD3w6y0HO
Kutlama Tweeti 9	20.08.2021	14:44:26	"İnsan dilinin altında gizlidir." Gönül coğrafyamızda farklı dillerden farklı çağrılar alsak da tek gerçek lisan olan sevgi dili ile hizmet veriyoruz. #YİMER157 #YİMER6Yaşında #DahafazlaDilDahafazlaHayat
Kutlama Tweeti 10	30.07.2021	17:22:08	İnsan Ticaretiyle Mücadelemize Hassasiyetle Devam Ediyoruz. #DünyaİnsanTicaretiyleMücadeleGünü #İnsanTicaretineDurDe https://t.co/TpcCjmxKEd
Kutlama Tweeti 11	20.07.2021	09:14:18	Hoşgörü ve sevgi ile birlikte nice bayramlarımız olsun. #KurbanBayramı kutlu olsun. https://t.co/szGdXfzDUE
Kutlama Tweeti 12	11.07.2021	15:39:30	Her daim en iyi hizmeti insanımıza sunan tüm @TCNufus ailesinin #DünyaNüfusGünü kutlu olsun. #HayatınHerAnında https://t.co/8086AmNeoR
Kutlama Tweeti 13	14.06.2021	13:01:04	182 yıldır ülkemizin huzur ve güveni için çalışan Jandarma Genel Komutanlığımızın kuruluş yıl dönümü kutlu olsun. @jandarma #iyikiyanımızda #jandarma182Yaşında https://t.co/oJXCZ6kYEEY
Kutlama Tweeti 14	12.06.2021	09:26:27	#DünyaÇocukİşçiliğiİleMücadeleGünü #ÖtesiniGör https://t.co/HdBFqcyzpd
Kutlama Tweeti 15	11.06.2021	18:32:57	İnsanın olduğu her yerde umut olan @Kızılay'ın kuruluşunun 153. yılı kutlu olsun. #Kızılay153Yaşında #iyikiyanımızda https://t.co/aTRqBPxofs
Kutlama Tweeti 16	9.05.2021	14:58:22	#AnnelerGünü kutlu olsun. https://t.co/ataIACeq9L

Kutlama Tweeti 17	23.04.2021	12:06:08	"Her çocuğun çocukça yaşayabilmesi için..." Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 101. yılı ve #23Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun. https://t.co/Rif3OpDIBE
Kutlama Tweeti 18	11.04.2021	13:20:13	Sn. Bakanımıza şükranlarımızı arz ediyoruz.
Kutlama Tweeti 19	11.04.2021	11:04:55	#Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/Uc8480Xirf
Kutlama Tweeti 20	11.04.2021	10:57:29	İnsana dokunuyor, İnsanlığı kazanıyoruz... #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/mAzBvXIXUX
Kutlama Tweeti 21	11.04.2021	10:40:04	İnsan odaklı, çok boyutlu, Milli bir politika ile göçü yönetiyoruz... #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/VrIkTVseZO
Kutlama Tweeti 22	11.04.2021	10:19:15	Medeniyetimizden aldığımız miras gereği... #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/JCoSClaNSF
Kutlama Tweeti 23	12.03.2021	18:21:23	İstiklal Marşımızın kabulünün 100. yılını kutluyor, milli şairimiz #MehmetAkifErsoy'u ve aziz şehitlerimizi bir kez daha saygı ve rahmetle anıyoruz. https://t.co/Wk7ANT17jK
Kutlama Tweeti 24	12.03.2021	14:33:58	"Yağmur, yangın, depremde, @AFADBaskanlik her zaman her yerde" 😊 Kocaman kalpleriyle, Afet konusundaki farkındalıklarıyla, tüm AFAD Gönüllülerimize teşekkür ediyoruz. 🙌🙌🙌 https://t.co/YQ1Air9F25
Kutlama Tweeti 25	8.03.2021	15:00:52	#8MartDünyaKadınlarGünü https://t.co/Xt387ZsCCd
Kutlama Tweeti 26	8.03.2021	15:00:49	#8MartDünyaKadınlarGünü https://t.co/Z0EGHw3tWv
Kutlama Tweeti 27	8.03.2021	15:00:46	Bir gün hatırlamak değil, hiç unutmamak temennisiyle, tüm kadınlarımızın "#8MartDünyaKadınlarGünü"nü kutluyoruz. https://t.co/rtoPJ1dT3L

Tablo 3.2. Göç İdaresi Başkanlığı'nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından 2021 yılında atılan özel gün kutlamalarıyla alakalı tweetler

3.6.4. Taziye Haberi Tweetleri

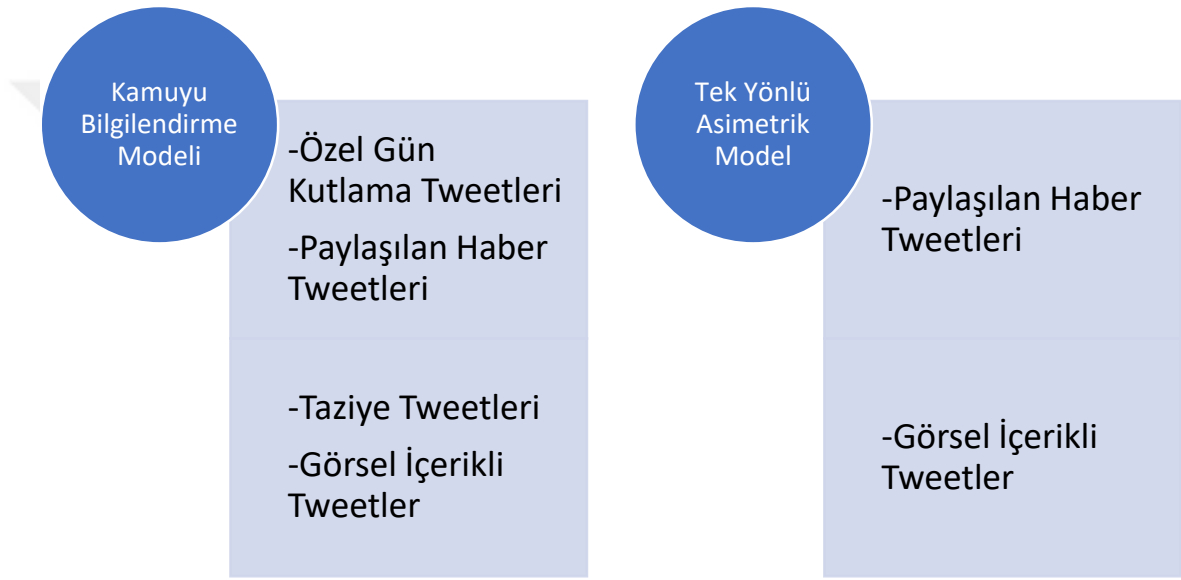
Analiz sonucunda ortaya çıkan son kategori, taziye haberi tweetleridir. Bu kategoride toplamda 3 adet tweet bulunmaktadır. Bu tweetleri, atıldığı tarihi ve tweetin içeriği Tablo 3.3.'de yer almaktadır;

Taziye Haberleri	Tarih	Saat	Tweet İçeriği
Taziye Tweeti 1	2021-11-14	11:35:29	Ahıska Sürgünü'nün 77. yılında sürgünde hayatını kaybeden Ahıska Türklerini rahmet ve hüznle anıyoruz. #14Kasım1944 #AhıskaSürgününün77nciYılı https://t.co/c5fH520T9i
Taziye Tweeti 2	2021-03-14	22:40:43	İçişleri Bakanımız Sayın @suleymansoylu'nun vefat eden muhterem valideleri Servet Soylu Hanımefendiye Allah'tan rahmet, başta Sn. Bakanımız olmak üzere; ailesine, sevenlerine başsağlığı ve sabırlar diliyoruz. Mekanı cennet olsun.
Taziye Tweeti 3	2021-03-04	23:12:26	#Bitlis'te yaşanan elim helikopter kazasında şehit düşen askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılarımıza acil şifalar dileriz. https://t.co/UHaRItxFYc

Tablo 3.3 Göç İdaresi Başkanlığı'nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından 2021 yılında paylaşılan atılan taziye tweetleri

Bu kategoride de paylaşımlar sadece Türkçe yapılmıştır. Diğer kategorilerle uyumlu şekilde, taziye dilekleri paylaşıldıktan sonra gelen başsağlığı dilekleri de dahil olmak üzere atılan mentionlara cevap verilmemiş olduğu görülmektedir. Bu durum her ne kadar platform iki yönlü ve anlık iletişime olanak sağlıyor olsa dahi, platformun tek yönlü iletişim tercih edilerek kullanıldığını göstermektedir.

Bu kategorideki tweetlerde gerçek dışı bilgi verilmediği, sadece iletilen taziye dileklerinin kiminle ilgili olduğuna yer verilmiştir. Bu bağlamda bu kategorideki tweetler halkla ilişkilerin kamuyu bilgilendirme modeli ile uyum göstermektedir. Her bir tweet kategorisinin hangi halkla ilişkiler modeli ile uyduğu Tablo 3.4.'te yer almaktadır.



Tablo 3.4 Halkla ilişkiler modeli ile tweetlerin ilişkisi

3.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Geçmişten günümüze göç kavramı psikoloji, sosyoloji, ekonomi ve halkla ilişkiler gibi çok çeşitli disiplinlerin bakış açılarıyla tartışılmaktadır. İnsanların yaşadıkları ülkeden; ekonomik kriz ve ücret azlığı gibi ekonomik nedenlerle, baskıcı rejimler ve o rejimlerin dayattığı yaşam şekline uyum sağlayamama gibi siyasal nedenlerle, cinsel yönelim, dini inanç ve politik görüş olarak bulundukları yere ait hissedememe gibi sosyokültürel nedenlerle, doğal afet, beklenmedik felaketler ve çevresel faktörler gibi doğal nedenler göç ettiği bilinmektedir. Bu göç hareketinden hem göçmenler hem de göç ettikleri ülkedeki vatandaşlar farklı şekilde etkilenmektedir.

İki veya daha fazla kültürün bir arada yaşamak, birbirine uyumlanmak ve adaptasyon gibi süreçlerin göçü takip etmesi, göçün toplumsal boyutuyla ilişkilendirilmektedir. Diğer yandan göç eden bireyler de değişen yaşam standardı, yaşam çevresindeki ani değişim ve adaptasyon sürecinin oluşturduğu baskı gibi nedenlerle psikolojik olarak göçten etkilenmektedir. Adaptasyon sürecinin temel öğelerinden olan iletişim ise göçün göçmenleri etkileyen bir diğer boyutudur. Göçmenlerin göç ettikleri ülkenin dilini bilmeleri adaptasyon sürecine olumlu yönde etki ederken, dil bilmemek adaptasyonu geciktiren sebeplerin arasında sıralanmaktadır.

Göç veren ve göç alan ülkeler de bu durumdan farklı şekillerde etkilenmektedir. Kitleler halinde göç veren ülkelere bakıldığında, politik boyutta sıkıntıların yaşandığı ve belirli bir görüşü dayatan rejimlerin varlığından söz edilmektedir. Diğer yandan göç alan ülkelerinse ev sahipliği yapacak olduğu yeni nüfusa yönelik politikalar ve stratejiler geliştirdiği görülmektedir. Bu yeni stratejiler ve politikalar ise göç idaresine yönelik atılan adımları ve göçün beraberinde getirdiği sorunların çözümlerini içermektedir. Bu sorunlara örnek olarak adaptasyon sorunu, kutuplaşma sorunu, güvenlik sorunu, ekonomi sorunu ve iletişim kaynaklı sorunlar verilebilir. Türkiye’de göç yönetimi konusunda belirlemiş olduğu stratejiler ve politikalar doğrultusunda adımlar atmaktadır.

Türkiye, çevre ülkelerinde yaşanan savaşlar ve Avrupa’ya geçiş güzergahında bulunması nedeniyle birçok farklı ülkeden düzenli ve düzensiz göçmene, sığınmacıya ve mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Ev sahipliği yapılan nüfusun sayısının milyonlarla ifade edilir halde olması, göç yönetimini ve bu yönetim için benimsenen stratejileri önemli kılmaktadır. Özellikle de yeni nüfusun ülkeye adaptasyonu ile ev sahibi ülke vatandaşları ile olan iletişiminin sağlıklı ilerleyebilmesi ve hem göçmenlerin hem de Türk vatandaşlarının süreçle ilgili doğru bilgiye ulaşabilmeleri noktalarında, ülkenin benimsediği iletişimsel göç politikası, iletişim stratejileri ve halkla ilişkiler stratejileri önem taşımaktadır.

Günümüz teknolojisi her çeşit bilginin oldukça hızlı yayılmasına elverişli durumdadır. Gelişen teknolojinin bir sonucu olarak, iletişim de dijitalleşmektedir. Bu

noktada halkla ilişkiler bağlamında iletişimsel göç politikalarının dijital boyutu önem arz etmektedir. Türkiye'nin göç iletişimini sosyal medya ve web siteleri üzerinden yürütüyor oluşu da ülkenin halkla ilişkiler ve iletişim stratejilerinde dijitalle yönelmekte olduğunu göstermektedir. Bu noktada çalışma göç araştırmalarına güncel bir perspektiften yaklaşmaktadır.

Bu bağlamda araştırmada cevaplanmak istenen sorulardan ikisi, Türkiye'nin göç politikasında kullanılan iletişim stratejilerini ve bu stratejilerin aktarım kanallarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda yapılan kaynak taramaları ve bir araya getirilen güncel örnekler sonucunda;

- Göç iletişimde dijital platformlardan yararlanıldığı
- Sosyal medya platformları ve web siteleri üzerinden göç politikalarına ilişkin bilgi akışı sağlandığı
- Twitter platformunda diğer kullanıcılardan gelen mentionlarla iletilen sorulara, yorumlara, iyi dileklere geri dönülmediği
- Bu iletişim gerçekleştirilirken sosyal medya platformlarının iki yönlü ve anlık iletişim özelliklerinden faydalanılmadığı
- Ağırlıklı olarak tek yönlü, kaynaktan alıcıya iletişimin tercih edildiği
- Bakanlık, Göç İdaresi gibi önemli kurumların ve önemli kişilerin Twitter, Instagram, Facebook sayfalarını aktif şekilde kullandığı ve geniş takipçi kitlelerine ulaştığı
- Göç İdaresi Başkanlığı'nın Twitter sayfasında göçmenleri konu alan haberlerdense, göçe ilişkin çalışmaları içeren haber paylaşımlarına yer verildiği
- Göçmenlerin topluma uyum sürecine ilişkin çalışmaların projeler ve halk buluşmaları yoluyla sağlandığı
- Bu tür etkinliklerin görsel ağırlıklı şekilde paylaşarak görünürlüğünün artırılmaya yönelik, platformun dört görsel kullanarak paylaşım yapma özelliğinden sıkça faydalandığı

- Göçmenlere yönelik ikamet izni gibi bilgilendirme içerikli tweet dizilerinin Türkçe, İngilizce, Almanca, Rusça, Farsça ve Arapça olmak üzere 6 farklı dilde oluşturulduğu görülmektedir.

Yukarıdaki bilgilerden hareketle, Göç İdaresi Başkanlığı tarafından, sosyal medya dijital halkla ilişkiler aracı olarak kullanılsa da platformun sağladığı tüm özelliklerden tam anlamıyla yararlanılmadığı görülmektedir. Bu durum, güncel araçlardan tam yetkinlikle faydalanılmadığına işaret etmektedir. Sosyal medyada yürütülen çalışmalarda tümüyle ve sadece geleneksel halkla ilişkiler yöntemlerinin kullanılması pek mümkün görünmemektedir. Nitekim organizasyon istemese dahi platform kamunun organizasyona mesaj ve yorum iletilmesine olanak tanımaktadır (Instagram ve Twitter platformlarının direkt mesaj (DM) özelliği, paylaşılan gönderilerin altına yorum bırakma özelliği gibi). Bu durumun bir sonucu olarak, uygulanan stratejilerde, geleneksel ve dijital yöntemlerin birbirleriyle daha uyumlu ve yenilikçi şekilde kullanılması bir gereklilik haline gelmektedir. Ancak kişilerin mention yoluyla ilettikleri görüşlere, yorumlara ve eleştirilere doğrudan organizasyondan gelen yanıtlar alamaması, bireylerde kötü yorum yapmaya başlama veya sürdürme tepkisine yol açabilmektedir. Örneğin Göç İdaresi Başkanlığı'nın Twitter hesabına atılan mentionlara cevap vermemesinin, göçmenlere yönelik yapılan olumsuz yorumların gelmeye devam etmesinin önüne geçmemesi gibi.

Bu bağlamda araştırmada cevaplanmak istenen diğer bir soruda Türkiye'nin iletişimsel göç politikası yürütülürken yararlanılan halkla ilişkiler modelinin ne olduğuna odaklanılmaktadır. İçerik analizi sonucunda atılan tweetlerin dört ayrı kategoride olduğu görülmektedir. Bu kategoriler ise ***görsel içerikli tweetler, paylaşılan haber tweetleri, özel gün kutlama tweetleri ve taziye tweetleridir.***

Analiz sonucunda Grunig ve Hunt'ın (1984) ortaya koyduğu dört halkla ilişkiler modelinden, her bir tweet kategorisiyle eşleşen halkla ilişkiler modelinin kamuyu bilgilendirme modeli olduğu görülmektedir. Çünkü her tweette, sadece gerçek bilgiler aktarılmış, verilen bilgiler görsellerle desteklenerek şüpheyi yer bırakmamıştır. Örneğin

etkinlik yapıldığının bilgisini veren tweetin altında, etkinlikten çekilmiş fotoğraflar ve videolar yer almaktadır.

Diğer yandan tek bir modelin benimsenmediği de açıkça görülmektedir. Dört kategoriden paylaşılan haber tweetleri ile görsel içerikli tweetler tek yönlü asimetrik modelin sosyal medya kullanımıyla ortaya çıkan, halk buluşmalarının paylaşımı içeriklerinin yer alması nedeniyle bu model ile de uyumaktadır.

Göç İdaresi Başkanlığı'nın resmi hesabından atılan tweetlerde istikrarlı bir biçimde tek yönlü iletişimin kullanılması dikkat çekmektedir. Kamuyu bilgilendirme modeli ile tek yönlü asimetrik modelin ortak paydası iletişimde geri bildirimde önem verilmemesidir. Ancak bu modellerin sosyal medyanın yapısına uymayan bir biçimde kullanılması, iletişim stratejilerinin geliştirilmeye ihtiyacı olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda bu çalışmada, dijital iletişim stratejilerine bir öneri vererek katkı sunmak önem taşımaktadır.

Önerilen yeni iletişim politikası, temelinde iki yönlü iletişime ağırlık veren ve organizasyonun kendisine yönelik beklentilere daha fazla cevap veren bir konumda temsil edilmesini önemsemektedir. Çünkü Göç İdaresi'nin mevcut stratejileri göz önüne alındığında, göçmenlerin ve ev sahibi ülke vatandaşlarının organizasyondan bir dönüt alamadığı görülmektedir. Aynı zamanda Göç İdaresi'nin hitap ettiği kitlenin değişkenliği de haber almak için Twitter kullanan kitle için tweetlerin atıldığı dilden kaynaklı daha az kapsayıcı hale gelmektedir. Bu nedenle iletişim stratejileri planlanırken hedef kitlenin dilinde de paylaşımlar yapılarak, doğru bilginin daha geniş kitlelere ulaştırılmasını sağlamak önem taşımaktadır.

Sonuç olarak göç iletişiminden sorumlu organizasyonlara, Philips'in (2009) ortaya koymuş olduğu yeni medya uyarlaması ışığında halkla ilişkiler modelleri tablosu bağlamında iki yönlü iletişimi temel alan, sosyal medya platformlarını en güncel özelliklerini tümüyle kullanan, kamudan gelen geri bildirimleri önemseyen, hitap ettikleri hedef kitleye yönelik paylaşımlarda bulunan ve daha kapsayıcı bir iletişim stratejisini temel almaları önerilmektedir.

EKLER

EK 1: Göç İdaresi Başkanlığı'nın (@gocidaresi) resmi Twitter hesabından 2021 yılında atılan görsel içerikli tweetler

Görsel İçerikli Tweetler	Tarih	Saat	Tweet İçeriği
1. Görsel İçerikli Tweet	23.02.2022	23:03:10	İçişleri Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli @Gocidaresi Başkanımız Sn.@DrSavasUnlu'nun katılımı ile düzenlenen "Medya Temsilcileri İle Göç Buluşması-2" toplantısında basın mensupları ile bir araya geldik. https://t.co/qpiqh3u08E
2. Görsel İçerikli Tweet	23.02.2022	23:03:10	İçişleri Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli @Gocidaresi Başkanımız Sn.@DrSavasUnlu'nun katılımı ile düzenlenen "Medya Temsilcileri İle Göç Buluşması-2" toplantısında basın mensupları ile bir araya geldik. https://t.co/qpiqh3u08E
3. Görsel İçerikli Tweet	17.02.2022	15:18:48	İçişleri Bakanımız Sn. @suleymansoylu Başkanlığında, Bakan Yardımcımız Sn.@ismailcatakli ve Başkanımız Sn.@DrSavasUnlu'nun katılımı ile düzenlenen "Medya Temsilcileri Göç Buluşması"nda medya temsilcileri ve basın mensupları ile bir araya geldik. https://t.co/BGup3gTQHv
4. Görsel İçerikli Tweet	17.02.2022	15:18:48	İçişleri Bakanımız Sn. @suleymansoylu Başkanlığında, Bakan Yardımcımız Sn.@ismailcatakli ve Başkanımız Sn.@DrSavasUnlu'nun katılımı ile düzenlenen "Medya Temsilcileri Göç Buluşması"nda medya temsilcileri ve basın mensupları ile bir araya geldik. https://t.co/BGup3gTQHv
5. Görsel İçerikli Tweet	14.02.2022	09:04:11	İkamet İzinleri Hakkında ↓ https://t.co/EZiq8HC4YU https://t.co/j4PSWM7OJ8

6. Görsel İçerikli Tweet	12.02.2022	13:02:58	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/oN6cQttOhv
7. Görsel İçerikli Tweet	11.02.2022	17:47:36	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/nhylDsEtTo https://t.co/nZnLFCuC5G
8. Görsel İçerikli Tweet	29.01.2022	17:06:26	Sayın Fatih Altaylı'nın "Resmi Sitede FETÖ Reklamı" adlı köşe yazısında geçen ifadeler bühtan olup, Başkanlığımıza yönelik bu iftiranın acilen düzeltilmesini bekliyoruz. https://t.co/YF6PLA8xHf
9. Görsel İçerikli Tweet	29.01.2022	17:06:26	Sayın Fatih Altaylı'nın "Resmi Sitede FETÖ Reklamı" adlı köşe yazısında geçen ifadeler bühtan olup, Başkanlığımıza yönelik bu iftiranın acilen düzeltilmesini bekliyoruz. https://t.co/YF6PLA8xHf
10. Görsel İçerikli Tweet	27.01.2022	09:14:00	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/nhylDsEtTo https://t.co/LwDdQWfZpK
11. Görsel İçerikli Tweet	26.01.2022	17:22:06	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/7CpSfUE1I9 https://t.co/LdZnRM72pZ
12. Görsel İçerikli Tweet	26.01.2022	09:02:44	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/Y12quoE5Ze
13. Görsel İçerikli Tweet	24.01.2022	17:10:07	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/TKXtrL6UXm https://t.co/fl5jaZzDua
14. Görsel İçerikli Tweet	24.01.2022	14:44:18	Türkiye'de yaşama dair birçok konuda bilgiye 6 dilde erişim sağlayabileceğiniz Live in Türkiye hizmete açıldı. https://t.co/Hbad76K12x https://t.co/8s0AVztbmM
15. Görsel İçerikli Tweet	24.01.2022	09:09:38	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/4gDEHfczRS https://t.co/Tbq5tdQjc4

16. Görsel İçerikli Tweet	23.01.2022	13:07:41	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/eoo5hBICKZ
17. Görsel İçerikli Tweet	22.01.2022	13:05:39	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/d3leYZCQMW
18. Görsel İçerikli Tweet	21.01.2022	17:05:38	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/tPCw9FK88x
19. Görsel İçerikli Tweet	21.01.2022	09:02:56	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/Wd4XE0I3Wj https://t.co/RaIipKAN7H
20. Görsel İçerikli Tweet	20.01.2022	17:06:43	İkamet İzinleri Hakkında https://t.co/anjx5ku0x4
21. Görsel İçerikli Tweet	1.01.2022	01:30:55	#2022 #yeniyl https://t.co/Dbx518lxOs
22. Görsel İçerikli Tweet	22.12.2021	20:17:03	Türk Kızılay'ımıza destek olmak için kan bağışı etkinliği düzenledik... @TC_icisleri @Kizilay https://t.co/l0Q2jbW0JK
23. Görsel İçerikli Tweet	22.12.2021	20:17:03	Türk Kızılay'ımıza destek olmak için kan bağışı etkinliği düzenledik... @TC_icisleri @Kizilay https://t.co/l0Q2jbW0JK
24. Görsel İçerikli Tweet	17.12.2021	22:00:27	#tanısansendeseversin https://t.co/XWH615xBJm
25. Görsel İçerikli Tweet	16.12.2021	18:02:55	Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde düzenlenen "Kültürlerin Buluşma Noktası Türkiye" 18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü 13 ilimizde çeşitli etkinliklerle kutlanacak.   https://t.co/1VdrhBWpHt #tanısansendeseversin https://t.co/ndZBUwIBYs

26. Görsel İçerikli Tweet	16.12.2021	18:02:55	Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde düzenlenen "Kültürlerin Buluşma Noktası Türkiye" 18 Aralık Uluslararası Göçmenler Günü 13 ilimizde çeşitli etkinliklerle kutlanacak.   https://t.co/1VdrhBWpHt #tanısansendeseversin https://t.co/ndZBUwIBYs
27. Görsel İçerikli Tweet	11.12.2021	13:01:56	 @Gocidaresi Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde düzenlenen, @FotoMuhabirleri tarafından organize edilen "Bir Fotoğraf Bin Hikaye" Göç Fotoğrafları Yarışması sonuçlandı... https://t.co/JJ8GIQEnwW https://t.co/qODsQPOsS9
28. Görsel İçerikli Tweet	11.12.2021	13:01:56	 @Gocidaresi Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde düzenlenen, @FotoMuhabirleri tarafından organize edilen "Bir Fotoğraf Bin Hikaye" Göç Fotoğrafları Yarışması sonuçlandı... https://t.co/JJ8GIQEnwW https://t.co/qODsQPOsS9
29. Görsel İçerikli Tweet	9.12.2021	16:38:31	Başkanlığımız ile @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen "Uyum Biz Bize Sohbetler" etkinliğinin 17'incisi Kütahya'da gerçekleştirildi. https://t.co/73cC8SlONJ
30. Görsel İçerikli Tweet	9.12.2021	16:38:31	Başkanlığımız ile @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen "Uyum Biz Bize Sohbetler" etkinliğinin 17'incisi Kütahya'da gerçekleştirildi. https://t.co/73cC8SlONJ
31. Görsel İçerikli Tweet	3.12.2021	10:14:42	Birbirimizi anladığımız her an, bir engeli daha yıkar ve yaşamı herkes için daha huzurlu kılarız. Sevgi varsa, engel yoktur! #3AralıkDünyaEngellilerGünü https://t.co/zjPDggO2oJ
32. Görsel İçerikli Tweet	24.11.2021	11:55:07	Ülkemizin her köşesinde görevlerini büyük bir özveriyle yerine getiren tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Gününü kutluyor, şehit öğretmenlerimizi saygı ve rahmetle anıyoruz. #ÖğretmenlerGünü https://t.co/GDlfiOA1zs
33. Görsel İçerikli Tweet	15.11.2021	10:15:28	Başkanlığımız, @WorldBank ve @Kizilay iş birliğinde ülkemizde yaşayan yabancıların sosyal uyumunu arttırmak amacıyla "Sosyal Hayata Uyumun Desteklenmesi Projesi" kapsamında teknoloji atölyeleri, spor yolu ile uyum faaliyetleri ve mobil tiyatro etkinlikleri gerçekleştirildi. https://t.co/iRMXfTCfZp

34. Görsel İçerikli Tweet	15.11.2021	10:15:28	Başkanlığımız, @WorldBank ve @Kizilay iş birliğinde ülkemizde yaşayan yabancıların sosyal uyumunu arttırmak amacıyla "Sosyal Hayata Uyumun Desteklenmesi Projesi" kapsamında teknoloji atölyeleri, spor yolu ile uyum faaliyetleri ve mobil tiyatro etkinlikleri gerçekleştirildi. https://t.co/iRMXfTCfZp
35. Görsel İçerikli Tweet	14.11.2021	11:35:29	Ahıska Sürgünü'nün 77. yılında sürgünde hayatını kaybeden Ahıska Türklerini rahmet ve hüznle anıyoruz. #14Kasım1944 #AhıskaSürgününün77nciYılı https://t.co/c5fH520T9i
36. Görsel İçerikli Tweet	14.11.2021	13:36:56	"Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes" sloganıyla başlatılan, toplam 252 milyon fidanın dikildiği etkinliğe Antalya İl Göç İdaresi Müdürlüğümüz, ilde bulunan yabancılarla birlikte katıldı. https://t.co/DIZVha5J6r
37. Görsel İçerikli Tweet	14.11.2021	13:36:56	"Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes" sloganıyla başlatılan, toplam 252 milyon fidanın dikildiği etkinliğe Antalya İl Göç İdaresi Müdürlüğümüz, ilde bulunan yabancılarla birlikte katıldı. https://t.co/DIZVha5J6r
38. Görsel İçerikli Tweet	12.11.2021	13:16:45	12.11.2021 Tarihli Basın Açıklaması https://t.co/S5GsuLD176 https://t.co/9GS9wQbLse
39. Görsel İçerikli Tweet	10.11.2021	09:21:24	Mill Mücadelemizin Lideri ve Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü, ebediyete intikal edişinin 83. yılında saygı, özlem ve rahmetle anıyoruz. #10Kasım https://t.co/aM13yiT2ln
40. Görsel İçerikli Tweet	10.11.2021	12:32:52	Başkanlığımız ve @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdur Korumaya Yönelik Gerçekleştirilen İş ve İşlemler ile Uluslararası Koruma Eğitimi Gaziantep ve Hatay illerinde gerçekleştirildi. https://t.co/dxVYqIYw8i
41. Görsel İçerikli Tweet	10.11.2021	12:32:52	Başkanlığımız ve @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdur Korumaya Yönelik Gerçekleştirilen İş ve İşlemler ile Uluslararası Koruma Eğitimi Gaziantep ve Hatay illerinde gerçekleştirildi. https://t.co/dxVYqIYw8i
42. Görsel	5.11.2021	09:51:18	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikasını, TSE tarafından gerçekleştirilen detaylı bir inceleme

İçerikli Tweet			sonrasında bünyemize kazandırmış bulunmaktayız. https://t.co/I6ruJO3Q39
43. Görsel İçerikli Tweet	5.11.2021	09:51:18	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikasını, TSE tarafından gerçekleştirilen detaylı bir inceleme sonrasında bünyemize kazandırmış bulunmaktayız. https://t.co/I6ruJO3Q39
44. Görsel İçerikli Tweet	4.11.2021	15:14:51	Başkanlığımız ile @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen “Uyum Biz Bize Sohbetler” etkinliğinin 16'ncısı 01-02 Kasım 2021 tarihleri arasında Tokat'ta gerçekleştirildi. https://t.co/rSWJt0805m
45. Görsel İçerikli Tweet	4.11.2021	11:42:55	Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde, ev sahibi toplumla ülkemizde yaşayan yabancıların sosyal uyumunu artırmak amacıyla düzenlenen 'Uyum Buluşmaları' Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde gerçekleştirildi. https://t.co/B2atpdfIEh
46. Görsel İçerikli Tweet	4.11.2021	15:14:51	Başkanlığımız ile @UNHCRTurkey iş birliğinde düzenlenen “Uyum Biz Bize Sohbetler” etkinliğinin 16'ncısı 01-02 Kasım 2021 tarihleri arasında Tokat'ta gerçekleştirildi. https://t.co/rSWJt0805m
47. Görsel İçerikli Tweet	4.11.2021	11:42:55	Başkanlığımız ve @IOMturkey iş birliğinde, ev sahibi toplumla ülkemizde yaşayan yabancıların sosyal uyumunu artırmak amacıyla düzenlenen 'Uyum Buluşmaları' Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerinde gerçekleştirildi. https://t.co/B2atpdfIEh
48. Görsel İçerikli Tweet	1.11.2021	18:35:02	BASIN AÇIKLAMASI   https://t.co/mWVJtpysRX https://t.co/4bbz96k7XL
49. Görsel İçerikli Tweet	29.10.2021	08:57:27	Cumhuriyetimizin ilanının 98'nci yıl dönümünde başta Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve bizlere bu toprakları vatan kılan tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve saygıyla anıyoruz. 29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız Kutlu Olsun. #29EkimCumhuriyetBayramı https://t.co/CxFEnuxkpH
50. Görsel İçerikli Tweet	28.10.2021	15:19:32	Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare Toplantıları İstanbul'da 8 ilçede 5 ayrı çalıştay ile gerçekleştirildi. https://t.co/qealqqWRmG
51. Görsel İçerikli Tweet	28.10.2021	09:53:10	İçişleri Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nün katılımıyla Göç ve Uluslararası Koruma Konularında Kamu Farkındalığının Arttırılmasına Dair Teknik Projesi

			kapsamında Göç Alanında Yerel Yönetimler İstişare Çalıştayı hibrit olarak gerçekleştirildi. https://t.co/jU5iHG7QUg
52. Görsel İçerikli Tweet	28.10.2021	15:19:32	Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare Toplantıları İstanbul'da 8 ilçede 5 ayrı çalıştay ile gerçekleştirildi. https://t.co/qealqqWRmG
53. Görsel İçerikli Tweet	28.10.2021	09:53:10	İçişleri Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nün katılımıyla Göç ve Uluslararası Koruma Konularında Kamu Farkındalığının Arttırılmasına Dair Teknik Projesi kapsamında Göç Alanında Yerel Yönetimler İstişare Çalıştayı hibrit olarak gerçekleştirildi. https://t.co/jU5iHG7QUg
54. Görsel İçerikli Tweet	27.10.2021	22:58:37	BASIN AÇIKLAMASI  https://t.co/9hRxJ4GvjX https://t.co/hTLHjUS2bV
55. Görsel İçerikli Tweet	4.10.2021	13:52:42	Gururluyuz 
56. Görsel İçerikli Tweet	4.10.2021	13:52:42	Gururluyuz 
57. Görsel İçerikli Tweet	29.09.2021	10:11:09	Türkiye'nin Göç Dergisi Kırangıç ve "her çocuk çocukça yaşamalı" mottosuyla yola çıkan Muyu Çocuk Dergi ikinci sayısı sizlerle! Second issues of Kırangıç, Turkey's migration newsletter, and Muyu Çocuk with the motto "All children deserve to live like children." are out now! https://t.co/HmqVyoX0vG
58. Görsel İçerikli Tweet	29.09.2021	10:11:09	Türkiye'nin Göç Dergisi Kırangıç ve "her çocuk çocukça yaşamalı" mottosuyla yola çıkan Muyu Çocuk Dergi ikinci sayısı sizlerle! Second issues of Kırangıç, Turkey's migration newsletter, and Muyu Çocuk with the motto "All children deserve to live like children." are out now! https://t.co/HmqVyoX0vG
59. Görsel	23.09.2021	22:14:04	Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak katılım sağladığımız dünyanın en büyük teknoloji etkinliği

İçerikli Tweet			olan Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali #TEKNOFEST2021'de Milli Parmak İzi Sistemi, YİMER 157, Live in Turkey ve MUYU çocuk internet sitesinin tanıtımlarını gerçekleştirdik.
60. Görsel İçerikli Tweet	23.09.2021	22:14:04	Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak katılım sağladığımız dünyanın en büyük teknoloji etkinliği olan Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali #TEKNOFEST2021'de Milli Parmak İzi Sistemi, YİMER 157, Live in Turkey ve MUYU çocuk internet sitesinin tanıtımlarını gerçekleştirdik.
61. Görsel İçerikli Tweet	19.09.2021	09:43:09	Kahraman gazilerimizin gaziler gününü kutluyor, tüm şehitlerimizi ve ebediyete intikal etmiş gazilerimizi rahmet ve şükranla anıyoruz. #GazilerGünü https://t.co/2EgaQWFCpF
62. Görsel İçerikli Tweet	15.09.2021	15:30:37	Genel Müdürlüğümüzün ev sahipliğinde düzenlenen “Göç Kurulu Toplantısı”nın on birincisi İçişleri Bakanımız Sn. @suleymansoylu başkanlığında 15 Eylül 2021 Çarşamba günü gerçekleştirildi. Kurulda, Göç yönetimine ilişkin mevcut durum değerlendirildi. https://t.co/ps9ndRgkwA
63. Görsel İçerikli Tweet	15.09.2021	15:30:37	Genel Müdürlüğümüzün ev sahipliğinde düzenlenen “Göç Kurulu Toplantısı”nın on birincisi İçişleri Bakanımız Sn. @suleymansoylu başkanlığında 15 Eylül 2021 Çarşamba günü gerçekleştirildi. Kurulda, Göç yönetimine ilişkin mevcut durum değerlendirildi. https://t.co/ps9ndRgkwA
64. Görsel İçerikli Tweet	1.09.2021	18:56:08	Ankara ili özelinde Bakanlığımızca alınan kararlar hakkında duyuru  https://t.co/SpOKiIQ5Bk https://t.co/NsNN0t57wT
65. Görsel İçerikli Tweet	30.08.2021	08:23:48	#30Ağustos Zafer Bayramımızın 99. yıl dönümünde, başta Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere şanlı bayrağımızın ve vatanımızın bağımsızlığı uğruna mücadele etmiş olan tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyoruz. https://t.co/STD3w6y0HO
66. Görsel İçerikli Tweet	30.07.2021	17:22:08	İnsan Ticaretiyle Mücadelemize Hassasiyetle Devam Ediyoruz. #DünyaİnsanTicaretiyleMücadeleGünü #İnsanTicaretineDurDe https://t.co/TpcCjmxKEd
67. Görsel	24.07.2021	12:17:55	Bayram dönüşü trafik yoğunlaştı. ⚠Dikkat 🙏Sabır 🙏Kural Lütfen dikkatle, sabırla, kurallara uyalım.

İçerikli Tweet			Sevdikleriniz ve kendiniz için, Dikkatle #YolVerHayata ❤️🚗📱 https://t.co/YO8ZHB3Ken
68. Görsel İçerikli Tweet	20.07.2021	09:14:18	Hoşgörü ve sevgi ile birlikte nice bayramlarımız olsun. #KurbanBayramı kutlu olsun. https://t.co/szGdXfzDUE
69. Görsel İçerikli Tweet	14.07.2021	15:36:42	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı ile @unicefturk iş birliğinde, "Kadın varsa umut, umut varsa yaşam var" sloganı ile düzenlenen #YereldeKadınBuluşmaları'nın dokuzuncusu İstanbul-Esenyurt'ta gerçekleştirildi. #KadınVarsaUmutVar https://t.co/L2HR7i3eME
70. Görsel İçerikli Tweet	14.07.2021	15:36:42	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı ile @unicefturk iş birliğinde, "Kadın varsa umut, umut varsa yaşam var" sloganı ile düzenlenen #YereldeKadınBuluşmaları'nın dokuzuncusu İstanbul-Esenyurt'ta gerçekleştirildi. #KadınVarsaUmutVar https://t.co/L2HR7i3eME
71. Görsel İçerikli Tweet	11.07.2021	15:39:30	Her daim en iyi hizmeti insanımıza sunan tüm @TCNufus ailesinin #DünyaNüfusGünü kutlu olsun. #HayatınHerAnında https://t.co/8086AmNeoR
72. Görsel İçerikli Tweet	30.06.2021	09:46:00	Kademeli Normalleşme Tedbirleri Genelgesi ⬇️⬇️⬇️ https://t.co/jfoCxWNMCE https://t.co/PRF9V6kcIA
73. Görsel İçerikli Tweet	27.06.2021	11:49:48	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı ve @unicefturk iş birliğinde, "Kadın varsa umut, umut varsa yaşam var" sloganı ile düzenlenen #YereldeKadınBuluşmaları'nın sekizincisi Afyonkarahisar'da gerçekleştirildi. #KadınVarsaUmutVar https://t.co/pHJ9KmEhoI
74. Görsel İçerikli Tweet	27.06.2021	11:49:48	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı ve @unicefturk iş birliğinde, "Kadın varsa umut, umut varsa yaşam var" sloganı ile düzenlenen #YereldeKadınBuluşmaları'nın sekizincisi Afyonkarahisar'da gerçekleştirildi. #KadınVarsaUmutVar https://t.co/pHJ9KmEhoI
75. Görsel İçerikli Tweet	22.06.2021	10:46:20	Genel Müdürlüğümüz ve @IOMturkey iş birliği ile düzenlenen "İnsan Ticaretiyle Mücadele Vali Yardımcıları İstişare Toplantısı" Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli ve Genel Müdürümüz Sn.

			@DrSavasUnlu'nun katılımları ile Antalya'da gerçekleştirildi. https://t.co/ZsxcqiA14N
76. Görsel İçerikli Tweet	22.06.2021	10:46:20	Genel Müdürlüğümüz ve @IOMturkey iş birliği ile düzenlenen "İnsan Ticaretiyle Mücadele Vali Yardımcıları İstişare Toplantısı" Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli ve Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nun katılımları ile Antalya'da gerçekleştirildi. https://t.co/ZsxcqiA14N
77. Görsel İçerikli Tweet	21.06.2021	20:51:46	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından #20HaziranDünyaMültecilerGünü kapsamında "Bugüne Yürüyelim, Yarına Koşalım" sloganı ile düzenlenen Mülteciler Günü Yürüyüşü yerel halk ve farklı uyruklardan birçok kişinin katılımı ile gerçekleştirildi. https://t.co/2XKk4HGFdN
78. Görsel İçerikli Tweet	21.06.2021	20:51:46	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından #20HaziranDünyaMültecilerGünü kapsamında "Bugüne Yürüyelim, Yarına Koşalım" sloganı ile düzenlenen Mülteciler Günü Yürüyüşü yerel halk ve farklı uyruklardan birçok kişinin katılımı ile gerçekleştirildi. https://t.co/2XKk4HGFdN
79. Görsel İçerikli Tweet	17.06.2021	08:29:37	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare toplantılarının ikincisi, İstanbul Ataşehir&Maltepe mahalle muhtarlarının katılımı ile çevrim içi gerçekleştirildi. #BizimMahallemiz https://t.co/dk8SG8SBjL
80. Görsel İçerikli Tweet	17.06.2021	08:29:37	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare toplantılarının ikincisi, İstanbul Ataşehir&Maltepe mahalle muhtarlarının katılımı ile çevrim içi gerçekleştirildi. #BizimMahallemiz https://t.co/dk8SG8SBjL
81. Görsel İçerikli Tweet	14.06.2021	13:01:04	182 yıldır ülkemizin huzur ve güveni için çalışan Jandarma Genel Komutanlığımızın kuruluş yıl dönümü kutlu olsun. @jandarma #iyikiyanımızda #jandarma182Yaşında https://t.co/oJXCZ6kYey
82. Görsel	13.06.2021	12:52:13	Genel Müdürlüğümüz, @IOMturkey ve @UNHCRTurkey iş birliğinde, Geri Gönderme Merkezlerinde çalışan 7. ve 8. promosyon İl Göç

İçerikli Tweet			Uzman Yardımcılarına Yönelik Oryantasyon Eğitimi Antalya’da gerçekleştirildi. https://t.co/e56LyRDVCs
83. Görsel İçerikli Tweet	13.06.2021	10:52:28	Bakan Yardımcımız Sn. T.Sabri Erdil @serdilt Verimlilik&Tehnoloji Fuarında standımızı ziyaret ederek Milli Parmak İzi Projesi hakkında bilgi aldı. https://t.co/nDCTN63yop
84. Görsel İçerikli Tweet	13.06.2021	12:52:13	Genel Müdürlüğümüz, @IOMturkey ve @UNHCRTurkey iş birliğinde, Geri Gönderme Merkezlerinde çalışan 7. ve 8. promosyon İl Göç Uzman Yardımcılarına Yönelik Oryantasyon Eğitimi Antalya’da gerçekleştirildi. https://t.co/e56LyRDVCs
85. Görsel İçerikli Tweet	13.06.2021	10:52:28	Bakan Yardımcımız Sn. T.Sabri Erdil @serdilt Verimlilik&Tehnoloji Fuarında standımızı ziyaret ederek Milli Parmak İzi Projesi hakkında bilgi aldı. https://t.co/nDCTN63yop
86. Görsel İçerikli Tweet	12.06.2021	09:26:27	#DünyaÇocukİşçiliğiİleMücadeleGünü #ÖtesiniGör https://t.co/HdBFqcyzpd
87. Görsel İçerikli Tweet	11.06.2021	18:32:57	İnsanın olduğu her yerde umut olan @Kızılay'ın kuruluşunun 153. yılı kutlu olsun. #Kızılay153Yasında #iyikiyanımızda https://t.co/aTRqBPxofs
88. Görsel İçerikli Tweet	11.06.2021	21:56:22	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare toplantılarının ilki, İstanbul Beykoz mahalle muhtarlarının katılımı ile çevrim içi gerçekleştirildi. #BizimMahallemiz https://t.co/ISQE1Gqcr5
89. Görsel İçerikli Tweet	11.06.2021	21:56:22	Genel Müdürlüğümüz Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı tarafından düzenlenen Uyum Mahalle Buluşmaları Muhtarlar Çalıştay ve İstişare toplantılarının ilki, İstanbul Beykoz mahalle muhtarlarının katılımı ile çevrim içi gerçekleştirildi. #BizimMahallemiz https://t.co/ISQE1Gqcr5
90. Görsel İçerikli Tweet	27.05.2021	13:57:53	Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu’nün dönem başkanlığımız stratejisi sunumunun ardından, düzensiz göçle mücadele ve işgücü göçü alanında iyi uygulama örneklerine dair bilgi paylaşımında bulunuldu.
91. Görsel	27.05.2021	13:57:53	27.01.2021’de iki yıllık dönem başkanlığı devralınan Almatı Süreci’nin ilk etkinliği olan Kıdemli Memurlar Toplantısı, Genel Müdürlüğümüz ev

İçerikli Tweet			sahipliğinde Orta Asya bölgesinden üye ülkeler, UNHCR ve IOM yetkililerinin katılımı ile İstanbul'da gerçekleştirildi. https://t.co/K9RnNSBYdz
92. Görsel İçerikli Tweet	27.05.2021	13:57:53	Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'nun dönem başkanlığımız stratejisi sunumunun ardından, düzensiz göçle mücadele ve işgücü göçü alanında iyi uygulama örneklerine dair bilgi paylaşımında bulunuldu.
93. Görsel İçerikli Tweet	27.05.2021	13:57:53	27.01.2021'de iki yıllık dönem başkanlığı devralınan Almatı Süreci'nin ilk etkinliği olan Kıdemli Memurlar Toplantısı, Genel Müdürlüğümüz ev sahipliğinde Orta Asya bölgesinden üye ülkeler, UNHCR ve IOM yetkililerinin katılımı ile İstanbul'da gerçekleştirildi. https://t.co/K9RnNSBYdz
94. Görsel İçerikli Tweet	17.05.2021	17:06:30	17 Mayıs-1 Haziran arası Kademeli Normalleşme Hakkında Duyuru Linke tıklayınız  Click on the link  Перейдите по ссылке  Klicken Sie auf den Link  روی لینک کلیک کنید  انقر على الرابط  لینک باندی کلیک وکړئ  https://t.co/8YW5Jyj1Le https://t.co/qSEk3l66L3
95. Görsel İçerikli Tweet	9.05.2021	14:58:22	#AnnelerGünü kutlu olsun. https://t.co/ataIACeq9L
96. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:30	   https://t.co/dRfJt4ToBj https://t.co/TZdFG9rJnM
97. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:28	   https://t.co/logwT1WG84 https://t.co/b9JMklxsok
98. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:27	   https://t.co/xAxYKnh29X https://t.co/a1N67s1gWg

99. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:25	📄📄📄 https://t.co/ptoE156xZV https://t.co/p9edNdG8vx
100. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:23	📄📄📄 https://t.co/1K7uNQgitE https://t.co/Tl4YtKOIAL
101. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:21	📄📄📄 https://t.co/qf3E6cytFj https://t.co/3crlga4NpF
102. Görsel İçerikli Tweet	29.04.2021	00:44:20	📄📄📄 https://t.co/H4XxEWcZwH https://t.co/ui24wfQrGo
103. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:47:04	د بشپړ ټولنډیز د تدبیرونو اړوند خبرتیا 📄 https://t.co/bXK4hWpLMY
104. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:47:03	بخشنامه درمورد تدابیر تعطیلی سراسری 📄 https://t.co/NJ45ZBRgt1
105. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:47:01	RUNDSCHREIBEN DER MASSNAHMEN ZUR VOLLSTÄNDIGEN SCHLIESSUNG 📄 https://t.co/EyI9Z82nMy
106. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:46:59	ЦИРКУЛЯР О МЕРАХ ПОЛНОГО ЛОКДАУНА 📄 https://t.co/QsYCKmezQO

107. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:46:58	https://t.co/b4jpOrLNjX تعميم حول تدابير الاغلاق الكامل 🇵🇸
108. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:46:56	CIRCULAR ON FULL CLOSURE MEASURES 🇵🇸 https://t.co/bYyj1G6hoE
109. Görsel İçerikli Tweet	28.04.2021	22:46:55	TAM KAPANMA TEDBİRLERİ GENELGESİ 🇵🇸 https://t.co/7IgYhG0Mmg
110. Görsel İçerikli Tweet	23.04.2021	12:06:08	"Her çocuğun çocukça yaşayabilmesi için..." Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılışının 101. yılı ve #23Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramımız kutlu olsun. https://t.co/Rif3OpDIBE
111. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	11:04:55	#Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/Uc8480Xirf
112. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	10:57:29	İnsana dokunuyor, İnsanlığı kazanıyoruz... #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/mAzBvXlXUX
113. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	10:40:04	İnsan odaklı, çok boyutlu, Milli bir politika ile göçü yönetiyoruz... #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/VrIkTVseZO
114. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	10:19:15	Medeniyetimizden aldığımız miras gereği... #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/JCoSClaNSF
115. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	17:32:49	2013'ten bu yana GİGM olarak insan odaklı göç faaliyetlerimize hız kesmeden devam ediyor, "Her İnsan Bir Göç, Her Göç Bir İnsan" diyoruz. #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/wohx3bYRhV
116. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	23:58:04	Ülkemizin nadide incisi #VanGölü'müz, Nasa'nın düzenlediği fotoğraf yarışmasında finale kaldı. Bu eşsiz güzelliği tescillemek ve birinciliğe taşımak adına hep birlikte #VanGölünüOyla diyoruz. TR Oy

			vermek için https://t.co/XAXVeNADJ6 https://t.co/EbeSp3RpT7
117. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	17:32:49	2013'ten bu yana GİGM olarak insan odaklı göç faaliyetlerimize hız kesmeden devam ediyor, "Her İnsan Bir Göç, Her Göç Bir İnsan" diyoruz. #Göçİdaresi8Yaşında #GİGM8Yaşında https://t.co/wohx3bYRhV
118. Görsel İçerikli Tweet	11.04.2021	23:58:04	Ülkemizin nadide incisi #VanGölü'müz, Nasa'nın düzenlediği fotoğraf yarışmasında finale kaldı. Bu eşsiz güzelliği tescillemek ve birinciliğe taşımak adına hep birlikte #VanGölünüOyla diyoruz. TR Oy vermek için https://t.co/XAXVeNADJ6 https://t.co/EbeSp3RpT7
119. Görsel İçerikli Tweet	9.04.2021	23:04:21	Ülkemize yeni atanan #Kore Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Sn. Lee Won-Ik, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu 'ye nezaket ziyaretinde bulundu. https://t.co/rjGuh9scU7
120. Görsel İçerikli Tweet	9.04.2021	14:24:40	Bosna Hersek Güvenlik Bakanı Sayın Selmo CİKOTİC, Adana Sarıçam Geçici Barınma Merkezini Ziyaret Etti. Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, CİKOTİC ve beraberindeki heyete bilgilendirmelerde bulundu. https://t.co/7QicX3Umzb
121. Görsel İçerikli Tweet	9.04.2021	14:17:56	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızca, Geri Gönderme Merkezlerinin Kapasitesinin İnsan Hakları Standartları Çerçevesinde Güçlendirilmesine Destek Projesi kapsamında, GGM Müdürleri İstişare Toplantısı Sn. Genel Müdürümüz @DrSavasUnlu'nün katılımları ile gerçekleştirildi. https://t.co/BXld5BB6Yy
122. Görsel İçerikli Tweet	9.04.2021	23:04:21	Ülkemize yeni atanan #Kore Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Sn. Lee Won-Ik, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu 'ye nezaket ziyaretinde bulundu. https://t.co/rjGuh9scU7
123. Görsel İçerikli Tweet	9.04.2021	14:24:40	Bosna Hersek Güvenlik Bakanı Sayın Selmo CİKOTİC, Adana Sarıçam Geçici Barınma Merkezini Ziyaret Etti. Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, CİKOTİC ve beraberindeki heyete bilgilendirmelerde bulundu. https://t.co/7QicX3Umzb
124. Görsel İçerikli Tweet	9.04.2021	14:17:56	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızca, Geri Gönderme Merkezlerinin Kapasitesinin İnsan Hakları Standartları Çerçevesinde Güçlendirilmesine Destek Projesi kapsamında, GGM Müdürleri İstişare

			Toplantısı Sn. Genel Müdürümüz @DrSavasUnlu'nun katılımları ile gerçekleştirildi. https://t.co/BXld5BB6Yy
125. Görsel İçerikli Tweet	6.04.2021	19:32:31	@TC_icisleri Bakanlığımızın öncülüğünde, BİYOTEKSAN tarafından geliştirilen #MilliParmakİziSistemi'miz devrede ! 🇹🇷 https://t.co/oSTuySC1UG
126. Görsel İçerikli Tweet	6.04.2021	19:32:31	@TC_icisleri Bakanlığımızın öncülüğünde, BİYOTEKSAN tarafından geliştirilen #MilliParmakİziSistemi'miz devrede ! 🇹🇷 https://t.co/oSTuySC1UG
127. Görsel İçerikli Tweet	26.03.2021	22:43:43	"Basın ve İletişim Araçları Konusunda Farkındalık Artırıcı Uyum Eğitimi" 69 katılımcı ile tamamlandı. Katılımcılar basın ve iletişim araçları konusunda bilgilendirildi. 📄 📷 🔗 📌 https://t.co/qCb8ude13g https://t.co/iSU68Bu8gt
128. Görsel İçerikli Tweet	26.03.2021	22:43:43	"Basın ve İletişim Araçları Konusunda Farkındalık Artırıcı Uyum Eğitimi" 69 katılımcı ile tamamlandı. Katılımcılar basın ve iletişim araçları konusunda bilgilendirildi. 📄 📷 🔗 📌 https://t.co/qCb8ude13g https://t.co/iSU68Bu8gt
129. Görsel İçerikli Tweet	23.03.2021	21:17:46	KKTC Ankara Büyükelçisi Sn. Kemal KÖPRÜLÜ Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü ziyaret etti. Görüşmede, ülkemizde yaşayan KKTC vatandaşları ve göç konularında istişarelerde bulunuldu. https://t.co/86Ew0xcbOY
130. Görsel İçerikli Tweet	23.03.2021	21:17:46	KKTC Ankara Büyükelçisi Sn. Kemal KÖPRÜLÜ Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü ziyaret etti. Görüşmede, ülkemizde yaşayan KKTC vatandaşları ve göç konularında istişarelerde bulunuldu. https://t.co/86Ew0xcbOY
131. Görsel İçerikli Tweet	19.03.2021	15:03:50	#YerelveyabancıBasınBuluşması etkinliğimizi 📄 📷 🔗 📌 https://t.co/iVsFEoW4Xk
132. Görsel İçerikli Tweet	19.03.2021	15:03:50	#YerelveyabancıBasınBuluşması etkinliğimizi 📄 📷 🔗 📌 https://t.co/iVsFEoW4Xk
133. Görsel	12.03.2021	18:21:23	İstiklal Marşımızın kabulünün 100. yılını kutluyor, milli şairimiz #MehmetAkifErsöy'u ve aziz

İçerikli Tweet			şehitlerimizi bir kez daha saygı ve rahmetle anıyoruz. https://t.co/Wk7ANT17jK
134. Görsel İçerikli Tweet	12.03.2021	14:33:58	"Yağmur, yangın, depremde, @AFADBaskanlık her zaman her yerde"☺ Kocaman kalpleriyle, Afet konusundaki farkındalıklarıyla, tüm AFAD Gönüllülerimize teşekkür ediyoruz. 🙏🙏🙏 https://t.co/YQ1Air9F25
135. Görsel İçerikli Tweet	11.03.2021	12:59:51	@UNFPATurkey Temsilcisi Sn. Hassan MOHTASHAMİ Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü makamında ziyaret etti. Görüşmede @Gocidaresi ile @UNFPA arasındaki iş birliği konusunda değerlendirmelerde bulunuldu. https://t.co/Md3YYuj2er
136. Görsel İçerikli Tweet	11.03.2021	12:48:23	Afganistan İslam Cumhuriyeti Büyükelçisi Sn. Amir RAMİN, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü makamında ziyaret etti. https://t.co/FV3XLF8wzq
137. Görsel İçerikli Tweet	11.03.2021	12:59:51	@UNFPATurkey Temsilcisi Sn. Hassan MOHTASHAMİ Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü makamında ziyaret etti. Görüşmede @Gocidaresi ile @UNFPA arasındaki iş birliği konusunda değerlendirmelerde bulunuldu. https://t.co/Md3YYuj2er
138. Görsel İçerikli Tweet	11.03.2021	12:48:23	Afganistan İslam Cumhuriyeti Büyükelçisi Sn. Amir RAMİN, Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu'yü makamında ziyaret etti. https://t.co/FV3XLF8wzq
139. Görsel İçerikli Tweet	9.03.2021	10:34:02	Ulusal Destekli Gönüllü Geri Dönüş Mekanizması ile ilk gönüllü geri dönüş operasyonunu gerçekleştirdik. Ülkelerine gönüllü olarak geri dönmek isteyen 44 Afganistan uyruklu yabancıyı @Kizilay ve @ARCSAfganistan iş birliğiyle Afganistan'a uğurladık. @TC_Disisleri @Tika_Turkey https://t.co/mD3aKIVqru
140. Görsel İçerikli Tweet	9.03.2021	10:34:02	Ulusal Destekli Gönüllü Geri Dönüş Mekanizması ile ilk gönüllü geri dönüş operasyonunu gerçekleştirdik. Ülkelerine gönüllü olarak geri dönmek isteyen 44 Afganistan uyruklu yabancıyı @Kizilay ve @ARCSAfganistan iş birliğiyle Afganistan'a uğurladık. @TC_Disisleri @Tika_Turkey https://t.co/mD3aKIVqru

141. Görsel İçerikli Tweet	8.03.2021	15:00:52	#8MartDünyaKadınlarGünü https://t.co/Xt387ZsCCd
142. Görsel İçerikli Tweet	8.03.2021	15:00:49	#8MartDünyaKadınlarGünü https://t.co/Z0EGHw3tWv
143. Görsel İçerikli Tweet	8.03.2021	15:00:46	Bir gün hatırlamak değil, hiç unutmamak temennisiyle, tüm kadınlarımızın "#8MartDünyaKadınlarGünü"nü kutluyoruz. https://t.co/rtoPJ1dT3L
144. Görsel İçerikli Tweet	4.03.2021	23:12:26	#Bitlis'te yaşanan elim helikopter kazasında şehit düşen askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılarımıza acil şifalar dileriz. https://t.co/UHaRIxFYc
145. Görsel İçerikli Tweet	15.02.2021	14:03:06	11 Uygur Türkü'nün sahte pasaportla ülkemize geldikleri için Çin'e iade edildikleri şeklindeki iddialar gerçek dışıdır. https://t.co/fgWTk0gUWT
146. Görsel İçerikli Tweet	12.02.2021	23:18:27	ОБЪЯВЛЕНИЕ О ЗАЯВЛЕНИИ НА ВИД НА ЖИТЕЛЬСТВО В СТАМБУЛЕ https://t.co/DxWgw8hBV https://t.co/QRfOvaeG9i
147. Görsel İçerikli Tweet	12.02.2021	23:18:24	إعلان حول طلبات تصريح الإقامة في اسطنبول https://t.co/rpg2sHdWge https://t.co/vxBCSBzMYa
148. Görsel İçerikli Tweet	12.02.2021	23:18:21	Announcement on Residence Permit Applications in Istanbul https://t.co/fE4tSf1SRL https://t.co/w4GfiTKgA0
149. Görsel İçerikli Tweet	12.02.2021	23:18:18	İstanbul İlindeki İkamet İzni Başvuruları Hakkında Duyuru https://t.co/onfUqGtcPQ https://t.co/OBgJWcZnlG
150. Görsel İçerikli Tweet	29.01.2021	15:32:37	Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, @IOMturkey tarafından çevrim içi düzenlenen "Orta Asya'da Alt-Bölgesel Göç İş Birliğinin Güçlendirilmesi" konulu toplantıya katıldı. Toplantıda; Küresel Göç Mutabakatı hedefleri kapsamında yürütülen

			faaliyetlere ilişkin paylaşımlarda bulunuldu. https://t.co/DnIM7dCV1G
151. Görsel İçerikli Tweet	29.01.2021	15:21:35	Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli ve Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, Almatı Süreci Sekreteryası @IOMturkey tarafından çevrim içi düzenlenen Almatı Süreci Bakanlar Konferansına katıldı. Toplantıda; ülkemiz tarafından 2021-2022 dönem başkanlığı Tacikistan'dan devralındı. https://t.co/OtSLXCjHWJ
152. Görsel İçerikli Tweet	29.01.2021	15:32:37	Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, @IOMturkey tarafından çevrim içi düzenlenen "Orta Asya'da Alt-Bölgesel Göç İş Birliğinin Güçlendirilmesi" konulu toplantıya katıldı. Toplantıda; Küresel Göç Mutabakatı hedefleri kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin paylaşımlarda bulunuldu. https://t.co/DnIM7dCV1G
153. Görsel İçerikli Tweet	29.01.2021	15:21:35	Bakan Yardımcımız Sn. @ismailcatakli ve Genel Müdürümüz Sn. @DrSavasUnlu, Almatı Süreci Sekreteryası @IOMturkey tarafından çevrim içi düzenlenen Almatı Süreci Bakanlar Konferansına katıldı. Toplantıda; ülkemiz tarafından 2021-2022 dönem başkanlığı Tacikistan'dan devralındı. https://t.co/OtSLXCjHWJ

EK 2: Düzensiz Göçle Mücadele Stratejileri

Türkiye; Asya, Avrupa ve Afrika Kıtalarının kesişim noktasında olması, politik ve ekonomik açıdan gelişmemiş devletlerle zengin Batı ülkelerinin arasında bir köprü niteliğinde bulunması itibariyle düzensiz göçmenler tarafından transit güzergâh olarak kullanılmaktadır. Ayrıca, ülkemizin bölgesinde yükselen güç olması üçüncü ülke vatandaşlarının Türkiye'yi transit ülke konumundan çıkarıp hedef ülke konumuna taşımıştır. Bunlarla birlikte Ortadoğu, Kafkasya ve Balkanlarda yıllardır süregelen çalkantılar Türkiye'ye kitlesel akınlara yol açmış, tarihsel bağları ve sorumluluk anlayışıyla ülkemiz zor durumda bulunan bu sığınmacılara kucak açmıştır. 1980'lerden sonra Türkiye; sadece göç veren bir ülke değil göç alan bir ülke konumuna geçmiştir. Küreselleşmenin getirdiği iletişim ve seyahat özgürlüğü tüm dünyada göç hareketliliğinde artışa sebebiyet vermiş Türkiye de bu küreselleşme sürecinden derinden etkilenmiştir. Tüm bu sebepler ülkemizin düzensiz göçle mücadele için stratejiler geliştirmesine, hukuksal reformlar yapmasına ve uluslararası işbirlikleri geliştirilmesine sebebiyet vermiştir. Bu kapsamda düzensiz göçle mücadele etkinliği artırmak amacıyla 15.07.2018 tarihinde yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Düzensiz Göçle Mücadele Dairesi kurulmuştur. Söz konusu kararname ile kurulan Dairenin görev alanı şu şekilde belirlenmiştir:

- 1) Düzensiz göçle ilgili iş ve işlemleri yürütmek
- 2) Düzensiz göçle mücadele edilebilmesi amacıyla kolluk birimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, tedbirler geliştirmek, alınan tedbirlerin uygulanmasını takip etmek
- 3) Türkiye'nin taraf olduğu geri kabul anlaşmalarına ilişkin hükümleri yürütmek
- 4) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak

Düzensiz Göçle Mücadele Stratejileri

2015 2018 yıllarını kapsayan Düzensiz Göçle Mücadele Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı ile ülkemizin düzensiz göçle mücadelesinde stratejik hedefler belirlenmiş

ve hayata geçirilmesi amacıyla çalışmalar yürütülmüştür. Bu dönemin sona ermesiyle birlikte 2021-2025 yıllarını kapsayan Düzensiz Göçle Mücadele Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı hazırlanarak yürürlüğe sokulmuştur. Bu eylem planı ile;

-Düzensiz Göçü Kaynağında Önlemeye Yönelik Ulusal ve Uluslararası Mekanizmalar ve İş Birliklerinin Güçlendirilmesi,

-Sınır Güvenliğinin Arttırılması ve Düzensiz Göçle Mücadele Alanında Tedbirler Geliştirilmesi

-Yabancı İş Gücü Göçünün Etkin ve Kapsamlı Politikalarla Yönetilmesi

-Düzensiz Göçmenlere İlişkin Ülke İçerisindeki İşlemlerin İnsan Hakları Odaklı Yürütülmesi, Hassas Durumdaki Düzensiz Göçmenlerin Korunmasına Yönelik Çalışmaların Artırılması ve Düzensiz Göçle Mücadelede Kanıta Dayalı Politikalar Üretilmesi

-Düzensiz Göçmenlerin İnsan Hakları Standartları Çerçevesinde Geri Gönderilmesi Sisteminin Güçlendirilmesi ve Yeniden Uyumlarının Sağlanması stratejik öncelikleri belirlenmiş olup düzensiz göçle mücadele alanında görev alan tüm kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının katkıları doğrultusunda bu stratejik önceliklerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir.

Gönüllü Geri Dönüş

-Ülkemizin içerisinde bulunduğu coğrafi ve stratejik konumuna ek olarak gelişen bir ekonomiye sahip olması, ülkemizi artık bir transit ülke konumundan çıkararak düzensiz göçmenler için hedef ülke haline getirmiştir. Bu durum son yıllarda düzensiz göçmenler için çekim unsuru oluşturmakta ve ülkemiz sınırları içerisinde yakalanan düzensiz göçmen sayısının kayda değer bir seviyede artmasına sebebiyet vermektedir.

-Düzensiz göçle mücadele edebilmek için, düzensiz göçmenlerin sınır dışı edilerek ülkemizden çıkarılmaları tek başına yeterli bir araç olmayıp sınır dışı edilen düzensiz göçmenlerin ülkemize tekrar dönmelerinin engellenmesi temel hedeflerden biridir. Bu maksatla; düzensiz göçmenlerin menşe ülkelerindeki durumlarının iyileştirilmesinin

sağlanması, insan onuruna yakışır, uluslararası standartlara uygun ve gönüllülük temelinde ülkemizden çıkışlarının sağlanması amaçlanmaktadır.

-Bu kapsamda Ulusal Destekli Gönüllü Geri Dönüş Mekanizmasının temellerini oluşturmak amacıyla 24 Aralık 2019 tarihinde 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununda ek düzenleme yapılmıştır.

-Bu düzenlemeyle birlikte Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ülkesine/üçüncü ülkeye gönüllü olarak çıkış yapmak isteyen düzensiz göçmenlere, insan ticareti mağdurlarına ve uluslararası koruma başvuru sürecindeki yabancılara " Gönüllü Geri Dönüş Yönetmeliği" ile belirlenen destekler sağlanabilecektir.

-Bu mekanizma ile düzensiz göçmenlerin geri dönüşleri gönüllülük temelinde gerçekleştirilecek olup geri gönderme merkezlerinde kalış sürelerinin kısılacağı, idare ile yabancı arasındaki uyuşmazlıklardan kaynaklanan idari davaların ortadan kalacağı ve geri dönüş işlemlerine ilişkin idare üzerindeki maddi yükün azalacağı öngörülmektedir.

-24.12.2019 tarihli ve 7196 sayılı kanun ile 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun dördüncü bölümünde değişiklikler yapılmış ve yeni maddeler eklenmiştir.

-2020/17 sayılı Tahdit İş ve İşlemlerine ilişkin Genelge ile yabancıların haklarında düzenlenen yurda giriş yasaklarına ilişkin düzenlemeler ve güncelleme yapılmıştır.

Uluslararası İş Birliği

Ülkemiz, düzensiz göçe karşı gerek ulusal düzeyde etkin tedbirler alarak gerekse bu alanda uluslararası düzeyde sorunların tespiti, bilgi alış-verişi, ortak mücadele ve işbirliği şeklindeki çalışmaların çoğuna aktif olarak katılarak bu konudaki kesin tavrını ortaya koymakta, ülkemiz üzerinden düzensiz göçü önlemek ve ülkemizde yasa dışı bulunan yabancıları ülkeden çıkarmak için etkin ve kararlı biçimde mücadele etmektedir. Düzensiz göçle mücadele, ülkelerin kendi başlarına kaderlerini tayin edebileceği bir

mesale olmaktan çıkmıştır. Bu bağlamda uluslar; ikili, bölgesel ve küresel gruplar oluşturarak bu mücadeleyi sürdürme eğilimine girmişlerdir. Türkiye düzensiz göç konusunda daha etkin ve verimli çalışmalara olanak sağlanabilmesi için birçok ulusal ve uluslararası kurumla işbirliği içine girmiştir. İşbirliği içine girilen kurumların başında Birleşmiş Milletler Göç Kuruluşu, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, ICPMD ve çeşitli ulusal sivil toplum kuruluşları gelmektedir. Türkiye, 53 katılımcı ve 4 gözlemci ülke ile birlikte 13 Uluslararası Kuruluşun katıldığı, düzensiz göçü önlemeyi, düzensiz göçle mücadelede kalıcı çözümler bulmayı ve göç yönetimi alanında sürdürülebilir politikalar geliştirmeyi amaçlayan Budapeşte Süreci'nin 2006 yılı Ocak ayının başında başkanlığını üstlenmiştir. Türkiye düzensiz göçle mücadele konusuna verdiği önemin bir göstergesi olarak bu süreçte öncülüğünü yaptığı İpek Yolu Bölgesi Çalışma Grubunun kurulmasını sağlamış ve göç yolu üzerindeki kaynak, transit ve hedef ülkeleri bir araya getirmeyi olanaklı hale getirmiştir. Türkiye Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD)'nin yürütmekte olduğu Akdeniz Bölgesinde Transit Göç Diyaloğu girişimine de katkı sağlamaktadır. Türkiye, FRONTEX (AB Sınır Güvenliği Birimi) ile düzensiz göçü önlemek amacıyla 28 Mayıs 2012'de Mutabakat Zaptını imzalamıştır.

Geri Kabul Anlaşmaları

Düzensiz göçte uluslararası işbirliği sürecinin etkili yöntemlerinin başında “Geri Kabul Anlaşmaları” gelir. Bu anlaşmalar ülkelerin düzensiz göçe karşı tedbir almalarını zorunlu hale getirmekle birlikte, düzensiz göçmenlerin insan haklarının korunmasına ve uluslararası teamüllere uygun olarak ülkelerine veya en son transit geçtikleri ülkeye gönderilmelerini sağlamaktadır. Başka bir deyişle geri kabul anlaşmaları, bir ülkede düzensiz olarak bulunan kişilerin anlaşma yapılmış kaynak ülkeye veya en son transit geçiş yaptıkları ülkeye yapılan anlaşmada belirlenen şartlar ve kurallar çerçevesinde güvenli bir şekilde geri gönderilmesini sağlayan anlaşmalardır. Ülkemiz düzensiz göçle mücadele kapsamında transit ve hedef ülkelerle Geri Kabul Anlaşmaları imzalamaya

önem vermektedir. Bu çerçevede yürütülen çalışmalar neticesinde 2001 yılından bu yana ülkemiz ile Suriye, Yunanistan, Kırgızistan, Romanya, Ukrayna, Pakistan, Rusya, Nijerya, Bosna-Hersek, Yemen, Moldova, Belarus, Karadağ, Kosova, Norveç ve Avrupa Birliği arasında Geri Kabul Anlaşması imzalanmıştır. Bununla birlikte, Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında uzlaşılan 18 Mart 2016 tarihli bir Mutabakat bulunmaktadır. Avrupa Birliği ile Geri Kabul Anlaşması ve Vize Muafiyeti Yol Haritası eş zamanlı olarak 16 Aralık 2013 tarihinde Ankara’da imzalanarak 25 Haziran 2014 tarihinde TBMM tarafından onaylanmıştır. Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasına dair 6547 sayılı kanun 28 Haziran 2014 tarihinde 29044 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Anlaşmanın onaylanması, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 21.7.2014 tarihinde kararlaştırılarak 2 Ağustos 2014 tarihli 29076 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanmıştır. Avrupa Birliği ile Geri Kabul Anlaşması 1 Ekim 2014 tarihinde tarafların kendi vatandaşlarının geri kabulü ve transit geçiş hükümleri açısından yürürlüğe girmiştir. Anlaşmada yer alan üçüncü ülke vatandaşlarının geri kabulüne ilişkin hükümler ise henüz yürürlüğe girmemiştir.

Ülkemizde Düzensiz Göç İle İlgili Yasal Gelişmeler

Türkiye, “Sınır Aşan Organize Suçlarla Mücadele Sözleşmesi” ile bu sözleşmenin ekleri “Göçmen Kaçakçılığı” ve “İnsan Ticareti” konularını düzenleyen iki adet Protokolü 13 Aralık 2000 tarihinde Palermo’da imzalamıştır. 4 Haziran 2003’te Türk Vatandaşlığı Kanunu’nda yapılan bir değişiklikle Türk vatandaşı ile evlenen yabancıların Türk vatandaşlığını doğrudan kazanması uygulaması kaldırılmıştır. Bu yolla vatandaşlığın kazanılması için asgari üç yıl evliliğin devam etmesi gerekliliği getirilmiştir. Yapılan bu Kanun değişikliği sadece Türk vatandaşlığı kazanmak adına yapılan anlaşmalı evliliklerin önüne geçilmiştir. Düzensiz göçün sosyal ve ekonomik alandaki olumsuz yansımalarının başında kaçak çalışma gelmektedir. 4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve bu kanunun uygulama yönetmeliği 6 Eylül 2003 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yabancıların

kaçak çalışmalarının ve düşük ücretle istihdamının önüne geçilmesi, çalışma amaçlı göçün yasal olarak kontrol ve düzenlenmesi olanağına ulaşılması hedeflenmiştir. 5237 sayılı TCK'nın 79 uncu maddesinde göçmen kaçakçılığı suçu düzenlenmiştir. 20.07.2010 tarih ve 6008 sayılı kanunla suçun, teşebbüs aşamasında kalmış olsa dahi, tamamlanmış gibi cezaya hükmolunacağı ilgili maddeye eklenmiştir.

29 Nisan 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 690 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6. maddesi ile 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununa ek madde eklenmiştir. Söz konusu madde ile göçmen kaçakçılığı suçunda kullanılan araçlarla ilgili düzenleme yapılmıştır.

Ülkemizde düzensiz göçmen olarak bulunan yabancıların iş ve işlemlerinde yer alan tüm kurumların görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen "Düzensiz Göçmenlerin İş ve İşlemlerinin Yerine Getirilmesinde Çalışma ve İş Birliği Esaslarını Düzenleyen Uygulama Talimatı" (Bakanlık Genelge No:2019/5) çıkartılmıştır. Türkiye'nin göç alanındaki politikalarını düzenlemek ve göçü daha etkin yönetmek için 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun verdiği yetkiyle İçişleri Bakanlığı bünyesinde Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuş ve 11.04.2014 tarihinde faaliyete geçmiştir. Bu kurumun görevlerinden birisi de düzensiz göçle ilgili gelişmeleri izlemek bu gelişmeler çerçevesinde gerekli tedbirleri almak ve uygulamaktır.

-24.12.2019 tarihli ve 7196 sayılı kanun ile 6458 Sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun dördüncü bölümünde değişiklikler yapılmış ve yeni maddeler eklenmiştir.

-2020/17 sayılı Tahdit İş ve İşlemlerine ilişkin Genelge ile yabancıların haklarında düzenlenen yurda giriş yasaklarına ilişkin düzenlemeler ve güncellemeler yapılmıştır.

Kaynak: <https://www.goc.gov.tr/turkiyenin-duzensiz-gocle-mucadelesi>

EK 3. Göç İdaresi Başkanlığı Teşkilatının Görev Tanımı

Göç İdaresi Başkanlığı Taşra Teşkilatı kuruluş ve görevleri şöyledir;

1. Kanunun 109'uncu maddesi uyarınca her ilde il müdürlüğü ve ilçelerde ilgili mevzuat uyarınca ilçe müdürlüğü kurulur.
2. Başkanlık ihtiyaç duyulan il ve ilçelerde il müdürlüklerine bağlı olarak hizmet vermek üzere geri gönderme merkezi, kabul ve barınma merkezi ile insan ticareti mağdurları sığınma evi kurar, işletir veya işlettirir.
3. Kanun ve ilgili diğer mevzuatın öngördüğü iş ve işlemler; illerde, Başkanlığın taşra teşkilatı olarak kurulan ve valiliğe bağlı olarak görev yapan il müdürlüğü ile bu müdürlüğe bağlı geri gönderme merkezi, kabul ve barınma merkezi ile insan ticareti mağdurları sığınma evi; ilçelerde ise kaymakamlığa bağlı olarak görev yapan ilçe müdürlüğü tarafından yürütülür.
4. İl ve ilçe müdürlüklerinin çalışma usul ve esasları çıkarılacak yönergeyle belirlenir.

Kanun ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde il müdürlüğünün görevleri şunlardır:

1. Düzenli ve düzensiz göçle ilgili iş ve işlemleri yürütmek
2. Uluslararası korumaya ilişkin iş ve işlemleri yürütmek
3. Geçici korumaya ilişkin iş ve işlemleri yürütmek
4. 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanunu kapsamında Başkanlıkça belirlenen görevleri yürütmek
5. İnsan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek
6. Vatansız kişilerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek
7. Uyum süreçlerine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek
8. Düzensiz göçle mücadele edilebilmesi amacıyla kolluk birimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yaparak bu alanda koordinasyonu sağlamak
9. Yabancılar, uluslararası koruma başvuru veya statü sahipleri ile vatansızlar ve insan ticareti mağdurlarının kendilerine mevzuat kapsamında tanınan haklara erişimini sağlamak amacıyla ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapmak

10. Kanunda öngörülen kurul ve komisyonların aldığı kararların uygulanması amacıyla çalışmalar yapmak
11. Kamu kurum ve kuruluşlarının göç alanına yönelik faaliyetlerine destek vermek ve bu faaliyetlerin sonuçlarını takip etmek, proje tekliflerini Başkanlığa sunmak
12. Görev alanlarıyla ilgili konularda üniversiteler, mahalli idareler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörle iş birliği yapmak
13. Başkanlığın göç araştırmalarına destek vermek
14. Kanun kapsamında işlem görenlerin kişisel verilerini ilgili mevzuata ve taraf olunan uluslararası anlaşmalara uygun olarak almak, korumak, saklamak ve kullanmak
15. Kanun ve diğer mevzuatla il müdürlüğüne verilen görev alanıyla ilgili verileri toplamak ve analiz etmek
16. İlde bulunan insan ticareti mağdurları sığınma evi, geri gönderme ile kabul ve barınma merkezlerinin iş ve işleyişine ilişkin Başkanlıkça verilecek görevleri yapmak
17. İl müdürlüğünün işleyişi ve personeliyle ilgili düzenleyici tedbirleri almak ve uygulamak
18. Başkanlığın görev alanıyla ilgili iş ve işlemlerden dolayı Başkanlık veya taşra birimleri husumetiyle açılan ve il müdürlüklerine intikal eden yargı mercilerindeki davaları ikame, takip ve müdafaa ile icra dosyalarını takip etmek
19. Geri gönderme merkezleriyle ilgili olarak; düzensiz göçmenlerin geri gönderme merkezine giriş işlemlerini yapmak, geri gönderme merkezinin kurallara uygun şekilde işleyişini sağlamak, geri gönderme merkezlerindeki sınır dışı edilecek yabancılarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek, yabancı tarafından bedeli karşılanamayan acil ve temel sağlık hizmetlerinin ücretsiz verilmesini sağlamak, yabancıya; yakınlarına, notere, yasal temsilciye ve avukata erişme ve bunlarla görüşme yapabilme, telefon hizmetlerine erişme imkânını sağlamak, yabancıya; ziyaretçileri, vatandaşı olduğu ülke konsolosluk yetkilisi, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği görevlisiyle görüşebilme imkânını sağlamak, çocukların yüksek yararını gözetmek, aileler ve refakatsiz çocukların imkânlar ölçüsünde ayrı yerlerde kalmaları için uygun ortam hazırlamak, çocukların eğitim ve öğretimi konularında ilgili birimle işbirliği yapmak, geri gönderme

merkezini ziyaret etme izni verilen kurum veya kuruluşların ziyaretlerini sağlamak

20. Kabul ve barınma merkezleriyle ilgili olarak; uluslararası koruma başvuru veya statü sahipleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek, bu kişilerin merkezlerin kapasitesine bağlı olarak barınma, iâşe, sağlık, sosyal ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak, merkezde barınanlarla ilgili sevk/takip ve merkezler arası koordinasyonu sağlamak, merkezin iyileştirilmesine yönelik gerekli çalışmaları koordine etmek

21. İnsan ticareti mağdurları sığınma evleriyle ilgili olarak; insan ticareti mağdurlarının sığınma evine giriş işlemlerini koordine etmek, insan ticareti mağdurlarının sığınma evinde barınmasını sağlamak, sağlık hizmetlerine, psikolojik desteğe, sosyal hizmet ve yardımlara, hukuki yardıma, eğitim ve öğretime, mesleki eğitim ve işgücü piyasasına ve diğer uygun görülen hizmetlere erişimini temin etmek, insan ticareti mağdurlarının bu alanda faaliyet gösteren ilgili sivil toplum kuruluşları ile uluslararası kuruluşlar tarafından sağlanabilecek danışmanlık hizmetlerine erişimini temin etmek, insan ticareti mağduru çocuk ise 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun yetkili ve görevli kıldığı makam veya merciiler ile iletişime geçmek, insan ticareti mağduru yabancı ise tercüme hizmeti sağlanması, vatandaşı olduğu ülkenin büyükelçiliği veya konsoloslughuna, rızası halinde bilgi verilmesi, vatandaşı olduğu ülke büyükelçilik veya konsolosluk yetkilileriyle görüşme imkânı tanınmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek, vatandaşı olduğu veya ikamet ettiği ülkeye gönüllü olarak geri dönmek isteyenlerin güvenli geri dönüşlerinin yapılmasına ilişkin iş ve işlemleri kolluk ve ilgili makamlarla koordine içinde yürütmek

22. Başkanlıkça verilecek diğer görevleri yapmak

Kaynak: <https://www.goc.gov.tr/il-mudurlukleri23>

KAYNAKÇA

- Abrak, E.: (2018). Spor Müzelerinin Dijital Halkla İlişkiler Çalışmalarına Yönelik Bir İnceleme: Beşiktaş JK Müzesi Örneği. **AJIT-e: Bilişim Teknolojileri Online Dergisi**, 9(35), 63-80.
- Adıgüzel, Y.: (2019). Göç Sosyolojisi (3. b.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Adler, L. L., Kleiner, R. J., Gielen, U. P., & Kleiner, J. R.: (2003). Migration: Immigration and emigration in international perspective. Greenwood Publishing Group.
- Akbaş, S., & Ünlütürk (2018). Küresel Fabrika Kentinin Görünmeyen İşçileri: Denizli Ulutaş, Ç.: İşgücü Piyasasında Suriyeli Göçmenler. **Çalışma ve Toplum**, 56(1).
- Aksoy, Z.: (2012). Uluslararası Göç Ve Kültürlerarası İletişim. **Journal of International Social Research**, 5(20).
<https://www.sosyalarastirmalar.com/articles/international-migration-and-intercultural-communication.pdf>
- Alkar, E., & Atasoy, E.: Türkçe Literatürde Göç Çalışmalarının Bibliyografyası. **Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi**, 6(4), 2231-2265.
- Amos, A., & Haglund, M.: (2000). From social taboo to “torch of freedom”: the marketing of cigarettes to women. *Tobacco control*, 9(1), 3-8.
- Aslihan, A., & Yılmaz, D. V.: (2020). Suriyeli göçmen kadınların üreme sağlığı sorunları ve çözüm önerileri. **Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi**, 36(2), 117-125.
- Austin, E. W., & Pinkleton, B.: (2015). Strategic public relations management: Planning and managing effective communication campaigns. Routledge.

- Avrupa Birliği: (2004). Common Basic Principles for Immigrant Integration Policy in The European Union, 19 Kasım 2004, http://europa.eu/rapid/press-release04321_en .
- Bail, C.: (2021). Breaking the social media prism. In Breaking the Social Media Prism. Princeton University Press.
- Balcıoğlu, İbrahim: (2007), Sosyal ve Psikolojik Açıdan Göç, Elit Kùltür Yayınları, İstanbul.
- Barthenheier, Günter,: (1994). ‘Halkla İlişkilerin Temelleri’, **Marmara İletişim Dergisi**, Çev. Ayla Okay, Sayı: 5.
- Başel, H.: (2007) Türkiye'de nüfus hareketlerinin ve iç göçün nedenleri. **In Journal of Social Policy Conferences** (No. 53, pp. 515-542).
- Bernays, E. L.: (2015). Crystallizing public opinion. Open Road Media.
- Bernays, Edward: (1969). The engineering of consent. Norman: University of Oklahoma Press. ISBN 9780806103280.
- Bernays, Edward L.: (1965). Biography of an Idea: Memoirs of Public Relations Counsel. New York: Simon and Schuster.
- Bernays, Edward L.: (March 1947). ‘‘The Engineering of Consent’’ retrieved from; https://web.archive.org/web/20120813014102/http://gromitinc.com/lego/Library/Engineering_of_consent.pdf
- Bernays, Edward L.: (1945). Public Relations. Boston, Mass.: Bellman
- Berry, J. W., Kim, U., Minde T., ve Mok, D.: (1987). Comparative studies of acculturative stress. International Migration Review, 21, 491-511. Berry, J. W., Phinney, J. S., Sam, D. L., ve Vedder, P. (2006).
- Bowen, S. A.: (2010). An overview of the public relations function.
- Bölükbaş, F.: (2011). Arap öğrencilerin Türkçe yazılı anlatım becerilerinin değerlendirilmesi, 6(3), 1357-1367.

- Briones, R. L., Kuch, B., Liu, B. F., & Jin, Y.: (2011). Keeping up with the digital age: How the American Red Cross uses social media to build relationships. *Public relations review*, 37(1), 37-43.
- Burkart, R.: (2000). Die Wahrheit über die Verständigung. In *Public Relations-Forum* (Vol. 2, pp. 96-99).
- Buz, Sema: Zorunlu Çıkış Zorlu Kabul Mültecilik, **Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği Yayınları** No: 5, Ankara 2004.
- Canöz, K., & Canöz, N.: (2013). Halkla ilişkilerde kamuyu bilgilendirme modeli: Konya örneğinde 4+ 4+ 4 eğitim sistemine yönelik bir saha araştırması. **Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi**, (33), 365-391.
- Civan, O. E., & Gökalp, A.: (2011). Göçmen işçi kavramı ve göçmen işçilerin iş sağlığı ve güvenliği. *Çalışma ve Toplum*, 1(28), 233-263.
- Civelek, H. Y., & Koylan, D.: (2020). Türkiye’deki Suriyeli Göçmen Kadınlar Arasında Güvenli Doğurganlık ve Güvenli Annelik. **Göç Dergisi**, 7(2), 245-272. <https://doi.org/10.33182/gd.v7i2.707>
- Cutlip, Scott M., and Allen B. Center: Effective Public Relations. 5th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1982.
- Çağlan Bilsel, Ö.: (2019). “Halkla İlişkiler Aracı Olarak Kullanılan Twitter’ın Basın Ajansı/Tanıtım Modeli Bağlamında İncelenmesi”, **International Social Sciences Studies Journal**, 5(43): 4714-4728.
- Çağlayan, S.: (2006). Göç kuramları, göç ve göçmen ilişkisi. **Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, (17), 67-91.
- Çakır M.: Kültürlerarası İletişimin Bir Yönü: Özün Ötekileştirilerek Yabancılaştırılması, *Anatolia: Turizm Araştırmalı Dergisi*, Cilt 21, Sayı 1, Bahar:75-84, 2010)

- Çoğalan, S.: (2017). Türkiye’deki Sığınmacı Sayısı 61 Ülkenin Nüfusundan Fazla. <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/turkiyedeki-siginmaci-sayisi-61-ulkeninnufusundan-fazla/751580> ,
- Çoruh, H.: (2021). Arap Baharı Bağlamında Avrupa’ya Yapılan Göçler, Nedenleri Ve Sonuçları Üzerine Bir İnceleme. **Gaziantep University Journal of Social Sciences**, 20(1), 291-315.
- Damla, A. K. A. R.: (2018). Filmlerin Tanıtımında Halkla İlişkiler Aracı Olarak Instagram Kullanımı: Ayla Filmi Örneği. **Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi**, (29), 95-109.
- Doğan, İ.: (2012) Sosyolojik Kavramlar ve Sorunlar, Pagem, Ankara.
- Doğan, F., & Ünal, S.: (2021) Suriyeli Göçmenlere Yönelik Ayrımcı, Dışlayıcı Söylem ve Eylemlerin Meşrulaştırıcı Kaynakları: Mardin İli Örneği.
- Ekici, S., & Tuncel, G.: (2015). Göç ve insan. **Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi**, 5(1), 9-22.
- Emin, N.M.: (2016). Türkiye’deki Suriyeli çocukların eğitimi, Seta, 53:13
- Ertürk, K. Ö., & Şeşen, E.: (2021) Türkiye–Ab İlişkilerinin Siyasal Halkla İlişkiler Faaliyetlerine Yansımaları: Kamuyu Bilgilendirme Aracı Olarak Hükümet Programlarında Türkiye-Ab İlişkileri. **Muhakeme Dergisi**, 1(1), 36-51.
- Ewen, S.: (1996). PR!: a social history of spin (p. 60). New York: Basic Books.
- Fassaert, T., Hesselink, A.E. & Verhoeff, A.P.: (2009) Acculturation and use of health care services by Turkish and Moroccan migrants: a cross-sectional population-based study. **BMC Public Health** 9, 332. <https://doi.org/10.1186/1471-2458-9-332>
- Fröhlich, R.: (2015). Zur Problematik der PR-Definition (en). In Handbuch der Public Relations (pp. 103-120). Springer VS, Wiesbaden.

- Gifford, J.: (2010). Digital Public Relations: E-Marketing's Big Secret. *Continuing Higher Education Review*, 74, 62-72.
- Gök, G. O.: (2016). Kimin Güvenliği? Uluslararası Göç-Güvelik İlişkisi ve Uluslararası Örgütlerin Rolü. **Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, (31), 65-82.
- Gregory, A.: (2000), "Systems theories and public relations practice", **Journal of Communication Management**, Vol. 4 No. 3, pp. 266-277. <https://doi.org/10.1108/eb023525>
- Grunig, J.E. & Hunt, T.: (1984), *Managing Public Relations*, New York: Holt, Rineheart and Winston
- Grunig, J. E. & Hung, C. J.: (2002, March). The effect of relationships on reputation and reputation on relationships: A cognitive, behavioural study. Paper presented to the Public Relations Society of America Educator's Academy, Miami, Florida
- Grunig, J. E.: (2009). Paradigms of global public relations in an age of digitalisation. *PRism*, 6(2), 1-19.
- Güçdemir, Derya: ABD Seçimlerinde Facebook'un Rolü: Post truth siyaset, algoritmalar ve sahte haberler (2016) Erişim tarihi: 25.05.2022 Erişim adresi: <https://yenimedya.wordpress.com/2016/11/29/abd-secimlerinde-facebookun-rolu-posttruth-siyaset-algoritmalar-ve-sahte-haberler/>
- Güçdemir, Y., Mengü, S. Ç., & Günay, K.: (2020). Büyük Veri Metin Madenciliği Bağlamında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Seçimlerinde Aday Liderlerin Tweet Kullanımları Üzerine Bir İnceleme. *Connectist: İstanbul University Journal of Communication Sciences*, (59), 161-191.
- Güler, A.: (2021). Göç Olgusunun Çok Boyutlu Etkileri ve Türkiye'ye Yansımaları. **Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari**

- Bilimler Fakültesi Dergisi**, 10(2), 218-239.
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1790059>
- Güllüpınar, F.: (2012). Göç olgusunun ekonomi-politiği ve uluslararası göç kuramları üzerine bir değerlendirme. **Yalova Sosyal Bilimler Dergisi**, 2(4).
- Güney, A.: (2014). Hakkâri ilinde bölgesel kalkınmayı hızlandırmada, bölgesel gelir adaletsizliğini ve işsizliği azaltmada devletin ve KOBİ'lerin rolleri (Master's thesis, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Hernandez, M. Y.: (2009). Psychological theories of immigration. **Journal of Human Behavior in the Social Environment**, 19(6), 713-729.
- Huang, Y. H. C., Wu, F., & Huang, Q.: (2017). Does research on digital public relations indicate a paradigm shift? An analysis and critique of recent trends. *Telematics and informatics*, 34(7), 1364-1376.
- Ihlamur-Öner, S. G.: (2014). Türkiye'nin Suriyeli mültecilere yönelik politikası. *Ortadoğu Analiz*, 6(61), 42-45.
- IPSOS: (2017) Syrian Refugee Livelihood Monitor, <http://ingev.org/wpcontent/uploads/2017/07/Syrian-Refugee-Livelihood-Monitor-SummaryAssessment.pdf>
- Jackall, R.: (Ed.). (1995). Propaganda (Vol. 8). NYU Press.
- Kalyon, N. Y.: (2012). Halkla ilişkiler ve iletişim. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Kanat, S., & Zenginoğlu, S.: (2017). Avrupa birliği'nin suriyeli mültecilere yönelik yaklaşım ve politikaları. **Route Educational and Social Science Journal**, 4(3), 20-32.
- Karasu, M. A.: (2017). Göç Ve Uyum Sorunu. *Uluslararası*, 11, 631-649.
- Karpas, K. H.: (2003) Türkiye'de Toplumsal Dönüşüm, (Çev.) SÖNMEZ, A., İmge Kitabevi Yayınları, Ankara. KARPAT, K. H. (2013) Osmanlı'dan Günümüze Etnik Yapılanma Ve Göçler, (Çev.) TIRNAKÇI, B., Timaş Yayınları, İstanbul

- Kaygısız, İ.: (2017) Suriyeli Mültecilerin Türkiye İşgücü Piyasasına Etkileri, Dünyadan, Ağustos 2017, İstanbul: Friedrich Ebert Stiftung Yayınları.
- Kerim, Ü. N. A. L., (2018). Suriyeli göçmenlerin yabancı dil olarak Türkçe Taşkaya, S. M., & öğrenirken karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. **Ahi Ersoy, G.:** **Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 4(2), 134-149.
- Kılıç, N. P.: (2016). Artırılmış gerçeklik uygulamalarının halkla ilişkiler açısından olanak ve sınırlılıkları.
- Krinsky, Carol H. : (1978). Rockefeller Center. Oxford University Press. pp. 30–31. ISBN 978-0-19-502404-3.
- Kunczik, M.: (2010). Public Relations: Konzepte und Theorien. utb GmbH.
- Kuş, O.: (2019). Suriyeli Mültecilerin Sosyal Entegrasyonunda Halkla İlişkilerin Rolü. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Ankara.
- Külünk, İ.: (2020). Erzincan'da Yaşayan Göçmenlerin Sosyal ve Ekonomik Uyumunda Kimlik Dil ve Kültürün Rolü. In Econder 2020 3rd. International Economics, Business and Social Sciences Congress (p. 59).
- Levi, S. C.: (1977). PT Barnum and the feejee mermaid. Western Folklore, 36(2), 149-154.
- Madhow, U.: (2008). Fundamentals of digital communication. Cambridge university press
- Mardin, D., Özvarış, (2020). Covid-19 sürecinde Türkiye’de göçmen ve mültecilerin Ş. B., Sakarya, S., durumu. Sağlık ve Toplum Özel Sayı (Temmuz), 112-118.
- Kayı, İ., Gürsoy, G., Yukarıkır, N., & Başpınar, A.:

- Mengistu, D., & Hasen, H.: (2020). Exploring Public Relations Practitioners' Actual Practice: Jimma Zonal Government Offices in Focus. **East African Journal of Social Sciences and Humanities**, 5(2), 39-56.
- Moody, C. (2006). Migration and economic growth: A 21st century perspective (No. 06/02). New Zealand Treasury Working Paper.
- Ogbuagu, B. E.: (2003). Public relations as a tool for regional co-operation and integration – The African perspective. Paper presented at the 2003 All Africa Public Relations Conference, M Plaza Hotel, Accra, Ghana, March 24-26, 2003.
- Okay, A., & Okay, A.: (2021) Halkla İlişkiler Kavram Stratejileri ve Uygulamaları, Genişletilmiş 11. Basım, Der Yayınları, İstanbul
- Okrent, Daniel: (2003). Great Fortune: The Epic of Rockefeller Center. Penguin Books. p. 258. ISBN 978-0142001776.
- Özen S.: Kentleşme sürecinde sağlık problemleri ve politikaları. II. Ulusal Sosyoloji Kongresi, 20-22 Kasım 1996 Ankara, Türkiye. Kongre Özet Kitabı sayfa:623-628)
- Özgüler, V. C.: (2018). Göç Ve Uyum Politikaları. GSI Journals Serie B: Advancements in Business and Economics, 1(1), 1-10.
- Öztürk, M. F., & Talas, M.: (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. Zeitschrift für die Welt der Türken/**Journal of World of Turks**, 7(1), 101-120.
- Peltekoğlu, Filiz Balta: (2001). Halkla İlişkiler Nedir, 2. Baskı, İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş.
- Phillips, D.: (2009). A Grunigian view of model PR. Leverwealth.
- Pir, E. Ö.: (2019). Halkla İlişkiler Modellemesinde İki Yönlü Simetrik Model İle İki Yönlü Asimetrik Model Arasındaki Uygulama Farklılıkları. **Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)**, 307-313.

- Pira, A.: (2005). Halkla İlişkilerin Evrimi: Grunig-Hunt Modelleri Üzerine Bir Çalışma. **Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi**, (1), 19-40.
- Podnar, K., & Golob, U.: (2009). Reconstruction of public relations history through publications in Public Opinion Quarterly. *Journal of Communication Management*, 13(1), 55-76.
- Rado, Ted: "Psychoreactive Depression: Refugees and Alcohol Abuse", **Migration World Magazine**, 25 (5), 1997.
- Richard, E. B.: (2002). Migration, Population Change, and the rural environment. ECSP Report.
- Robert L. Heath: (2005). ed. *Encyclopedia of public relations* 1:485
- Ronnenberg, F., & Ruhl, M.: (1992). *Theorie der Public Rilatons.-Ein Entwurf*. Wesdeutscher Verlag Gmbn.
- Rosenspan, A.: (2000). The Greatest Marketer on Earth!. *Direct Marketing-Garden City-*, 62(11), 39-40.
- Rumelili, B., & Karadağ, S.: (2017). Göç ve güvenlik: Eleştirel yaklaşımlar. **Toplum ve Bilim**, 140, 69-92.
- Schulmeister, R.: (2009). Grundlagen hypermedialer Lernsysteme. In *Grundlagen hypermedialer Lernsysteme*. Oldenbourg Wissenschaftsverlag.
- Scott, David Meerman.: *The New Rules of Marketing and PR*. Hoboken, NJ: John Wiley and Sons, 2010. Print.
- Signitzer, B.: (1997). Einige Linien der aktuellen Public Relations-Theorieentwicklung. *Kommunikationswelten—Wissenschaftliche Perspektiven zur Medien-und Informationsgesellschaft*, Wien: Studienverlag, 183-211.
- Smith C, Maurer F.: *Community Health Nursing Theory and Practice*, 2ed. Philadelphia, WB Saunders, 2000)

- Şeker, B. D., Sirkeci, I., & Yüceşahin, M. M. (Eds.): (2015). Göç ve uyum. Transnational Press London. https://books.google.fr/books?id=xQaCDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false).
- Tamer, M.: (2020). Göç, göçün nedenleri ve uluslararası göç üzerine kavramsal bir analiz. **Journal of Social and Humanities Sciences Research**, 7(60), 2808-2818.
- Taşçı, F.: (2009). Bir Sosyal Politika Sorunu Olarak Göç. **Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi**, 10, 177-204
- Theaker, A. (Ed.): (2020: 6). The public relations handbook. Routledge
- Toksöz, G., Erdoğan, S., & Kaşka, S.: (2012). Türkiye'ye Düzensiz Emek Göçü Ve Göçmenlerin İşgücü Piyasasındaki Durumları. IOM Türkiye.
- Tuna, M., & Özbek, Ç.: (2014). Uluslararası Göçlerin Yeni Kategorileri, Ulus-Devlet ve Aidiyet: Türkiye'deki Yabancı Yerleşimcilerin Toplumsal Entegrasyonları. Türkiye ve Yeni Uluslararası Göçler, 38-76.
- Tuzcu, A., & Bademli, K.: (2014). Göçün psikososyal boyutu. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 6(1), 56-66. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/115028>
- Tümtaş, M. S.: (2012) Kent, Mekân ve Ayrışma, Detay, Ankara
- Tümtaş, M. S., & Ergun, C.: (2016). Göçün toplumsal ve mekânsal yapı üzerindeki etkileri. **Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, 21(4), 1347-1359. <https://iibfdergi.sdu.edu.tr/assets/uploads/sites/352/files/yil-2016-cilt-21-sayi-4-yazi12-27102016.pdf>
- Tye, L.: (2002). The father of spin: Edward L. Bernays and the birth of public relations. Macmillan.
- Uluslararası Göç Örgütü (IOM): (2013). Göç Terimleri Sözlüğü/Uluslararası Göç Hukuku (2. b.). (R. Perruchoud, & J. C. Redpath, Dü) IOM Uluslararası Göç Örgütü.

- Uzman, N.: (2016). Türkiye'nin Sınır Güvenliği Açısından Suriyeli Sığınmacılar Meselesi . 21. Yüzyılda Eğitim Ve Toplum Eğitim Bilimleri Ve Sosyal Araştırmalar Dergisi , 5 (15) , 135-158 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/egitimvetoplum/issue/32169/356925>
- Varol, N., & Gültekin, T.: (2016). Etkin bir göç faktörü: Afetler. **Antropoloji**, (32), 43-51.
- Verčič, D., Verčič, A. T., & Sriramesh, K.: (2015). Looking for digital in public relations. Public relations review, 41(2), 142-152.
- White, M. E.: (1990). Public Relations State-of-the-Art 2000: A Shift in Perception.
- Yaylacı, F.G.: (2019). Kuramsal ve Uygulama Boyutları ile Türkiye’de Sığınmacı, Mülteci ve Göçmenlerle Sosyal Hizmetler. Transnational Press London.
- Yegen, C.: (2013). Demokratik ve yeni bir kamusal alan olarak sosyal medya. **Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 1(2), 119-135.
- Yegen, C.: (2018). Doğru haber alma hakkı ve sosyal medya dezenformasyonunu doğruluk payı ve yalansavar ile tartışmak. **Erciyes İletişim Dergisi**, 5(4), 101-121.
- Yılmaz, A.: (2014). Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri Ve Etkileri. *Electronic Turkish Studies*, 9(2).

Çevrimiçi Kaynaklar

<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>

https://ec.europa.eu/home-affairs/pages/glossary/migration_en

https://sosyolojikmudahale.com/2020/08/15/gocun-tanimi-gocmen-multecivesiginmaci-arasindaki-farklar/#_ftn2

<https://data.tuik.gov.tr/Search/Search?text=göç>

<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>

<https://cip.tuik.gov.tr/#>

<https://www.goc.gov.tr/ikamet-izinleri#>

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dogum-Istatistikleri-2021-45547&dil=1>

<https://www.nytimes.com/1934/07/12/archives/ivy-lee-as-adviser-to-nazis-paid-25000-by-dye-trust-publicity.html>

<https://www.amerikaninsesi.com/a/turkiye-suriyeliler-i-geri-gonderecek-mi/6535858.html>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-61307585>

<https://www.ua.gov.tr/programlar/gruplar/gencler-genclik-calisanlari-icin/>

<https://www.goc.gov.tr/kitlesel-akinlar>

[migration \(europa.eu\)](https://www.goc.gov.tr/migration_eu)

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Uluslararası-Göç-Istatistikleri-2019-33709>

<https://www.goc.gov.tr/duzensiz-goc-istatistikler>

<https://www.goc.gov.tr/teskilat-semasi>

<https://www.goc.gov.tr/goc-projeleri56>

https://twitter.com/hashtag/ülkemdemülteciistemiyorum?src=hashtag_click

<https://www.amerikaninsesi.com/a/turkiye-suriyeliler-i-geri-gonderecek-mi/6535858.html>

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-61307585>

<https://www.goc.gov.tr/temel-stratejimiz-gonullu-guvenli-ve-onurlu-geri-donus-merkezicerik>

https://twitter.com/search?q=%23sapik&src=typed_query&f=top

http://europa.eu/rapid/press-release04321_en

https://twitter.com/hashtag/ülkemesiğinmaciistemiyorum?src=hashtag_click

https://twitter.com/hashtag/ülkemdemülteciistemiyorum?src=hashtag_click

https://twitter.com/hashtag/MilleteSordunuzMu?src=hashtag_click

https://twitter.com/search?q=vatan%20haini%20mülteci&src=typed_query&f=top

https://twitter.com/search?q=ırkçiyım%20evet&src=typed_query&f=top

https://twitter.com/search?q=zararlı%20%20mülteci&src=typed_query&f=top

<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/afad-cadirina-roket-1-olu-ve-yaralilar-var-40718150>

https://tr.wikipedia.org/wiki/2013_Reyhanlı_bombalı_saldırıları#cite_note-Cover_times-4

<https://www.euronews.com/2015/07/21/suruc-suicide-bombing-turkey-identifies-suspect-in-isil-claimed-attack>

<https://twitter.com/srkntnyldz/status/1426184609193250817>

<https://twitter.com/HaberReport/status/1514632321986670595>

<https://twitter.com/who98408150/status/1522213879329091585>

<https://cip.tuik.gov.tr/#>

<https://www.goc.gov.tr/ikamet-izinleri#>

https://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/10/151008_multeciler_saglik

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dogum-Istatistikleri-2021-45547&dil=1>

<https://yandex.com.tr/search/?lr=106124&oprnd=1808834490&text=webster%27s+third+new+dictionary>

<https://twitter.com/tcailesosyal>

<https://twitter.com/HMBakanligi>

<https://twitter.com/UABakanligi>

<https://twitter.com/ankarabbld>

<https://twitter.com/izmirbld>

<https://twitter.com/istanbulbld>

<https://twitter.com/istanbuledutr>

<https://twitter.com/UniBogazici>

<https://twitter.com/Hacettepe1967>

https://twitter.com/METU_ODTU

<https://twitter.com/dijital>

<https://twitter.com/kartalbld>

<https://kimer.kartal.bel.tr>

https://twitter.com/adalet_bakanlik

<https://twitter.com/Gocidaresi>

<https://t.co/Hbad76K12x>

[**https://www.goc.gov.tr/il-mudurlukleri23**](https://www.goc.gov.tr/il-mudurlukleri23)

<https://www.goc.gov.tr/turkiyenin-duzensiz-gocle-mucadelesi>

